

บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว

นาย บุญเพชร แก้วดวงดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE ROLE OF THE LAO GOVERNMENT ON THE ECONOMIC AND SOCIAL
DEVELOPMENT OF THE PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC OF LAOS: CASE STUDY
OF BOKEO PROVINCE

Mr. BOUNPHET KEODOUANGDY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Political Economy

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of ChulalongkornUniversity

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวง
บ่อแก้ว

โดย

นายบุญเพชร แก้วดวงดี

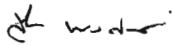
สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์การเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

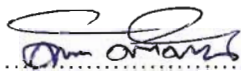
รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

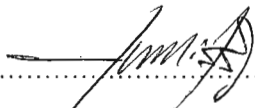

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ตีรณ พงศ์มพัฒน์)

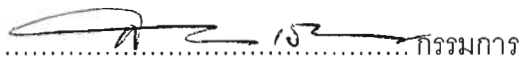
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

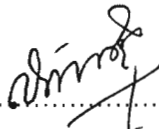
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อิศรา ศานติศาสน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สามารถ เจียสกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.สมจิต ประเสริฐศักดิ์)

บุญเพชร แก้วดวงดี : บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว. (THE ROLE OF THE LAO GOVERNMENT ON THE ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT OF THE PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC OF LAOS: THE CASE STUDY OF BOKEO PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 124 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว โดยศึกษา 2 ประเด็น คือ 1. ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวโดยรวม และโดยเฉพาะในแขวงบ่อแก้ว 2. ผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของลาวโดยรวม และโดยเฉพาะในแขวงบ่อแก้ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 รัฐบาลลาวได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการทำให้ทันสมัยอย่างตะวันตก (Modernization Theory) คือ การทำให้ประเทศมีความทันสมัยโดยการยอมรับเอาเทคโนโลยีแบบตะวันตก ระบบเศรษฐกิจเสรีและผลิตแบบอุตสาหกรรมทันสมัย โดยผลการศึกษากรณีการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวโดยเฉพาะในแขวงบ่อแก้วนั้นพบว่า เศรษฐกิจสังคมมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีความมั่นคง ส่วนผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของลาวและแขวงบ่อแก้ว พบว่า มีทั้งในเชิงบวก คือ การช่วยสร้างรายได้ให้แขวงบ่อแก้วมากขึ้น ส่วนด้านลบ คือ การทำลายสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลลาวมิได้นิ่งนอนใจ โดยให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยในมุมมองของผู้ศึกษาเสนอแนะว่า ไม่ควรเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจมากเกินไป แต่เน้นการสร้างความสุขที่ยั่งยืน และควรแก้ปัญหาอื่นๆ ด้วย อาทิ การรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การอนุรักษ์และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรม และการมีธรรมาภิบาล เป็นต้น

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมือง
ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

51852838 29 : MAJOR POLITICAL ECONOMY

KEYWORDS : BOKEO PROVINCE

BOUNPHET KEODOUANGDY:THE ROLE OF THE LAO GOVERNMENT
ON THE ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT OF THE PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC OF LAOS : THE CASE STUDY OF BOKEO
PROVINCE. ADVISOR : ASSO.PROF.NARONG PETPRASERT,Ph.D,
124 pp.

The thesis on this topic is the study on two dimensions i.e. to make an overview of the changes of economic policy that affects the way of lives of the Lao people; especially in Bokeo. To investigate the impacts of private and foreign investment policy on the economic and social changes in Lao as a whole and Bokeo in particular. The study finds that since 1986 the Lao government has reformed the economic system to free market; This is compatible with the modernization theory of the west by means of the adoption of western technology, economic liberalization and industrial promotion. In the consequence of the economic policy affects the way of lives of the Lao people, especially in Bokeo; moreover the impacts of private and foreign investments has both positive and negative impacts. It generates the incomes on the one hand and social problems on the other. Social problems comprise ecological problems, drug problem, corruption and prostitute etc. However the Lao government does not ignore these problems and encourages the people to take part in the development more and more .In the view of this study suggests that it should not over emphasize the economic growth but the real sustainable happiness. It should also take social-cultural-ecological problems into account.

Field of Study :Political Economy.....

Student's Signature

Academic Year :2011.....

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้มีประสบการณ์เคยกล่าวไว้ว่า “การทำวิทยานิพนธ์ เป็นก้าวแรกของกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงในการศึกษาระดับปริญญาโท” ผู้เขียนเองก็เคยได้รับฟัง บางครั้งจนเกิดความท้อแท้ แต่ไม่ถอย แต่หากได้ตระหนักถึงคุณค่าของคำพูดดังกล่าว จนกระทั่งผู้เขียนได้ลงมือทำวิทยานิพนธ์ของตนเองจนสำเร็จลุล่วง จึงได้สำนึกและตระหนักว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นความภาคภูมิใจอย่างมากที่ผู้เขียนได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโทในครั้งนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้คอยติดตามดูแลด้วยความห่วงใยเอาใจใส่ ตลอดจนให้คำแนะนำและชี้แนวทางอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. อิศรา ศานติศาสน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.สามารถ เจียสกุล และ ดร. สมจิต ประเสริฐศักดิ์ (เลขานุการเอกประจำสถานทูตลาว กรุงเทพมหานคร) กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้และข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์จนเกิดผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกๆท่านที่ให้ความรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีงาม หากปราศจากการเกื้อกูลของท่านแล้ว การศึกษาในครั้งนี้มีอาจสำเร็จไปด้วยดีได้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง รุ่นที่ 8 ทุกคน โดยเฉพาะคุณวันเฉลิม จันทรากุล คุณปรัชญา อินทรพานิชย์ และเจ้าหน้าที่บริหารสาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองที่ให้กำลังใจอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาทุกอย่าง นอกจากนี้ ขอขอบคุณกระทรวงการต่างประเทศลาว ที่นครหลวงเวียงจันทน์ และท่านคณะบริหารงานพรรคแขวงบ่อแก้ว ที่ให้โอกาสข้าพเจ้าเข้าศึกษาระดับปริญญาโทในครั้งนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณท่าน อัมพอน จันทะสมบุญ คณะประจำพรรคแขวง รองเลขาพรรคแขวง-รองเจ้าแขวง แขวงบ่อแก้ว ท่าน นาง ทองจัน เพชรบุญมี คณะประจำพรรคแขวง หัวหน้าคณะจัดตั้งแขวงบ่อแก้ว ขอขอบคุณพี่ชายวันดี แก้วดวงดี น้องชายพุเพชร แก้วดวงดี น้องสาว นาง คำดา ลูกสาว อานา แก้วดวงดี และลูกชาย อาดีสอน แก้วดวงดี และเพื่อนๆทุกคนที่เป็นกำลังใจ ช่วยสนับสนุนจนประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีการศึกษา.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	6
2.1.1 ปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ.....	6
2.1.2 อำนาจเชิงโครงสร้าง.....	6
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจใน สปป.ลาว.....	17
3.1 ประวัติศาสตร์ ต้นกำเนิดของชาติลาวโดยย่อ.....	17
3.2 การพัฒนาในลาวก่อนปีค.ศ.1975.....	18
3.3 การพัฒนาในลาวหลังปี ค.ศ. 1975	24

	ช หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนา.....	36
4.1 เศรษฐกิจสังคมของ ส ป ป .ลาว.....	36
4.2 ภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม.....	38
4.3 การปฏิบัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม.....	43
4.4 ความสมดุลด้านเศรษฐกิจสามารถเจริญเติบโต.....	51
4.5 โครงสร้างเศรษฐกิจ.....	53
4.6 ผลกระทบจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ.....	57
4.7 ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน.....	58
บทที่ 5 ศึกษากรณีแขวงบ่อแก้ว.....	67
5.1 ความสำคัญของแขวงบ่อแก้ว.....	67
5.2 ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มี ผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว.....	68
5.3 การเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชา ชนลาวในแขวงบ่อแก้ว.....	70
5.4 ศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและ ต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมแขวงบ่อแก้ว.....	75
ก. ผลกระทบด้านบวก.....	77
ข. ด้านผลลบ.....	84
5.5 การปรับปรุงแก้ไขปัญหา.....	85
5.6 นโยบายส่งเสริมการลงทุนภายใน.....	90
5.7 นโยบายส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ.....	93
5.8 เป้าหมายการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในอนาคตของแขวงบ่อแก้ว 2011-2015.....	93
บทที่ 6 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	99
6.1 เมืองห้วยทราย.....	99
6.2 เมืองต้นผึ้ง.....	102
6.3 กลุ่มบ้านพัฒนาด้านถิ่นเมืองห้วยทราย.....	107

	หน้า
บทที่ 7 อภิปรายผล.....	109
7.1 การเปรียบเทียบการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ.....	109
7.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้.....	110
7.3 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความสุขของประชาชน.....	110
7.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	111
7.5 ปัญหาสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	111
7.6 ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของรัฐลาวและรัฐต่างประเทศ.....	111
บทที่ 8 สรุปผล/ข้อเสนอแนะ.....	113
รายการอ้างอิง.....	117
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าผลิตภัณฑ์ส่งออกของลาวในปี 2010.....	60
2	การลงทุนจากต่างประเทศเริ่ม ปี 2001-2010.....	62
3	อัตราการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในแขวงบ่อแก้วระหว่างกาปฏิบัติและ ประเมินผลแผนการ 5 ปีครั้งที่VI.....	71
4	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในเฉลี่ยต่อคนโดยสมเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและการ ปฏิบัติจริง.....	72
5	โครงประกอบเศรษฐกิจจัดแบ่งตามภาคส่วนคิดเป็นร้อยละ.....	72
6	การนำใช้งบประมาณภาครัฐและต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม แขวงบ่อแก้ว ปี 2006-2010.....	73
6	การนำใช้งบประมาณภาครัฐและต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม แขวงบ่อแก้ว ปี 2006-2010 (ตารางที่ 6 ต่อ).....	74
7	การลงทุนธุรกิจเอกชนภายในและต่างประเทศเริ่มปี 2006-2009.....	76
8	ประชาชนทั่วแขวงมีไฟฟ้าใช้จาก ปี 2005-2010.....	79
9	แสดงให้เห็นต่อการลงทุนขยายตาค่ายไฟฟ้า ปี 2005-2010.....	79

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่ประเทศไทย (สปป.ลาว).....	65
2	แผนที่แขวงบ่อแก้ว (สปป.ลาว).....	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือเรียกชื่อโดยย่อว่า สปป. ลาว ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของแหลมอินโดจีน ระหว่างเส้นขนานที่ 14-23 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100-108 องศาตะวันออก ลาวเป็นประเทศที่ไม่มีพื้นที่ติดกับทะเล และมีพรมแดนติดกับอีก 5 ประเทศ ได้แก่ ทิศเหนือมีอาณาเขตติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความยาวพรมแดน 505 กิโลเมตร ทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา มีความยาวพรมแดน 435 กิโลเมตร ทิศตะวันออกติดกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีความยาวพรมแดน 2,096 กิโลเมตร ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับประเทศสาธารณรัฐสหภาพพม่า มีความยาวพรมแดน 236 กิโลเมตร และทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย มีความยาวพรมแดน 1,835 กิโลเมตร (เขตชายแดนนี้ที่เป็นแม่น้ำโขงมากกว่าร้อยละ 30 (คณะโฆษณาสอบรมศูนย์กลางพรรค, 2005:12)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีพื้นที่ทั้งหมด 236,800 ตารางกิโลเมตร โดยสามารถแบ่งภูมิประเทศออกเป็น 3 เขต คือ ภูเขา ที่ราบ และที่ราบสูง ซึ่งพื้นที่ในส่วนของภูเขา และที่ราบสูงรวมพื้นที่กว่า 75% ของประเทศ ภูมิประเทศจากทิศเหนือถึงทิศใต้มีความยาวกว่า 1,000 กิโลเมตร ภูมิประเทศช่วงที่กว้างที่สุดของประเทศลาวมีความกว้างประมาณ 500 กิโลเมตร และช่วงที่แคบที่สุดของประเทศลาวมีความกว้างเพียง 150 กิโลเมตร (ศูนย์สถิติแห่งชาติ, 1995:6)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งการปกครองออกเป็น 17 แขวง (จังหวัด) ได้แก่ 1) นครหลวงเวียงจันทน์ 2) แขวงพงสาลี 3) แขวงหลวงน้ำทา 4) แขวงบ่อแก้ว 5) แขวงอุดมไซ 6) แขวงห้วยพัน 7) แขวงเชียงขวาง 8) แขวงหลวงพระบาง 9) แขวงไชยะบุรี 10) แขวงเวียงจันทน์ 11) แขวงบอลิคำไซ 12) แขวงคำม่วน 13) แขวงสะหวันนะเขต 14) แขวงสาละวัน 15) แขวงเซกอง 16) แขวงอัตตะปือ และ 17) แขวงจำปาสัก ประเทศลาวมีเมือง (อำเภอ) ทั้งหมด 141 เมือง มีหมู่บ้าน 10,552 หมู่บ้าน และในปัจจุบัน (2552) ลาวมีประชากรทั้งหมด 5,609,997 คน (คณะโฆษณาสอบรมศูนย์กลางพรรค, 2005:12-13)

ประชาชนลาวมีหลากหลายเชื้อชาติ ประกอบด้วย 49 เผ่าพันธุ์ย่อย และ 3 ชนเผ่าใหญ่ ได้แก่ 1) ชนชาติลาวลุ่ม หมายถึง คนลาวที่อาศัยอยู่ที่ทุ่งราบ คือ ชนเผ่าลาว และชนเผ่าไต มีประมาณ 56% ของประชากร 2) เผ่าลาวเทิง เป็นเผ่าที่อาศัยอยู่บนเขาเป็นส่วนใหญ่ มีประมาณ 34% ของประชากร และ 3) ชนชาติลาวสูง คือ ชนเผ่าลาวสูง ย้าว และเผ่าพันธุ์อื่นๆ ที่ชอบอาศัยอยู่บนยอดเขามีประมาณร้อยละ 9 ของประชากร นอกจากนี้ยังมีชาวต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในลาวประมาณ 1% ของประชากร(คณะโฆษณอบรมศุนย์กลางพรรค,1995:4)

ก่อนปี ค.ศ. 1975 ประชาชนลาวอยู่ภายใต้การปกครองแบบราชาธิปไตย เรียกชื่อประเทศว่า “ราชอาณาจักรลาว” และนับจากวันที่ 2 ธันวาคม 1975 ประเทศลาวก็ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็น “ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” โดยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แต่ต่อมาในปี ค.ศ.1986 นายมีคาอิล กอร์บาชอฟ (Mikhail Gorbachev) ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำรัสเซีย ซึ่งได้ประกาศให้รัสเซียใช้นโยบายเปเรสตรอยก้า (Perestroika) และกลาสนอสท์ (Glasnost) ซึ่งได้ส่งผลกระทบสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในกลุ่มประเทศสังคมนิยมยุโรปตะวันออกในปี ค.ศ.1989 และต่อมาในปี ค.ศ.1991 (สมพงษ์ ชูมาก, 2544:3-7) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประเทศรัสเซีย มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของลาวอย่างมาก และภายหลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลาย ความช่วยเหลือต่างๆ ที่ลาวเคยได้รับจากโซเวียต และกลุ่มประเทศสังคมนิยมก็ยุติลง ลาวจึงต้องหันไปพึ่งพาอาศัย และความร่วมมือจากการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ และการเงินจากองค์การสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มประเทศตะวันตก เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และต่อมาความช่วยเหลือดังกล่าวได้เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อลาวดำเนินนโยบายเปิดประเทศ และปรับเปลี่ยนแผนพัฒนาเศรษฐกิจจากเดิมไปเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจตามกลไกตลาด โดยใช้นโยบาย “จินตนาการใหม่” หรือที่เรียกว่า “กลไกเศรษฐกิจใหม่” (New Economic Mechanism - NEM) ทั้งนี้เพื่อทดแทนความช่วยเหลือของสหภาพโซเวียต และกลุ่มประเทศโคมีคอน (Council for Mutual Economic Cooperation - COMECON) ที่ยุติลง (สุรัชย์ ศิริไกร, 2003 : 267-271) รัฐบาลลาวก็ได้เร่งพัฒนาประเทศทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม ทางด้านการเมืองดูเหมือนว่าจะไม่มีปัญหาอะไรมากมาย เนื่องจากเป็นระบบพรรคการเมืองพรรคเดียว และมีความมั่นคงพอสมควร แต่สำหรับด้านเศรษฐกิจแล้ว มีอีกหลายปัญหาที่รัฐบาลลาวต้องเผชิญอย่างมาก ทั้งการที่ลาวเคยตกเป็นอาณานิคมของต่างชาติ ความขัดแย้งทางการเมืองภายในที่สิ้นสุดลงด้วยสงคราม สิ่งเหล่านี้ได้

ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ได้ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก สงครามได้ส่งผลเสียหายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในลาวอย่างยิ่งยวด และส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากการยุติความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา และพันธมิตร หลังจากที่ฝ่ายขบวนการประเทศลาวได้ประกาศเอกราช อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือต่อการพัฒนาประเทศของลาวก็ยังคงได้รับจากบรรดาประเทศสังคมนิยม ได้แก่ รัสเซีย เวียดนาม จีน ประเทศสังคมนิยมในยุโรปตะวันออก และประเทศยุโรปตะวันตกบางประเทศเท่านั้น (บัววร สุกลาแสง, 2006:4)

ในระยะแรก ลาวได้ประสบปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรง คือ การเผชิญหน้ากับการตัดความช่วยเหลือจากโลกตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่ลาวประมาณปีละ 50 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ จำนวนเงินดังกล่าวมีมากกว่างบประมาณของลาวถึง 3 เท่า (มานะ มาลาเพชร, 2532:74) รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากความเสียหายจากสงคราม ตลอดจนการสูญเสียบุคคลากรที่มีคุณภาพที่อพยพลี้ภัยไปต่างประเทศจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลลาวหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองต้องหาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองตามแนวทางสังคมนิยม แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งจากภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่แต่ละประเทศมีการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของแต่ละประเทศดีขึ้น ดังนั้นในปี ค.ศ.1986 รัฐบาลลาวจึงได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจอีกครั้ง โดยการหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และเปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่าภาครัฐมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาวเป็นอย่างยิ่ง

งานวิทยานิพนธ์นี้นับได้ว่า เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องการศึกษาวิเคราะห์ว่า ภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของลาวอย่างไร โดยใช้กรณีศึกษาของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้วเป็นตัวอย่างรูปธรรม ทั้งนี้สาเหตุที่เลือกศึกษาแขวงบ่อแก้ว เพราะว่าเป็นพื้นที่ ที่มีศักยภาพสูง เนื่องจาก 1. เป็นแขวงที่เป็นรอยต่อของสามประเทศ คือ ลาว ไทย พม่า ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามสามเหลี่ยมทองคำ 2. เป็นประตูไปสู่ประเทศต่างๆ อันได้แก่ ลาว ไทย พม่า จีน หรือเรียกว่าพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ 3. เป็นแขวงที่มีนักธุรกิจชาวจีนมาลงทุนเป็นจำนวนมาก เช่น กาสีโน ปลุยกายพารา เป็นต้น (ดูรายละเอียดบทที่ 5) จึงเหมาะสมที่สุดจะเป็นกรณีศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาว และศึกษาแขวงบ่อแก้ว เป็นตัวอย่างรูปธรรม

1.2.2 ศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของลาวโดยเฉพาะในแขวงบ่อแก้ว

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เข้าใจกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากยุคสังคมนิยมสู่ยุคเศรษฐกิจตลาด

1.3.2 เป็นประโยชน์ต่อการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศลาว

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 การศึกษาจะอยู่ในมิติของการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยจะไม่กล่าวถึงปัญหาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น การป้องกันประเทศ พรรคการเมือง ในส่วนของนโยบายของรัฐบาล ก็จะศึกษาในประเด็นเฉพาะนโยบายทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น

1.4.2 กรณีศึกษาแขวงบ่อแก้วเป็นตัวอย่างรูปธรรมของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว

1.5 วิธีการศึกษา

เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ ผู้ศึกษาจะได้ใช้ 2 วิธีทางคือ

1.5.1 การใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) บุคคลเป้าหมาย คือ ผู้ว่าการแขวง เจ้าเมือง (นายอำเภอ) นักวิชาการ ผู้นำชาวบ้าน (นายบ้าน ผู้ใหญ่บ้าน) และประชาชนทั่วไป เป็นต้น

1.5.2 ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความวิชาการ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร และองค์ประกอบตัวแปรที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้

1.6 นิยามศัพท์

บทบาทภาครัฐ หมายถึง การสร้างความเข้าใจ และความสามารถตลอดจนปรับกลไก และระบบการทำงานของภาครัฐ เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนา หมายถึง ต้องสร้างความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะระดับ ชุมชน (ซึ่งจะช่วยส่งผลถึงระดับครอบครัว) และภูมิภาคกับสังคมที่อยู่บนรากฐานความรู้เท่ากันและ การมีปัญหาร่วมที่จะแก้ไข

เศรษฐกิจ หมายถึง การผลิต การจำหน่าย และการบริโภค หรือว่า ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง กลุ่มของสถาบันทางเศรษฐกิจของสังคมหนึ่งๆ ซึ่งมีกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติโดยเฉพาะ ระบบเศรษฐกิจจะเป็นตัวดำเนินการกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดในสังคมนั้นๆ (ศรีสุพรรณ อุดมประเสริฐ, 2540:8)

สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่รวมกัน มีความสัมพันธ์กัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มี ระเบียบกฎเกณฑ์ และความเชื่อถือที่สำคัญๆ ร่วมกัน ตลอดจนมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กันเอง และระหว่างบุคคลกับกลุ่มสังคม

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

งานศึกษาชิ้นนี้จะศึกษาบทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว ซึ่งจากการสำรวจแนวคิดทฤษฎี พบว่าแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองที่น่าจะนำมาอธิบายในกรณีของ สปป.ลาว ได้ดีที่สุด คือ เศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ (International political economy, IPE) เนื่องจากการพัฒนาของ สปป.ลาว ส่วนหนึ่ง ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอกประเทศโดยตรง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศที่เหมาะสมในทัศนะของผู้ศึกษา คือ แนวคิดเรื่อง Relational Power and Structural Power และโครงสร้าง 4 เสาหลัก

2.1.1 อำนาจเชิงสัมพันธ์ (Relational Power)

อำนาจเชิงสัมพันธ์ คือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ตนต้องการ ตัวอย่างของ Relational Power ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ การเจรจาเขตการค้าเสรีหรือ FTA ซึ่งแต่ละฝ่ายยอมพยายามเจรจาต่อรองเพื่อให้ผลประโยชน์ทางการค้าและเรื่องอื่นๆ ตกอยู่กับฝ่ายตนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การที่ฝ่ายใดจะสามารถกุมชัยชนะในการเจรจาเหนืออีกฝ่ายได้นั้นย่อมต้องพยายามสร้าง Relational Power ที่เหนือกว่าอีกฝ่ายให้ได้ เช่น การทำ FTA ของสหรัฐฯ ที่ใช้อำนาจทางเศรษฐกิจและอำนาจทางการเมืองที่ทรงอำนาจในเวทีโลก เป็นเครื่องมือในการเจรจาทำ FTA กับประเทศด้อยพัฒนาและชาติมหาอำนาจด้วยกัน ดังนั้นย่อมหมายความว่า Relational Power ที่แม้จะมีที่มาของอำนาจจากแหล่งเดียวกัน ก็อาจมีแรงขับเคลื่อนที่ต่างกัน อำนาจทางเศรษฐกิจอาจสร้าง Relational Power ที่เหนือกว่าอย่างมหาศาลแก่สหรัฐฯ เมื่อเจรจากับประเทศเล็กๆ เช่น ไทย แต่ก็ไม่อาจสร้าง Relational Power ที่ทำให้สหรัฐฯ ได้เปรียบมากนักหากต้องเจรจากับมหาอำนาจอย่าง จีน รัสเซีย ยุโรป หรือญี่ปุ่น

2.1.2 อำนาจเชิงโครงสร้าง (Structural Power) คือ อำนาจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบในรัฐใดรัฐหนึ่ง หรือในระดับโลก หรือการเปลี่ยน Rule of Game ดังที่กล่าวไว้ในเรื่องขององค์ระหว่างประเทศอย่างองค์กร Bretton Woods ที่สหรัฐฯใช้ในการสร้าง Structural Power ในการควบคุมระบบเศรษฐกิจโลก นอกจากการใช้องค์กรระหว่างประเทศแล้วเราอาจเห็นตัวอย่างของการใช้เครื่องมืออื่นๆในการสร้าง Structural Power

ด้วยเช่น การบุกอิรักของสหรัฐฯซึ่งใช้พลาณภาพทางทหารที่ระบบซัดดัมทิ้ง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองและชั่วคราวอำนาจในอิรักทันที ซึ่งก็ทำให้ระบบการจัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรน้ำมันในประเทศนี้เปลี่ยนแปลงด้วย รวมไปถึงดุลอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคนี้ กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงของ Structural Power ของประเทศอิรัก และ Structural Power ของสหรัฐฯในอิรัก ในตะวันออกกลาง และในระดับโลก

อย่างไรก็ตาม ศักยภาพของรัฐทุนนิยมในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจกับรัฐอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับโครงสร้าง 4 เสาหลัก ถ้ารัฐใดมีเสาหลัก 4 เสาที่เข้มแข็ง แน่นหนา หยั่งลึก ก็จะได้เปรียบทั้งการใช้ Relational Power และ Structural Power เสาหลักทั้ง 4 เสา (David N. Balaam, Michael Veseth, 2005:107-224) ได้แก่

1) **เสาทหาร** การที่จะตัดสินความเป็นชาติมหาอำนาจตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงปัจจุบันนั้นปัจจัยทางการทหารยังคงเป็นปัจจัยที่สำคัญอยู่ เพราะถือเป็นปัจจัยชี้ขาดตัวสุดท้ายในการตัดสินว่า ใครควรได้ทรัพยากร นอกจากนั้นแล้วกำลังทหารที่แข็งแกร่งยังมีส่วนในการรักษาความมั่นคงในพื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรด้วย ตราบใดที่ขัดแย้งทางความคิดและการแย่งชิงทรัพยากรยังดำรงอยู่ ก็มีแนวโน้มว่าประเทศต่างๆจะยังคงใช้กำลังทางทหารเข้าประหัดประหารกัน นอกจากนี้เสาทหารยังมีคุณสมบัติที่พิเศษอย่างหนึ่งคือ มีความสามารถในการทำลายเสาอำนาจอื่นๆ ให้พังพินาศได้ในพริบตา โดยการใช้อาวุธทำลายล้างสูงทำลายโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ แหล่งความรู้และข่าวสาร แหล่งทรัพยากร รวมทั้งเสาทหารเองด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ชาติมหาอำนาจต่างๆ ที่สามารถคงพลาณภาพทางการทหารไว้ได้อย่างแข็งแกร่งจะสามารถใช้เสาทหารดำเนินนโยบายทั้งด้านความมั่นคง และนโยบายการต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย โดยชาติที่มีเสานี้แข็งแกร่งที่สุดได้แก่ สหรัฐฯ รัสเซีย และจีน

2) **เสาค้าและการผลิต** เป็นเสาที่เกิดจากศักยภาพในการสร้างผลผลิต สินค้าและบริการที่มีความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งการผลิตเป็นที่มาของความมั่งคั่งของชาติ ผลิตได้มาก ค่าขายได้มาก ย่อมมีความมั่งคั่งรวมทั้งอำนาจที่มากขึ้นเป็นเงาตามตัว ประเทศที่มีเสาด้านนี้แข็งแกร่งหรือไม่นั้น สามารถดูได้จากขนาดของเศรษฐกิจหรือ GDP และภาคการค้าระหว่างประเทศว่าสูงขนาดไหน ตัวอย่างของประเทศที่มีเสาด้านนี้ใหญ่โตได้แก่ สหรัฐฯ ซึ่งมีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 1 ของโลก และยังเป็นชาติที่มีขนาดการค้าระหว่างประเทศโดยวัดจากการนำเข้าใหญ่

ที่สุดในโลกอีกด้วย โดยคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 6 ของโลก นอกจากนี้ยังมี ญี่ปุ่น เยอรมัน จีน เกาหลีใต้ รัสเซีย ที่เสาด้านนี้แข็งแกร่งไม่แพ้สหรัฐฯ

3) เสถียรการเงิน เป็นอีกเสาด้านหนึ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นยุคทุนการเงิน (Financial Capital) ครอบครองโลก มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนในระดับโลกวันละหลายแสนล้านดอลลาร์ต่อวัน ขณะเดียวกันมีการประมาณ (โดยผู้เขียนเอกสารนี้) กันว่าเงินที่หมุนเวียนเป็นกิจกรรมซื้อขายตราสารทุกชนิดในโลกมีมูลค่ากว่า 4,600 ล้านล้านดอลลาร์ต่อปี หรือเกือบ 80 เท่าของขนาดเศรษฐกิจโลกในปี 2007 และจะพุ่งทะลุ 10,000 ล้านล้านดอลลาร์ต่อปีภายในปี 2012 ซึ่งย่อมทำให้ภาคการเงินมีความใหญ่โตและสำคัญมากขึ้นในอนาคต นอกจากนั้นกิจกรรมในภาคการผลิตเองก็ยิ่งถูกกำหนดจากภาคการเงินด้วย ไม่ว่าจะเป็นอัตราแลกเปลี่ยน ราคาวัตถุดิบ ต้นทุนการลงทุน เห็นได้จากความสามารถในการแข่งขันของชาติเอเชียที่สามารถส่งออกได้มากกว่าการที่ค่าเงินยังอ่อนอยู่ หรือพูดอีกนัยหนึ่ง เสถียรการเงินมีอำนาจในการกำหนดความแข็งแกร่งของเสถียรค่าและการผลิตด้วย เสถียรการเงินนี้พูดถึงความสามารถในการเป็นผู้ส่งออกเงินทุนไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการลงทุนต่างประเทศโดยตรง (Foreign Direct Investment FDI) ซึ่งเป็นเงินที่เข้าสู่ภาคการผลิต เป็นเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้าทุน และปัจจัยการผลิตอื่นๆ เพื่อผลิตสินค้าขาย

อีกรูปแบบของการส่งออกเงินทุนก็คือ การส่งออก FPI (Foreign Portfolio Investment) ซึ่งจะนำไปซื้อตราสารการเงินไม่ว่าจะเป็นหุ้น ตราสารหนี้ ในประเทศต่างๆ โดยหวังส่วนต่างราคา หากเป็นการลงทุนระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี หรือหวังดอกเบี้ยหรือเงินปันผลหากเป็นการลงทุนระยะยาว การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศย่อมก่อให้เกิดสถานะของการเป็นประเทศที่เป็นเจ้าหนี้ และลูกหนี้ขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลต่อการพึ่งพิงทางการเงินระหว่างประเทศด้วย ประเทศที่มีเสถียรการเงินที่แข็งแกร่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1. กลุ่มที่มีภาคการเงินเป็น Leading Sector ซึ่งประเทศเหล่านี้จะหากินกับการซื้อขายตราสารทางการเงินทุกประเภทเพื่อหวังกำไรระยะสั้นเป็นหลัก โดยชาติเหล่านี้จะนำเข้าและส่งออกเงินทุนในปริมาณที่สูงมาก และเป็นตัวสร้าง Global Benchmark ในทางการเงินด้วยประเทศที่เข้าข่ายได้แก่ สหรัฐฯ ซึ่งเป็นประเทศที่มีเสถียรการเงินที่แกร่งที่สุดในโลก เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการเงินของโลก มีทรัพยากรทางการเงินมากที่สุดในโลกและมีเงินดอลลาร์เป็นเงินสกุลหลักของโลก อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ ฮอลแลนด์ และสิงคโปร์ 4 ประเทศหลังนี้จะหากินในลักษณะที่

เป็น Hub ทางการเงินเป็นหลัก แต่ก็มีทรัพยากรทางการเงินเป็นของตัวเองมากพอสมควรจากการที่ลูกค้าทั่วโลกมาจ้างให้บริหารเงิน

กลุ่มที่ 2. กลุ่มผู้ส่งออกเงินทุน ประเทศเหล่านี้มีแนวทางสร้างสาขาการเงินต่างจากกลุ่มแรก โดยแทนที่จะมุ่งพัฒนาภาคบริการทางการเงินที่เน้นการให้คำปรึกษา รับบริหารเงิน และเก็งกำไร แต่ประเทศเหล่านี้จะมีเสถียรภาพการผลิตที่แข็งแกร่ง มีการเกินดุลการค้าขนาดใหญ่ ทำให้ประเทศกลุ่มนี้สะสมทรัพยากรทางการเงินในรูปของทุนสำรองมหาศาล และจะทำการส่งออกทุนสำรองกลับไปลงทุนในประเทศต่างๆ ทั่วโลกทั้งในรูปของ FDI และ FPI หรืออาศัยการเป็นเจ้าของนี้สร้างเสถียรภาพการเงินมากกว่าการเป็นนักเก็งกำไรนั่นเอง ประเทศเหล่านี้ได้แก่ ผู้ส่งออกสินค้าและพลังงานรายใหญ่ของโลกอันได้แก่ จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย และตะวันออกกลาง เป็นต้นโดยทั้ง 4 ประเทศนี้มีทรัพยากรเงินทั่วโลกในนามของตัวเอง และในนามของผู้อื่นสูงที่สุดในโลก โดยทรัพยากรที่ลงทุนในนามผู้อื่นก็คือ เงินที่มักจะจ้างมืออาชีพมาบริหารซึ่งจะอยู่ในประเทศ Hub ทางการเงินของโลกทั้ง 4 ประเทศอีกที

4) **เสถียรภาพและเทคโนโลยี** การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งมีเสถียรภาพมั่นคงย่อมทำให้ประเทศนั้นสามารถยกระดับพลังในการผลิตของแรงงานได้ แรงงาน 1 คนจะมีความสามารถในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น เมื่อมูลค่าทางเศรษฐกิจหรือความมั่งคั่งมากขึ้น ประเทศนั้นก็จะสามารถสร้างอำนาจในเวทีโลกที่สูงขึ้นได้อีกด้วย

นอกจากความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจหรือเป็นตัวเสริมความแข็งแกร่งให้กับเสถียรภาพและการผลิตแล้ว เสาเหล่านี้ยังมีลักษณะในการเสริมให้เสาอื่นๆ อีก 4 เสาคือ เสถียรภาพ เสถียรภาพและเทคโนโลยี และเสถียรภาพทหารให้มีความแข็งแกร่งมากขึ้นอีกด้วย เพราะความรู้สามารถสร้างความแตกต่างได้ สามารถทำให้ฝ่ายหนึ่งมีสิ่งที่ยกฝ่ายไม่มีได้ เช่น การมีข้อมูลข่าวกรองที่ลึกกว่าอีกฝ่าย ย่อมทำให้เสถียรภาพทหารทำงานได้ดีกว่า การที่มีความรู้เข้าใจถึงสภาพทางเศรษฐกิจที่ลึกกว่า ย่อมก่อให้เกิดความได้เปรียบในการขยายเสถียรภาพทางการเงิน เป็นต้น

สรุปว่า อำนาจเชิงสัมพัทธ์ คือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ตนต้องการ ส่วนอำนาจเชิงโครงสร้าง หรือ Structural Power นั้นคือ อำนาจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบในรัฐใดรัฐหนึ่ง หรือในระดับโลก หรือการเปลี่ยน Rule of Game โดยศักยภาพของรัฐทุนนิยมในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจกับรัฐ

อื่นๆ ขึ้นอยู่กับโครงสร้าง 4 เสาหลัก ถ้ารัฐใดมีเสาหลัก 4 เสาที่เข้มแข็ง แน่นหนา หยั่งลึก ก็จะได้เปรียบทั้งการใช้ Relational Power และ Structural Power เสาหลักทั้ง 4 เสา คือ 1.เสាកการทหาร 2. เสาการค้าและการผลิต 3. เสาการเงิน และ 4.เสาความรู้และเทคโนโลยี โดยผู้ศึกษาจะนำเอาแนวคิดข้างต้นมาวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

ก. ประเด็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวโดยรวมและกรณีศึกษาในแขวงบ่อแก้ว: ผู้ศึกษาจะหยิบยกแนวคิดเรื่อง Structural Power หรือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบคือ การเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองและระบบเศรษฐกิจตามที่ตนต้องการมาอธิบายชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของ สปป.ลาวใน 2 ระยะเวลาใหญ่ๆ คือ ช่วงแรก จากการปกครองแบบอาณานิคมสู่ระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ ช่วงที่สอง จากระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์สู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาจะเน้นศึกษาประเด็นที่สอง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยตรง

ช่วงที่หนึ่ง ระยะเวลาจากการปกครองแบบอาณานิคมสู่ระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ สปป.ลาว ต้องการสกัดการปกครองจากเจ้าอาณานิคมฝรั่งเศส จึงได้อาศัยอำนาจที่เหนือกว่าหรือ Structural Power ที่เหนือกว่าของจีนและรัสเซีย เพื่อขับไล่เจ้าอาณานิคมฝรั่งเศสออกไป ซึ่งก็เป็นไปตามเป้าหมายหลังการพ่ายแพ้อย่างหมดรูปของฝรั่งเศสที่เดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนาม จาก Structural Power ที่เหนือกว่านี้เอง ได้ส่งผลให้ สปป.ลาว ได้เอาอย่างตามระบบการปกครองของจีนและรัสเซีย คือ ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ จึงถือว่า จีนและรัสเซียมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง หรือ Structural Power ต่อ สปป.ลาวในช่วงนั้น

ช่วงที่สอง จากระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์สู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด หลังยุคสงครามเย็นอิทธิพลของระบบสังคมนิยมอ่อนแอลง ในขณะที่โลกาภิวัตน์ของโลกเสรีนิยมหรือระบบการตลาดแบบเสรีได้แผ่กระจายไปทั่วโลก ไม่เว้นแต่มหาอำนาจโลกสังคมนิยมอย่างจีนและรัสเซียก็ได้รับได้อิทธิพลจากลัทธิของโลกเสรีเข้าไปอย่างเต็มที่ รวมทั้ง สปป.ลาว ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสโลกเสรีได้ จึงได้ผ่อนคลายเป็นเพื่อเข้าสู่โลกเสรีมากขึ้น จึงเป็นโอกาสของสหรัฐอเมริกาและประเทศโลกเสรี ได้เข้าไปมีอิทธิพลใน สปป.ลาว และเกิดความร่วมมือกันในด้านต่างๆ ทั้งสังคมนิยม และเศรษฐกิจ เป็นระยะๆ จนถึงปัจจุบัน สปป.ลาวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีมากขึ้น มีการผ่อนคลายเป็นระเบียบเพื่อให้นักลงทุนเข้าไปลงทุนหรือทำมาค้าขายได้สะดวกขึ้นกว่าแต่ก่อน ซึ่งถือว่าเป็นการปรับโครงสร้างของประเทศให้สอดคล้องกับประเทศตะวันตก หรือ

Structural Power ซึ่งมีสาเหตุมาจากสหรัฐอเมริกาและค่ายโลกเสรี ที่ใช้ Structural Power ที่เหนือกว่า โดยมีเสาหลักทั้ง 4 เสาคือ 1.เสากการทหาร 2. เสากการค้าและการผลิต 3. เสากการเงิน และ 4.เสากความรู้และเทคโนโลยี ที่เหนือกว่ากดดันให้ลาวต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมให้คล้ายตามค่ายโลกทุนนิยมตะวันตก

ข. ประเด็นศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชน และต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมลาวโดยเฉพาะในบ่อแก้ว: เนื่องจาก สปป. ลาว มี 4 เสาคือ 1) เสากการทหาร 2) เสากการค้าและการผลิต 3) เสากการเงิน และ 4) เสากความรู้และเทคโนโลยี ที่น้อยกว่าประเทศทุนนิยมหลายประเทศ เช่น สหรัฐฯ จีน หรือญี่ปุ่น ทุนจากต่างประเทศเหล่านี้จึงอาศัยความสัมพันธ์ที่เหนือกว่าทั้งด้าน Relational Power และ Structural Power ในการกดดันให้ สปป.ลาว มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการลงทุนจากประเทศทุนนิยมดังนั้น ผู้ศึกษาจะนำเอาปัจจัยเหล่านี้มาอธิบายถึง ผลประโยชน์และผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคมลาวต่อไป

ค. ทฤษฎีการทำให้ทันสมัยอย่างตะวันตก (Modernization Theory)

เมื่อคำว่า "การพัฒนา" เน้นไปในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นที่กล่าวถึงอย่างมากและจริงจังในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งบางครั้งถูกใช้เพื่อการแบ่งโลกที่มีแนวความคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจที่แตกต่างกันระหว่างเสรีนิยมและสังคมนิยม และบางครั้งถูกใช้เพื่อจัดแบ่งระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระบบเสรีนิยมเองเช่น ประเทศที่ถูกเรียกว่าประเทศโลกที่ 3 ที่อาจเพิ่งหลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตกที่ยังด้อยพัฒนาล้ำหลังหรือไม่ก็เป็นประเทศที่ไม่มีความเข้มแข็งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ และประเทศโลกที่หนึ่งหมายถึง ประเทศเสรีนิยมที่พัฒนาแล้วและมีความเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีรายได้ประชาชาติสูง แต่หากจะพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วจะพบว่า ความหมายของการพัฒนาถูกสร้างขึ้นโดยประเทศมหาอำนาจทางตะวันตก โดยมองว่าประเทศที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตนเป็นประเทศที่มีสังคมล้ำหลังต้องได้รับการช่วยเหลือให้เกิดการพัฒนาเหมือนกับประเทศตะวันตกที่ได้รับการพัฒนาแล้ว และเป็นหน้าที่ของประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยเหลือประเทศเหล่านั้นให้หลุดพ้นจากสภาพของความด้อยพัฒนา ดังนั้นการทำให้ประเทศหนึ่งพัฒนาจึงหมายถึง การทำให้ประเทศนั้นมีความทันสมัย โดยการยอมรับเอาเทคโนโลยีแบบตะวันตก ระบบเศรษฐกิจเสรีและผลิตแบบอุตสาหกรรมทันสมัย โดยการพัฒนานั้นถูกมองว่า เป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงที่เริ่มจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากชนบทไปสู่ความเป็นเมือง โดยที่ตัวชี้วัดในการพัฒนาเน้นตัวเลขด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะป็นรายได้มวลรวม

ประชาชาติ(Gross National Product-GNP) หรือตัวเลขการบริโภคสินค้า ตลอดจนความเชื่อที่ว่า การพัฒนานั้นจะกระจายผลประโยชน์ไปสู่ทุกคนตามลำดับขั้นของมั่งคั่งอย่างเท่าเทียมกันและมี สมมุติฐานที่ว่าทุกคนจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

W.Rostow นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันที่โด่งดังในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1960 ได้เสนอไว้ในหนังสือ “The Stages of Economic Growth” เกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับ 5 ขั้น ซึ่งลำดับดังกล่าวคือ ขั้นการพัฒนาที่ประเทศหนึ่งๆ ต้องเปลี่ยนผ่าน จากประเทศด้อยพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

ขั้นเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (Traditional) เป็นช่วงที่สังคมมีเทคโนโลยีแบบโบราณไม่มี เทคโนโลยีแบบตะวันตก โครงสร้างทางสังคมแบบชนชั้น และมีลำดับขั้นสูงต่ำโดยอำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับเจ้าที่ดิน

ขั้นเตรียมการพัฒนา (Pre-condition) เป็นช่วงที่สังคมเริ่มรับแนวคิดเรื่อง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยการพัฒนา การศึกษา และมีการขยายโครงสร้างทางการค้า ความรู้ทางวิทยาศาสตร์นำมาใช้ เพื่อการปรับปรุงการผลิตทั้งทางเกษตรและอุตสาหกรรม

ขั้นทะยานขึ้น (Take off) เป็นช่วงสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่ทันสมัย ที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบตะวันตกเพื่อเปลี่ยนแปลงประเพณีดั้งเดิม รวมทั้งมีการพัฒนาสถาบันทางการเมือง เงื่อนไขของความทันสมัยนั้นจะเป็นไปได้หากการเพิ่มขึ้นของการลงทุนที่มากกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร รวมไปถึงการผลิตที่ใช้เครื่องจักรทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โครงสร้างทางสังคมและการเมืองมีการเปลี่ยนผ่านเพื่อให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมั่นคง มีการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

ขั้นเข้าสู่วุฒิภาวะ (The Drive to Maturity) เป็นช่วงที่มีการลงทุนมากถึง 10 -20% ของ รายได้ประชาชาติ มีการใช้เทคโนโลยีในสังคมอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้เพื่อรองรับการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมีความต้องการใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง

ขั้นการบริโภคของมวลชนในระดับสูง (High Mass Consumption or Prosperity) เป็น ช่วงที่มีการบริโภคสินค้าและบริการครบวงจรเศรษฐกิจ และมีการสร้างมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจ รายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นในระดับที่ผู้คนสามารถบริโภคตามที่ต้องการ และโครงสร้างทางกำลัง แรงงานเปลี่ยนไปเป็นแรงงาน มีการจ้างงานอย่างเต็มที่ มีการเพิ่มสวัสดิการทางสังคมและความปลอดภัยในสังคม

สำหรับแนวคิดของ Rostow แม้ว่าจะได้รับความนิยมมากในยุคแรกเริ่มของการพัฒนาแต่ แนวคิดดังกล่าวถูกวิพากษ์หลายประการคือ 1) จากประสบการณ์การพัฒนาของประเทศที่พัฒนา

ตามแบบจำลองดังกล่าวไม่ได้พัฒนาเป็นลำดับขั้น 5 ขั้นอย่างที่ Rostow อ้าง ซึ่งเป็นเพราะฐานทรัพยากรและสังคมต่างกันในแต่ละประเทศ แนวคิดของ Rostow ถูกวิพากษ์มากว่าเป็นแนวคิดที่มีศูนย์กลางตะวันตกคือ พัฒนาจากประสบการณ์แบบตะวันตก 2) แนวคิดของ Rostow ยังถูกวิพากษ์ว่า เน้นความสำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมวลรวมมากเกินไปและละเลยปัญหาการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา นั่นคือ การพัฒนาอาจนำพามาซึ่งความไม่เป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์ได้ 3) การให้คำนิยามที่เน้นการชี้วัดระบบเศรษฐกิจแบบ “ทันสมัย” เป็นการนิยามที่ไม่ครอบคลุมและทำให้ประเทศที่มีความร่ำรวยด้านอื่นๆ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ถูกตีตราเป็นประเทศด้อยพัฒนา (ภูมิวิไล ศิริพลเดช, 2005:62-64)

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากประเทศลาวเป็นประเทศโลกที่สาม และมีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจน้อยกว่าหลายประเทศในโลก ดังนั้นการศึกษาการปฏิรูปเศรษฐกิจในประเทศลาวจึงยังไม่ค่อยมีมากนัก โดยจากการศึกษางานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีงานที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้ งานศึกษาของ ศรีสุพรรณ อุดมประเสริฐ (2540) วิจัยเรื่อง “การปฏิรูปเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” โดยงานศึกษาชิ้นนี้ชี้ให้เห็นการปฏิรูปเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในช่วงเปลี่ยนผ่านจากระบบสังคมนิยมแบบบังคับ(แบบแผนการแห่งรัฐ) ไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบผสม และแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านแนวทางการเศรษฐกิจครั้งใหญ่ภายหลังการปกครองแบบสังคมนิยมมาได้ประมาณ 10 ปี นอกจากนี้การปฏิรูปยังได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การผลิต การค้า การเงิน การคลัง และอื่นๆ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างปฏิเสธไม่ได้ และผลกระทบดังกล่าวนี้ สามารถเป็นได้ทั้งข้อดีและข้อเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการเปลี่ยนแปลงปฏิรูป ฉะนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจถึงกระบวนการปฏิรูป และเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และในที่สุดก็กลายเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ นอกจากนี้งานนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนผ่านระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนจากส่วนกลางไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบผสม ที่กลไกตลาดบทบาทสำคัญในการดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจ การประยุกต์ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ในสภาพแวดล้อมของประเทศลาว ภายหลัง ค.ศ. 1975 โดยเฉพาะข้อดีและข้อเสียของแต่ละระบบเศรษฐกิจ ศึกษาถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อเศรษฐกิจทางด้านต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจของลาว อาทิ การผลิต การลงทุน การค้า การเงิน การคลัง การจ้างงาน และการดำรงชีวิตของประชาชน

ขณะที่ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ได้เขียนไว้ในหนังสือเศรษฐกิจเปรียบเทียบว่า “ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมที่มีการวางแผนจากส่วนกลางเรียกว่า ระบบสังคมนิยมบังคับ (Authoritarian Socialism) หรือ ระบบเศรษฐกิจคอมมิวนิสต์ คือ รัฐเป็นทั้งเจ้าของปัจจัยการผลิต และเป็นผู้กำหนดการแจกจ่ายการผลิตโดยผ่านการวางแผนเศรษฐกิจจากส่วนกลางเต็มที (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2512:43)

ส่วนประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวกับผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมลาว มีงานที่ศึกษาไว้คือ งานศึกษาของ ภูมิ วิไล ศิริพลเดช (2550) วิจัยเรื่อง “เพศภาวะและการพัฒนาในสังคมชนบทลาว” เพื่อเป็นการประเมินโครงการพัฒนาฝ่ายน้ำตาดาน ศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาต่อผู้หญิงในพื้นที่ดังกล่าว ศึกษาความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางเพศภาวะที่เกิดมาจากการพัฒนา เพื่อความเข้าใจว่า ผู้หญิงจัดการกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไร จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามทฤษฎีกระแสหลักที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่า การที่ผู้หญิงถูกปิดกั้นไม่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับผลกระทบทางบวกจากการพัฒนาเศรษฐกิจ นั่นคือ ผลของการพัฒนาไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยธรรมชาติแล้วผู้หญิงเองก็สามารถพัฒนาความมีเหตุผล และมีความสามารถของตัวเองได้เท่าเทียมกับผู้ชาย แต่เนื่องจากความเชื่อในสังคมที่ปลูกฝังผ่านความเชื่อ จารีต ประเพณีต่างๆ ที่จำกัดผู้หญิงให้อยู่แต่เพียงในบ้าน ทำให้ผู้หญิงไม่มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้ Mary Wollstonecraft และ John Stuart Mill ต่างเชื่อกันว่า การศึกษาจะช่วยให้ผู้หญิงพัฒนาตัวเองได้ และการให้ผู้หญิงพัฒนาตัวเองได้นั้นไม่ได้มีผลดีเพียงผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังเป็นผลดีต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ทุกวันนี้สิ่งที่สตรีนิยมสายเสรีนิยมเรียกร้องก็คือ ความเสมอภาคทางเพศ และการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้าร่วมในพื้นที่สาธารณะ แทนที่จะต้องถูกจำกัดอยู่เพียงแต่ในบ้าน ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถทำได้ด้วยการแก้ไขกฎหมายที่มีอคติ และเลือกปฏิบัติทางเพศ

นอกจากนี้ ยังมีงานศึกษาของ ณรงค์ศักดิ์ ชัยราช (2551) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศภาวะระหว่างผู้หญิงแรงงานอพยพชนบทกับครอบครัวชุมชนและรัฐ ก่อนและหลังนโยบายกลไกเศรษฐกิจใหม่ของ สปป.ลาว” ซึ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศภาวะกับบทบาทในบริบททางเศรษฐกิจของครอบครัวชุมชนชนบท ที่มีผู้หญิงเคลื่อนย้ายและลักลอบเข้าสู่ตลาดแรงงานนอกระบบในประเทศไทย อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนผ่านนโยบายการพัฒนาของรัฐ จากนโยบายเศรษฐกิจรวมศูนย์อำนาจมาเป็นระบบเศรษฐกิจตลาด

ภายใต้นโยบายกลไกเศรษฐกิจใหม่ ศึกษาบทบาทความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศภาวะในครอบครัวชุมชนชนบทกับการสร้างเงื่อนไขให้เกิดการเคลื่อนย้ายหางานทำของแรงงานหญิงลาว ประกอบกับการศึกษาภาพสะท้อนความมีตัวตนของผู้หญิงที่ไม่ยอมจำนนต่อภาวะกดดันของเศรษฐกิจ และระบบจารีตของสังคมทำให้ผู้หญิงสามารถวางตำแหน่งที่ทางของตัวเองในสังคม ศึกษาความคิดเห็นเสียงสะท้อนและแนวทางการจัดการของครอบครัวชุมชนต่อประเด็นการเคลื่อนย้ายของแรงงานหญิงลาวในชนบท โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ตลาดแรงงานนอกระบบในประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการอพยพแรงงานหญิงมีสาเหตุมาจาก “สองปัจจัยพื้นฐานหลัก” ประการแรกเป็นผลมาจากภาวะความตกด้าทางเศรษฐกิจของชุมชน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากประวัติศาสตร์อันยาวนานนับจากการตกเป็นอาณานิคมของต่างชาติ สงคราม และการเคลื่อนเข้าสู่ยุคการรวมศูนย์อำนาจทางเศรษฐกิจโดยรัฐในระบบนารวมและสหกรณ์ ประการที่สองเป็นผลมาจากภาวะกดดันทางสภาพแวดล้อมในความสัมพันธ์ทางสังคมรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น ควบคู่กับการปฏิรูปเศรษฐกิจภายใต้นโยบายกลไกเศรษฐกิจของรัฐบาล ที่สร้างเงื่อนไขให้เกิดฐานอำนาจแห่งการพึ่งพาใหม่ที่อิงอยู่กับรัฐและระบบทุนนิยม ในขณะที่ฐานอำนาจแห่งการพึ่งพาในระบบเครือญาติเริ่มถูกทำลายลง

ข้อวิเคราะห์นี้สังเกตเห็นได้จากการแสดงออกของการปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่เริ่มใช้ฐานอำนาจในทางเศรษฐกิจเข้ามาเป็นตัวกำหนดในหน่วยความสัมพันธ์ของการพึ่งพา มากกว่าการอาศัยความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมทางเครือญาติในระบบจารีตแบบดั้งเดิมเช่น การใช้แรงงานเปลี่ยนจากขอความช่วยเหลือมาเป็นกรว่าจ้างแทน การรักษาสุขภาพเริ่มมุ่งเข้าสู่การใช้บริการของรัฐและเอกชนมากกว่าการรักษาแบบพื้นบ้านที่เรียก้องเพียงดอกไม้เป็นสิ่งตอบแทน ด้านความปลอดภัยอาศัยอำนาจของกฎหมายมากกว่าการสร้างควมสามัคคีภายในชุมชน ตลอดจนประเด็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในด้านอื่นๆ ประชาชนเริ่มหันไปให้ความสนใจกับระบบการจัดตั้งของรัฐมากกว่าที่จะอาศัยหลักประกันความมั่นคงของความเป็นเครือญาติ นอกจากนี้นโยบายดังกล่าวยังสร้างเงื่อนไขให้เกิดช่องว่างความห่างด้านสัมพันธ์เชิงอำนาจทางสังคมระหว่างเมืองกับชนบท ความไม่สมดุลกันของพลังอำนาจทางสังคม ทางการเมือง และเศรษฐกิจเป็นพลังผลักดันให้ประชาชนชนบทต้องปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตและระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศภาวะ ครอบครัวต้องปรับตัวโดยการจัดระเบียบการใช้แรงงานในหน่วยการผลิตใหม่ให้สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาของสังคม เพื่อความอยู่รอดและสามารถขับเคลื่อนไปตามกระแสการบริโภค

ทางวัตถุประสงค์ของสังคมสมัยใหม่ได้ ความพยายามดังกล่าวเป็นการสร้างพลังอำนาจให้สามารถต่อรองหรือกระชกช่องว่างความห่างความสัมพันธ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ

งานวรรณกรรมเหล่านี้แม้ว่าจะมีประเด็นการศึกษาที่น่าสนใจ แต่ยังขาดการศึกษาแบบองค์รวม และขาดมุมมองในเชิงปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งเป็นกรอบการศึกษาแบบเศรษฐศาสตร์การเมือง ดังนั้นผู้ศึกษาจะต่อยอดจากงานวรรณกรรมเหล่านี้พร้อมใช้ทฤษฎีที่กล่าวไว้ข้างต้น และหาข้อมูลใหม่เพื่อศึกษาประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้นต่อไป

บทที่ 3

การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.1 ประวัติศาสตร์ต้นกำเนิดของชาติลาวโดยย่อ

ชาติลาวเป็นชาติหนึ่งที่ตั้งเดิมได้กำเนิดขึ้นร่วมกับชาติอื่นๆ ในทวีปเอเชีย เช่น มองโกล จีน อินเดีย พม่า กัมพูชา และไทย เป็นต้น ซึ่งได้ขยายตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ การเคลื่อนย้ายของมนุษย์เผ่าพันธุ์ต่างๆ ในบางยุคสมัยก็รวมตัวเข้ากัน แต่บางยุคสมัยแยกตัว ออกจากกันเป็นหลายเผ่าพันธุ์ด้วยการชิงอำนาจ ขยายอาณาเขต เพื่อการคงตัวและขยายตัวของ สังคมมนุษย์นั่นเอง

ตามตำนานและเอกสารทางประวัติศาสตร์ เผ่าคนลาวได้เคลื่อนย้ายลงมาตามแม่น้ำฮวงโห และแม่น้ำแยงซีเกียง(ประเทศจีน) พร้อมกับตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองเพื่อทำมาหากินและ พัฒนาขึ้น พร้อมทั้งสร้างตัวเมืองต่างๆ ขึ้นตามสายน้ำเพื่อความสะดวกในการคมนาคม เมืองที่มี ชื่อเสียงมาก เช่น เมืองลุง เมืองปา และเมืองเงี้ยว

ในยุคสมัยนั้นคนจีนเรียกลาวว่า “มุง” ประเทศจีนได้สร้างสายสัมพันธ์ไมตรีอันดีกับลาวที่ นครลุง นครปา และนครเงี้ยว ต่อจากนั้นได้เคลื่อนย้ายลงมาตามทิศใต้ และได้ขยายเมืองขึ้นไปอีก หลายเมืองใหญ่ เช่น เมืองเสสวน เมืองเพียงาย คนจีนเคยเรียกคนลาวว่า “ไต ไท่ ไท หรือ ลัวะ ละ วา” ชื่อดังกล่าวได้เปลี่ยนไปตามสำเนียงของเผ่าจีนที่เคยใกล้ชิดกับเผ่าลาว การตั้งถิ่นฐานของคน ลาวได้กลายเป็นอาณาเขตที่กว้างใหญ่และรวมตัวกันเข้าเป็นกลุ่มกำลังที่เข้มแข็ง มีการปกครองที่ หนาแน่น เผ่าลาวได้แต่งตั้งผู้ปกครองของตนขึ้นบริหารบ้านเมือง ผู้ปกครองคนแรกชื่อว่า “ขุน เมืองหรือขุนเม็ง” ต่อจากนั้นมาก็คือ แม่ขุนวังเมือง ขุนวังหลวงลีเมา และขุนใจลาว ผู้ปกครอง ดังที่กล่าวมาได้ปกครองนครเพียงายซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่สุดของกลุ่มคนลาว การสร้างถิ่นฐานของ คนลาวอยู่นครปา นครลุง นครเสสวน และนครเพียงายได้ดำรงอยู่ในเวลาหลายร้อยปี แต่ในช่วง เวลาดังกล่าวได้เกิดมีศึกสงครามอย่างต่อเนื่อง การต่อสู้ระหว่างเผ่ามองโกลกับเผ่าจีน และ ระหว่างเผ่าจีนด้วยกัน ก่อให้เกิดผลกระทบมาถึงเผ่าลาว ชาติลาวจึงได้เสียดินแดนของตนให้แก่จีน แล้วอพยพลงมาทางทิศใต้และได้สร้างเมืองขึ้นใหม่ระหว่าง ปี ค.ศ. 79 คนจีนเรียก “คนลาวหนอง แส” (เป็นชื่อของแม่น้ำ) ในเวลานั้นว่า “ตาลีพู” ปัจจุบันได้กลายเป็นนครคูนหมิงของมณฑลยูนนาน ประเทศจีน นอกจากนครหนองแสแล้วคนลาวยังได้สร้างเมืองอีกหลายเมืองในเขตดังกล่าว เช่น เมืองมั่งซ่าย เมืองอ๋นเซ่ เมืองล้างกง เมืองเท็งเซียง เมืองซีล้าง เมืองมงเซ อาณาจักรหนองแส

สามารถดำรงอยู่และเจริญเติบโตมาเป็นเวลาหลายร้อยปี มีการพัฒนาวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรือง กลายมาเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาติลาวจนถึงทุกวันนี้ เช่น การเลี้ยงไหม ทอผ้า บาตี (สูชวัญ) การนบไหว้ การสูชขอ(แต่งงาน) ฯลฯ เป็นต้น

อาณาจักรหนองแสเวลานั้นมีความเจริญรุ่งเรือง มีอาณาเขตกว้างใหญ่ มีความมั่งคั่งไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และยังเป็นคู่ช้ำวคู่ช้ำน้ำ(ในน้ำมีปลาในนามีช้ำว) ด้วยเหตุนี้กลุ่มศักดินาจีนจึงได้รบพุ่งและทำศึกสงครามเพื่อยึดดินแดนดังกล่าวเป็นประจำ แต่ด้วยความเก่งกล้าในการต่อสู้ของเผ่าลาวจึงสามารถปกป้องอาณาเขตของตนไว้ได้หลายครั้ง อย่างไรก็ตามในสมัยเจ้าแผ่นดินจีนที่มีนามว่า “จีนชื้อฮองเต้” ผู้สร้างกำแพงเมืองจีนได้ยกทัพมาตีอาณาจักรหนองแส ลาวหนองแสจึงได้ตกเป็นเมืองขึ้นของจีนในช่วงระยะหนึ่ง

จากนั้นมาประเทศจีนได้แตกออกเป็นสามก๊กคือ โจโฉ เล่าปี่ และซุนกวน พวกเขาได้ต่อสู้กันอย่างดุเดือด อาณาจักรลาวหนองแสจึงได้มีโอกาสประกาศแยกตัวออกจากพวกจีนและปรับปรุงตัวเองขึ้นอย่างเข้มแข็ง

เมื่อมาถึง ค.ศ. 225 พวกเล่าปี่ได้ยกทัพลงมาตีหนองแส บัญชาการโดยแม่ทัพ ขงเบ้งผู้ที่มีชื่อเสียงในการทำศึกสงคราม ประชาชนลาวหนองแสทำการต่อสู้อย่างดุเดือดเพื่อรักษาอาณาเขตของตน แต่ผลสุดท้ายก็ถูกพวกจีนยึดได้ ด้วยเหตุนี้คนลาวจึงอพยพลงมาทางทิศใต้เป็นส่วนใหญ่ พวกที่ยังเหลือก็กลายเป็นชนชาติจีนมาทุกวันนี้ (ดร พูทอง แสงอาคม, 2006:8-10)

3.2 การพัฒนาในลาวก่อนปี ค.ศ. 1975

3.2.1 การพัฒนาในลาวยุคตกเป็นเมืองขึ้นฝรั่งเศส

ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดในการเข้ามาของฝรั่งเศสคือ การเปลี่ยนแปลงด้านเขตแดนของประเทศลาว มาเป็นเขตแดนที่ปรากฏอยู่บนแผนที่โลกอย่างทุกวันนี้ การเข้ามาของฝรั่งเศสได้ดำเนินนโยบายต่างๆ หลายอย่างเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศลาว ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาได้เกิดขึ้นในช่วงที่ลาวเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสโดยเฉพาะในช่วงทศวรรษ 1930 เป็นต้นมา

ตลอดระยะเวลาที่ฝรั่งเศสเข้ามาปกครองลาว ฝรั่งเศสให้ความสนใจในการพัฒนาเศรษฐกิจลาวน้อยมากเมื่อเทียบกับเวียดนามและกัมพูชา เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของลาวที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล นอกจากนี้แก่งขนาดใหญ่ที่อยู่ภาคใต้ของลาวคือ คอนพะเพ็งกลายเป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้าจากลาวเพื่อไปสู่ทะเลในประเทศกัมพูชา ประกอบกับสภาพภูมิประเทศที่สองในสามของประเทศเป็นภูเขา จึงทำให้ยากต่อการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

ด้วยเหตุนี้ประเทศลาวจึงไม่ได้รับประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอินโดจีน (ทองสา ไชวงคำดี และทิมงาน, 1989:19) แต่ในขณะเดียวกันก็น่าเชื่อได้ว่าทรัพยากรต่างๆ ออกจากลาวน่าจะถูกใช้ หรือถูกนำออกจากลาวไปต่างประเทศโดยฝรั่งเศสเป็นจำนวนหนึ่ง

เนื่องจากประเทศลาวเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรน้อยมาก ทำให้ไม่เป็นที่น่าสนใจสำหรับการลงทุนของกลุ่มทุน ประเทศลาวจึงเป็นเพียงตลาดจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพต่ำที่นำเข้ามาจากประเทศเวียดนาม และมีการลงทุนเพียงเล็กน้อย โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งออกทรัพยากรธรรมชาติของลาวไปสู่ประเทศผู้ลงทุน ฝรั่งเศสได้ลงทุนในด้านอุตสาหกรรมเหมือง เช่น เหมืองกำว๋ซึน(ดีบุก) ที่แขวงคำม่วน การตัดไม้และของป่า เช่น น้ำมันยางไปขายยังประเทศอื่นๆ ด้วยเหตุผลนี้ฝรั่งเศสจึงได้เริ่มจัดระบบการค้าใหม่ในลาว โดยการค้าขายส่วนใหญ่ดำเนินการโดยบริษัทของฝรั่งเศสเอง ทำให้เกิดมีตลาดที่มีลักษณะซับซ้อนมากขึ้นในลาว การเกิดขึ้นของตลาดทำให้ความต้องการใช้เงินสดมีมากขึ้นในหมู่คนลาว นำไปสู่การเกิดภาวะเงินเฟ้อ เพราะเงินมีมากกว่าสินค้า และเป็นสาเหตุให้เกิดความยากจนมากขึ้นโดยเฉพาะในชนบท และนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาของระบบทุนนิยม นำไปสู่การเกิดชนชั้นกรรมกรและนายทุนขึ้นในลาวแทนชนชั้นศักดินาและชาวนาที่มีอยู่เดิม

ในปี ค.ศ. 1930 – 1940 ฝรั่งเศสได้เริ่มให้ความสนใจกับงานด้านคมนาคมขนส่ง โดยได้ลงทุนบางส่วนในด้านคมนาคมเพื่อสร้างถนนหลายแห่งที่เชื่อมต่อระหว่างลาวทั้งภาคเหนือและใต้เพื่อเชื่อมต่อกับประเทศอื่นๆ ในอินโดจีนทั้งเวียดนามและกัมพูชา เส้นทางส่วนใหญ่ได้ถูกสร้างขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1920-1940 เช่น ทางหมายเลข 9 เชื่อมระหว่างแขวงหลวงพระบางกับไซ่งอน (ประเทศเวียดนาม) โดยผ่านกัมพูชา ทางหมายเลข 12 จากเมืองท่าแขก แขวงคำม่วนไปเมืองวินที่ประเทศเวียดนาม และทางหมายเลข 6 จากข้าเหนือถึงฮานอย(Hanoi) ประเทศเวียดนาม การสร้างถนนส่วนใหญ่เป็นการสร้างเส้นทางโดยแรงงานคน ส่วนด้านการสื่อสารนั้นได้เริ่มมีระบบไปรษณีย์แต่ก็มีไว้เพื่อความสะดวกในการสื่อสารของคนฝรั่งเศสที่มาทำงานในการปกครองลาวเท่านั้น (ศรีเฉลิม แสงวงสีกสา, 1983:41)

สิ่งเดียวที่ฝรั่งเศสให้ความสนใจในการลงทุนเป็นอย่างมากในลาวคือ การปลูกฝิ่น โดยเฉพาะในแถบภูเขาที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูกฝิ่น ในระหว่างต้นปี ค.ศ. 1940 มีการส่งออกฝิ่นสูงถึง 60 ตันต่อปีและสามารถเก็บภาษีจากฝิ่นได้ถึงร้อยละ 15 ของภาษีทั้งหมด ฝรั่งเศสได้เริ่มการผูกขาดด้านการค้าฝิ่นในประเทศลาวและเวียดนาม ซึ่งแต่ก่อนเคยอยู่ในการควบคุมของพ่อค้าจากแคว้นยูนนานประเทศจีน ผลจากการส่งเสริมการปลูกฝิ่นในลาวครั้งนั้นทำ

ให้ประเทศลาวกลายเป็นประเทศที่มีการผลิตฝิ่นเป็นอันดับสามของโลกรองจากพม่าและอัฟกานิสถาน (ออนไลน์, <http://www.drugtex.org>)

นอกจากนั้นยังมีการขูดรีด(เอาเปรียบ)ภาษีจากประชาชนอย่างหนักทั้งภาษีที่เป็นในรูปแบบของเงินและผลผลิต รวมทั้งแรงงาน ซึ่งผู้ชายลาวทุกคนต้องออกแรงงานรับใช้ให้กับรัฐบาลฝรั่งเศสคนละ 100 วันต่อปี โดยได้ระบุในหนังสือประวัติศาสตร์ลาวว่า การที่ผู้ชายลาวต้องไปใช้แรงงานนั้น ทำให้ต้องออกจากบ้านเป็นเวลานานจึงไม่สามารถหาเวลามาดูแลครอบครัวได้ ในจุดนี้ผู้เขียนเห็นว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจตรงที่ว่า ในขณะที่ผู้ชายออกจากบ้านไปทำงานเป็นเวลานานนั้น ผู้หญิงที่บ้านดำรงชีวิตอยู่อย่างไร เพราะสังคมลาวในสมัยนั้นเป็นสังคมที่ทำมาหากินต้องพึ่งพิงธรรมชาติเป็นอย่างมาก และต้องอาศัยแรงงานทั้งหญิงชายในการผลิตถึงแม้ว่าในช่วงนั้นยังมีระบบเครือญาติที่มีการพึ่งพาอาศัยกันอยู่ ซึ่งถ้าหากครอบครัวหนึ่งขาดผู้ชายไประยะหนึ่งก็คงไม่กระทบต่อชีวิตมากนักเพราะยังมีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลืออยู่ แต่การที่ผู้ชายในหมู่บ้านหลายคนต้องออกไปทำงานนอกบ้านเป็นเวลานานๆ นั้น น่าจะมีผลกระทบต่อผู้หญิงอยู่บ้างไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ผู้หญิงต้องเผชิญกับปัญหาอะไรบ้าง และผู้หญิงจัดการกับปัญหานั้นอย่างไรน่าที่จะมีการศึกษาเรื่องนี้ในเชิงลึกต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดสิ่งหนึ่งคือ ความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาที่เปลี่ยนจากการศึกษาเล่าเรียนในวัดที่สงวนไว้เฉพาะผู้ชายเท่านั้น มาเป็นการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยหลักสูตรการเรียนการสอนนั้นเป็นภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด ตามหลักสูตรที่ฝรั่งเศสเรียกว่า เป็นการศึกษาที่นำมาซึ่ง “ความศิวิไลซ์” ให้ประเทศลาว แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งที่ฝรั่งเศสใช้เพื่อปกครองลาว เพราะผู้ที่สามารถเข้าเรียนได้ในช่วงแรกนั้นก็เพียงชนชั้นสูง ในปี ค.ศ. 1949 อัตราผู้ได้รับการศึกษามีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น และการเรียนการสอนก็มีเพียงระดับชั้นประถมและมัธยม ผู้ที่ต้องการจะเรียนต่อในระดับสูงกว่าจะต้องไปเรียนต่อที่ประเทศเวียดนามหรือประเทศฝรั่งเศส เป้าหมายของการสร้างระบบการศึกษาของฝรั่งเศสในสมัยนั้นเป็นเพียงเพื่อสร้างคนมารับใช้ในงานราชการของฝรั่งเศสเอง เนื้อหาของการศึกษานั้นก็เพื่อทำให้คนลาวรู้สึกตัวตนเองเป็นเพียงผู้ที่ถูกปกครอง (colonial subject) โดยคนฝรั่งเศสเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าฝรั่งเศสเองจะมีวัตถุประสงค์ในการนำการศึกษาเข้ามาในลาวแค่เพื่อรับใช้ฝรั่งเศส แต่การที่คนบางกลุ่มได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาก็เฉพาะในต่างประเทศ ก็ทำให้กลุ่มคนเหล่านั้นถูกปลูกฝังอุดมการณ์แบบตะวันตก เช่น อุดมการณ์สังคมนิยมและอุดมการณ์ชาตินิยม ซึ่งในภายหลังได้ถูกนำมาใช้ในการปลดปล่อยประเทศลาวและนำอุดมการณ์เหล่านั้นมาเป็นทิศทางในการพัฒนาลาวจนถึงปัจจุบัน เช่น ท่าน ไกสอน พรมวิหาร ที่ได้ไปเรียนที่ประเทศเวียดนามหรือเจ้าสุพานวงค์ที่ได้

ไปเรียนที่ประเทศฝรั่งเศสและได้นำเอาอุดมการณ์เพื่อปลดปล่อยประเทศเข้ามาในช่วงที่เรียนอยู่ต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามการที่ฝรั่งเศสเข้ามาลาวนั้นนับว่าเป็นก้าวแรกที่คนลาวได้มีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น แต่เมื่อดูจากบริบทของระบบการศึกษาของลาวก่อนหน้าที่ฝรั่งเศสจะเข้ามา ซึ่งมีแต่ระบบการเรียนในวัดโดยการบวชเรียน(เป็นพระ)เท่านั้น ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้จะมีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่มีโอกาสได้เข้าถึง หรือถ้าเป็นผู้หญิงก็มีเฉพาะผู้หญิงชั้นสูงที่อยู่ในวังเท่านั้น เมื่อมีการเปิดโรงเรียนของรัฐจึงน่าจะเป็นโอกาสให้ผู้หญิงกลุ่มอื่นๆ นอกจากในวังได้มีโอกาสรับการศึกษาด้วยเช่นกัน ถึงแม้จำนวนผู้ที่ได้รับการศึกษาในจำนวนร้อยละ 2 ในปี ค.ศ. 1946 ที่ได้กล่าวในเบื้องต้นนั้นไม่ได้ระบุไว้ว่า มีผู้หญิงหรือไม่แต่เมื่อดูในบทความ “introduction of Lao literature “(Koret, 2004) ที่ได้กล่าวถึงนักประพันธ์หญิง อย่าง “ดวงจำปา” และ “ดอกเกต” ซึ่งบุคคลทั้งสองเกิดในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างที่ฝรั่งเศสเข้ามาลาวครั้งที่สองและช่วงที่สหรัฐอเมริกาเข้ามา ถึงแม้ว่าทั้งสองจะไม่อยู่ในช่วงแรกเริ่มที่มีการเปลี่ยนระบบการศึกษา แต่คนทั้งสองน่าจะสัมพันธ์กับช่วงนั้นอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามเนื่องจากโรงเรียนที่เปิดสอนมีแต่ระดับพื้นฐาน หากต้องการเรียนสูงกว่านั้นต้องไปเรียนต่อที่เวียดนามหรือฝรั่งเศสซึ่งมีความเป็นไปได้้น้อยมาก ดังนั้นการที่มีโอกาสทางการศึกษานับว่ายังจำกัดอยู่ในกลุ่มคนที่อยู่ในเมืองและมีฐานะเท่านั้น ซึ่งทั้ง “ดวงจำปา” และ “ดอกเกต” ต่างเป็นลูกของข้าราชการชั้นสูงจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สามารถศึกษาเล่าเรียนในระดับที่สูงได้

ถึงแม้ว่าการที่ฝรั่งเศสเข้ามามาลาวจะไม่ได้มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจมากนัก แต่การเข้ามาของฝรั่งเศสได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่คือ สิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนา” ถึงแม้ว่าในความรู้สึกของคนทั่วไป โดยเฉพาะนักประวัติศาสตร์ลาวจะมองว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นมีน้อยมาก แต่ส่วนมากเกิดขึ้นในช่วงที่ฝรั่งเศสปกครองลาวนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1893 – 1945 โดยการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เกิดในช่วงค.ศ. 1930 – 1940 อาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เพื่อผลประโยชน์ของชาวฝรั่งเศสเอง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคนลาวจึงเป็นในด้านลบมากกว่าด้านบวกโดยเฉพาะนโยบายการชูตรีดภาษีและแรงงาน ที่ทำให้คนลาวตกอยู่ในภาวะยากจนมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่ฝรั่งเศสนำเข้ามาในลาวที่เรียกว่า “ความทันสมัย” ได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอันใหญ่หลวงและส่งผลมาจนถึงปัจจุบันทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น นโยบายการปลูกฝิ่นที่ส่งเสริมให้มีการปลูกฝิ่นอย่างถูกกฎหมาย จนทำให้มีการปลูกฝิ่นเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในภาคเหนือของลาวจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อการปลูกฝิ่นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย การปลูกฝิ่นจึงกลายเป็นปัญหาใหญ่ของการพัฒนาในลาว จนรัฐบาลต้องนำปัญหาดังกล่าวมาเป็น

หนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นหนึ่งในประเด็นที่องค์กรพัฒนาระหว่างประเทศให้ความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือประเทศลาว หรือการศึกษาที่ฝรั่งเศสหวังจะใช้เป็นเครื่องมือในการปกครองลาวก็ได้ผลที่ต่างออกไป เหตุการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้นในช่วงที่ฝรั่งเศสเข้ามานั้นได้เริ่มปรากฏชัดในเรื่องของผลกระทบในช่วงที่สหรัฐอเมริกาเข้ามา

3.2.2 ประวัติศาสตร์การพัฒนาของลาวในภาพรวมก่อนปี ค.ศ. 1975

หากการพัฒนาหมายถึง การเริ่มต้นของการทำให้มีความทันสมัย(Modernization) ที่หมายถึง การเกิดขึ้นของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบตะวันตก อาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาในลาวเริ่มเห็นชัดเจนเมื่อลาวตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสในช่วงท้ายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ต่อช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการเข้ามาในครั้งนั้นของฝรั่งเศสเองไม่ใช่ชาวตะวันตกกลุ่มแรกที่เข้ามาในลาว แต่มีการเข้ามาตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา (ภูมิไฉ ศิริพลเดช, 2005:87)

ในปี ค.ศ. 1893 ฝรั่งเศสได้เข้ามาในลาวซึ่งขณะนั้นในแง่ของการปกครองแล้ว ลาวเป็นเมืองขึ้นของสยาม การเข้ามาของฝรั่งเศสในลาวก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างสยามและฝรั่งเศส ข้อพิพาทยุติลงด้วยการเจรจาระหว่างสยามกับฝรั่งเศส แต่ด้วยความสัมพันธ์ที่ฝรั่งเศสมีอำนาจเหนือกว่าสยาม เป็นเหตุให้สยามต้องยอมเสียดินแดนฝั่งซ้ายให้แก่ฝรั่งเศส ต่อมาในปี ค.ศ. 1904 ได้เสียบางส่วนของฝั่งขวาอันได้แก่ แขวงไชยະบุลีทางภาคเหนือ ส่วนแขวงจำปาสักทางภาคใต้ได้ถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของลาวด้วย ซึ่งในตอนนั้นฝรั่งเศสได้รวมสามประเทศในอินโดจีน ได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา และลาวเป็นสหพันธอินโดจีนที่มีด้วยกันทั้งหมด 5 แคว้นได้แก่ อานาม ตงแกง โกแ่งชิน กัมพูชา และลาว โดยมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่ประเทศเวียดนาม ส่วนลาวนั้นฝรั่งเศสมองแค่เป็นรัฐกันชนเพื่อไม่ให้อังกฤษมีอำนาจในลาวซึ่งอาจลามไปถึงเวียดนามได้ (สุเนต โภธิสาน และคณะ, 2000:38) ฝรั่งเศสได้แบ่งประเทศลาวออกเป็นสองเขตคือ ลาวอารักขา ได้แก่ แขวงหลวงพระบางที่ยังปกครองโดยเจ้าชีวิตเหนือก่อน แต่มีเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสเป็นหัวหน้าที่ปรึกษา ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดของข้าราชการฝรั่งเศสที่ทำงานอยู่ในลาว การเป็นที่ปรึกษาในการบริหารบ้านเมืองนั้นพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ การควบคุมนั่นเอง และในความเป็นจริงแล้วอาจเป็นตำแหน่งที่ใหญ่ที่สุดในลาวก็เป็นได้ ส่วนที่เหลือได้แบ่งออกเป็น 10 แขวงได้แก่ พังสาลี แขวงเวียงจันทน์ หลวงพระบาง พวน หรือเชียงขวาง หัวพัน หัวของ คำม่วน สหวันเขต สาละวัน และจำปาสัก โดยมีเวียงจันทน์เป็นเมืองหลวง ซึ่งในการปกครองแขวงต่างๆ นั้นได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสเป็น

ผู้ปกครองและอาจมีคนอื่นเวียดนามมาช่วยทำงาน ส่วนคนลาวที่ได้ทำงานในส่วนของการปกครอง นับว่ามีน้อยมากและทำงานในตำแหน่งที่ต่ำมากหรือเป็นเสมียนเท่านั้น

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นในฐานะเจ้ามหาอำนาจในเอเชียได้แผ่ขยายอำนาจเข้ามาในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และยกทัพเข้ามาในลาวในปี ค.ศ. 1945 พร้อมกับบังคับฝรั่งเศสให้มอบเอกราชให้ลาวในปี 1945 ต่อจากนั้นไม่นานเมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรชนะสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้ญี่ปุ่นต้องถอนกำลังออกจากลาว ฝรั่งเศสจึงใช้โอกาสนี้เข้ามาในลาวอีกครั้งในปี ค.ศ. 1961 โดยอ้างว่าประเทศลาวยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเองได้

อย่างไรก็ตาม การเข้ามาประเทศลาวและอีกสองประเทศในอินโดจีนของฝรั่งเศสในครั้งที่สองนี้ต่างกับตอนที่เข้ามาครั้งแรกอย่างมาก เพราะในตอนแรกนั้นอยู่ในช่วงที่ประเทศตะวันตกทั้งหลายได้ขยายอิทธิพลโดยการล่าอาณานิคม โดยฝรั่งเศสและอังกฤษเป็นสองประเทศที่มีประเทศในอาณานิคมของตัวเองมากที่สุด แต่การเข้ามาของฝรั่งเศสในครั้งที่สองเริ่มถูกต่อต้านโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ที่แยกตัวออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนที่เริ่มมีการก่อตั้งในปี ค.ศ. 1930 ได้เริ่มเข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้มีการจัดระเบียบโลกใหม่ ทำให้อเมริกากลายเป็นผู้ที่มีอิทธิพลสูงสุดแทนประเทศมหาอำนาจเดิมอย่างฝรั่งเศสและอังกฤษ ด้วยเหตุนี้การเข้ามาในลาวและอีกสองประเทศในอินโดจีนของฝรั่งเศสอีกครั้ง จึงไม่ย่ำเหมือนการเข้ามาครั้งแรก เนื่องจากต้องเผชิญกับการต่อต้านของขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชของลาว ฝรั่งเศสจึงต้องขอความช่วยเหลือด้านกำลังทหารจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านทหาร และถือเป็นจุดเริ่มต้นของการแทรกแซงทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา การต่อต้านการเข้ามาของฝรั่งเศสในครั้งที่สองนี้ได้นำไปสู่ความขัดแย้งภายในของกลุ่มการเมืองในลาว เนื่องจากความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์ได้แก่ ฝ่ายขวาที่ได้รับความช่วยเหลือด้านการทหารจากสหรัฐอเมริกา และฝ่ายซ้ายที่ยึดมั่นอุดมการณ์แบบสังคมนิยมซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากเวียดนามและสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ. 1954 หลังจากชัยชนะของเวียดนามในหลายที่โดยเฉพาะที่เดียนเบียนฟู ทำให้เกิดการประชุมของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสงครามอินโดจีนสองครั้งขึ้นที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (ออนไลน์: http://en.wikipedia.org/wiki/Geneva_conference) ผลจากการประชุมครั้งนั้นได้กำหนดให้ลาวมีสถานภาพของประเทศเป็นกลาง และมีการเลือกตั้งเพื่อตั้งรัฐบาลผสมขึ้นในการเลือกตั้งปี ค.ศ. 1958 ฝ่ายของรัฐบาลประเทศลาวซึ่งเป็นฝ่ายซ้ายได้รับจำนวนที่นั่งถึง 13 ที่นั่งจากจำนวนที่นั่งทั้งหมด 21 ที่นั่ง ทำให้รัฐบาลฝ่ายซ้ายของประเทศลาวได้มีบทบาทสำคัญทางด้านการเมืองมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสถานการณ์ของโลกในตอนนั้น ได้เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ที่นำไปสู่สงครามเย็น โดยฝ่ายเสรีนิยมที่มี

สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำและฝ่ายสังคมนิยมที่มีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ สหรัฐอเมริกาในช่วงนั้นไม่มีความไว้ใจและไม่เชื่อว่า ลาวจะสามารถรักษาสถานภาพความเป็นกลางได้นานและเชื่อว่าถ้าหากประเทศลาวกลายเป็นคอมมิวนิสต์ ประเทศอื่นๆ อาจได้รับผลกระทบตามไปด้วย ดังนั้น สหรัฐอเมริกาจึงยื่นมือเข้ามาแทรกแซงกิจการด้านต่างๆ ในลาวเนื่องจากเกรงว่า หากฝ่ายประเทศลาวได้รับชัยชนะอาจนำประเทศไปตามแนวทางคอมมิวนิสต์และอาจนำไปสู่การเป็นคอมมิวนิสต์ในอีกหลายพื้นที่ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ไทย พม่าอีกด้วย รัฐบาลสหรัฐฯ จึงให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลฝ่ายขวาและยังได้ดำเนินสงครามที่เรียกว่า “สงครามลับ” ซึ่งเป็นสงครามที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาดำเนินการโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ในการทำ “สงครามลับ” นี้ สหรัฐอเมริกาได้จ้างกองกำลังทหารเผ่าม้งมาเป็นกำลังสำคัญในการทำสงครามครั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการยุติขบวนการปฏิวัติและเพื่อทำลายเส้นทางลำเลียงอาวุธของเวียดนามที่เรียกว่า เส้นทางโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นเส้นทางที่เวียดนามใช้ขนอาวุธจากเหนือถึงใต้ตามเส้นทางที่เป็นป่าเขาในประเทศลาว โดยเริ่มจากภาคเหนือของเวียดนามผ่านลาว กัมพูชา เพื่อไปที่ภาคใต้ของเวียดนาม นอกจากนั้นเพื่อทำลายเส้นทางดังกล่าว สหรัฐอเมริกาได้ใช้เครื่องบินรบมาทิ้งระเบิดอย่างหนักในเขตพื้นที่ของฝ่ายรัฐบาลประเทศลาวโดยเฉพาะเขตทุ่งไหหินแขวงเชียงขวาง ซึ่งร่องรอยของความเสียหายยังคงมีให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบัน ความขัดแย้งของทั้งสองฝ่ายดำเนินไปจนถึงปี ค.ศ. 1975 เมื่อเวียดนามได้รับชัยชนะจากสงครามเวียดนาม ขบวนการต่อสู้ของลาวฝ่ายซ้ายจึงได้รับผลกระทบในด้านบวกจากชัยชนะของเวียดนามด้วย ในที่สุดชัยชนะก็ตกเป็นฝ่ายของประเทศลาวนำโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว และได้สถาปนาประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ขึ้นในวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1975 (สุนทร โภธิสาน และคณะ, 2000:50-53)

3.3 การพัฒนาในลาวหลังปี ค.ศ. 1975

3.3.1 การพัฒนาในระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ หรือการวางแผนส่วนกลาง (Central Planning) ค.ศ. 1975 – 1986

หลังจากปี ค.ศ. 1975 ชัยชนะของฝ่ายซ้ายที่ยึดมั่นในอุดมการณ์แบบสังคมนิยมของลัทธิมาร์กซ์-เลนิน รัฐบาลได้นำพาการพัฒนาประเทศเดินตามเส้นทางสังคมนิยมบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ประเทศสามารถเดินตามเส้นทางสังคมนิยมได้โดยไม่จำเป็นต้องผ่านขั้นตอนของการเป็นทุนนิยม (ภูมิไฉ ศิริพลเดช, 2005:105)

ปัญหาเร่งด่วนในตอนนั้นคือการ “รักษาบาดแผลจากสงคราม” ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคหลักของการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องจากประเทศได้รับผลกระทบจากสงครามอย่างมาก ส่วนข้อด้อย

อื่นๆ ก็คือประเทศลาวยังเป็นประเทศที่พึ่งพิงตัวจากสงคราม ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเริ่มสร้างใหม่ และเนื่องจากลาวเป็นประเทศที่ยังไม่ได้ผ่านระบบทุนนิยม ทำให้พื้นฐานเศรษฐกิจของลาวนั้นเป็นการผลิตขนาดเล็กที่ต้องพึ่งพิงธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม รัฐมองว่าภายใต้การก่อสร้างตัวใหม่นั้น ประเทศลาวก็ยังมีสิ่งเรียกว่า “ท่าแสง” หรือศักยภาพนั่นเอง ศักยภาพของการพัฒนาประเทศก็คือ การที่ประเทศลาวเป็นประเทศที่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติมากมายเพื่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาด้านเกษตรกรรมและการใช้ทรัพยากรภายในประเทศจึงเป็นสิ่งที่รัฐให้ความสำคัญมากที่สุด ในช่วงเวลานั้นอีกครั้ง โดยในการประชุมของพรรคสมัยที่สองได้เน้นความสำคัญของการพัฒนา ด้านนี้ในมติที่ 4-7 และได้ย้ำอีกครั้งในการประชุมพรรคครั้งที่สามโดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการสร้างเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมที่มุ่งไปที่การใช้ทรัพยากรที่มีในลาวโดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม และป่าไม้โดยได้ระบุไว้ว่า “จุดค้นเสริมขยายอย่างสุดขีดพัฒนาเป็นศักยภาพของประเทศชาติ โดยก้าวขึ้นจากการเกษตรกรรม-ป่าไม้ เอาการขยายเกษตรกรรม-ป่าไม้เป็นพื้นฐานในการขยายอุตสาหกรรม ปรับปรุงเศรษฐกิจธรรมชาติ(แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า) และนำเอาการผลิตขนาดเล็กไปสู่การผลิตขนาดใหญ่ในสังคมนิยมที่ละก้าว พัฒนาอุตสาหกรรมที่ละขั้นไปสู่การอุตสาหกรรมแบบสังคมนิยม ขยายกำลังการผลิตก่อสร้างและปรับปรุงความสัมพันธ์การผลิตสังคมนิยมอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้ประเทศลาวเป็นประเทศที่มีการกลืนกรรม ป่าไม้ และอุตสาหกรรมขยายตัว อำนาจความสะกดต่อการดำรงชีวิตของประชาชนดีขึ้น” (สุนต โพธิสาน พร้อมคณะ, 2000:50-53)

นอกจากศักยภาพที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีลักษณะพิเศษของสังคมนิยมที่ถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในลาวก็คือ ประเทศลาวนั้นไม่ได้ผ่านการเป็นประเทศทุนนิยมจึงยังไม่มีพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจมากนัก นอกจากนั้นที่ผ่านมามีประเทศลาวยังคงตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติมาโดยตลอด ทำให้ไม่มีโอกาสในการพัฒนาประเทศ อีกทั้งระดับความรู้ของประชาชนคนลาวนั้นยังต่ำ ดังนั้นเพื่อก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมนิยมจึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาด้านเทคนิคการเกษตรกรรมมากขึ้น

นอกจากการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาเกษตรกรรมแล้ว ยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาลาวในเวลานั้นก็คือ ใช้รูปแบบการผลิตแบบสหกรณ์เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด ทรัพยากรส่วนบุคคลในเวลานั้นรัฐเป็นผู้คุ้มครองทั้งหมดรวมทั้งโรงงานและธุรกิจของเอกชนในเขตเวียงจันทน์นั้นได้ถูกยึดเป็นของรัฐหมด

เศรษฐกิจของลาวในช่วงนี้จึงต้องอาศัยการเกษตรกรรมเท่านั้น โดยในช่วงนั้นรายได้จากเกษตรกรรมคิดเป็น 80% ของรายได้ทั้งหมดของประเทศ อย่างไรก็ตามเกษตรกรรมช่วงนั้นยังต้องอาศัยการผลิตแบบพึ่งพิงธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นรายได้จึงไม่เพียงพอที่จะทำให้เศรษฐกิจ

ของลาวมันคงได้ นอกจากนั้นรายได้หลักส่วนใหญ่ยังมาจากการขายไม้ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ประเทศลาวในช่วงนั้นมีอยู่อย่างมากมายคือ มีพื้นที่ป่าไม้มากถึง 60% ของพื้นที่ทั้งประเทศ

เมื่อฝ่ายที่มีอำนาจหลังจากการปลดปล่อยประเทศลาวนั้น เลือกว่าจะเดินตามเส้นทางสังคมนิยม ทำให้สหรัฐอเมริกาถอนเงินทุนช่วยเหลือลาว ถึงแม้ว่าเงินช่วยเหลือส่วนมากของสหรัฐอเมริกาจะใช้ไปในเรื่องของการทหารดังกล่าวไปในเบื้องต้น แต่เม็ดเงินจำนวนนั้นก็มีความสำคัญไม่น้อยกับระบบเศรษฐกิจของลาว ดังนั้นเมื่อสหรัฐได้ถอนกำลังการช่วยเหลือออกจากลาว จึงทำให้ระบบเศรษฐกิจของลาวมีปัญหาและด้วยระบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกันระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาคโดยเฉพาะไทย หลายประเทศจึงมองว่า ประเทศลาวปิดตัวเองแต่ในทัศนะของลาวกลับคิดว่า ลาวถูกปิดกั้นทางด้านเศรษฐกิจโดยต่างชาติ และด้วยสภาพการถูกปิดกั้นทางเศรษฐกิจดังกล่าวประกอบกับการขาดความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ระบบเศรษฐกิจของลาวจึงได้รับความเสียหายอย่างมาก ทำให้ลาวขาดสินค้าอุปโภคบริโภคและเกิดภาวะเงินเฟ้อจนต้องเปลี่ยนจากเงินกีบเวียงจันทน์มาเป็นเงินกีบที่ใช้กันในปัจจุบัน ในระยะนั้นแม้สงครามเย็นจะเริ่มลดความรุนแรงลงบ้างแล้วแต่ก็ถือว่ายังไม่ยุติ และเนื่องด้วยประเทศลาวเองมีระบบการปกครองที่แตกต่างจากประเทศอื่น ทำให้ทั้งลาวและเพื่อนบ้านเองต่างมีท่าทีที่ต้องระมัดระวังในการติดต่อ ด้วยเหตุต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เองทำให้ประเทศลาวในช่วงนั้นพบความลำบากในการพัฒนาประเทศอย่างมาก เพราะไม่สามารถนำเข้าสินค้าหรือสิ่งของจากการช่วยเหลือจากประเทศสังคมนิยมด้วยกัน (ศรีเจลิยว แสงวงสิกลา, 1989:40-42)

ด้วยระบบการปกครองที่แตกต่างจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศลาวเองก็เป็น "ประเทศด่านหน้า" ของค่ายสังคมนิยมในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้การดำเนินนโยบายการต่างประเทศรวมทั้งการค้ากับต่างประเทศต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ การพัฒนาของลาวจึงอาศัยแค่ความช่วยเหลือจากประเทศสังคมนิยมด้วยกันเท่านั้น นโยบายการต่างประเทศของลาวก็เน้นแค่เพียงประเทศสังคมนิยม โดยให้ความสำคัญกับประเทศเวียดนามและกัมพูชาที่ถือเป็นประเทศที่ร่วมต่อสู้กับศัตรูเดียวกัน รวมถึงประเทศสหภาพโซเวียตและประเทศต่างๆ ที่ทำตัวเป็นกลางหรือที่เรียกว่า "ประเทศผู้รักสันติภาพ" ด้วยเหตุที่ความสัมพันธ์กับต่างประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดเช่นนี้ จึงทำให้การช่วยเหลือจากสากลที่มีอยู่น้อยตามไปด้วย อาจกล่าวได้ว่า ประเทศที่ให้ความช่วยเหลือหลักแก่ลาวคือ สหภาพโซเวียตและเวียดนาม โดยมีการช่วยเหลือในระหว่างปี ค.ศ. 1981- 1985 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติครั้งที่หนึ่ง โดยเวียดนามได้ให้ความช่วยเหลือในด้านเสบียงอาหารเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระหว่างปี ค.ศ. 1981-1975 นอกจากนั้นยังให้การช่วยเหลือด้านการสร้างถนน โรงเรียน สถานือนามัย โดยเฉพาะในแขวงตามชายแดนที่มีไม้มาก

ส่วนสหภาพโซเวียตนั้นได้ให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาเกษตรกรรมให้ทันสมัย โดยให้ในรูปแบบของเครื่องจักรกลต่างๆ และสร้างโรงงานผลิตเครื่องมือการเกษตรที่ทันสมัย นอกนั้นยังได้ช่วยสร้างโรงพยาบาลรวมไปถึงการปรับปรุงเขื่อนน้ำจืดเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าส่งขายต่างประเทศ(ภูมิไล ศิริพลเดช, 2005:108-109)

ถึงแม้ ลาวจะได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสังคมนิยมต่างๆ แต่การช่วยเหลือดังกล่าวนั้นไม่ได้ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือและประเทศลาว ถึงแม้การช่วยเหลือนั้นจะอยู่ในคำพูดที่ว่า “ความสัมพันธ์แบบพี่น้องๆ” หรือว่า “ความสัมพันธ์แบบเพื่อนมิตรผู้รักในสันติ” แต่ในความเป็นจริงแล้วหากเทียบกับประเทศเหล่านี้ โดยเฉพาะสหภาพโซเวียต ความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น (Hierarchy) ที่ประเทศลาวนั้นอยู่ในฐานะที่เป็นรอง

ในปี ค.ศ. 1975 – 1986 ได้มีนโยบายที่ออกมาเพื่อให้ผู้หญิงได้มีโอกาสในการศึกษา เช่น การมีโรงเรียนเด็ก ส่วนในระหว่างปี ค.ศ. 1980 นั้นโครงการเกี่ยวกับผู้หญิงจะเป็นในรูปแบบของการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อช่วยแรงงานผู้หญิง การฝึกอบรมและจัดตั้งกองทุนเพื่อการเกษตร ทัศนคติ การวางแผนครอบครัว การดูแลสุขภาพแม่และเด็ก และโภชนาการ ทัศนคติชาว ฝักอปรวมด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิผู้หญิง ฝักอปรวมด้านภาษา การรักษาวรรณกรรม และสิ่งแวดล้อม ฝักอปรวมการวางแผนพัฒนาให้พนักงานของสหพันธ์แม่หญิงในระดับเมือง วิธีการเหล่านี้เป็นรูปแบบการพัฒนาแบบที่เป็นเพียงแค่การนำผู้หญิงเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ไม่เท่าเทียมกัน ผลก็คือ ถึงแม้จะมีการให้โอกาสผู้หญิงแต่ผู้หญิงก็ไม่สามารถได้รับโอกาสในการพัฒนาตัวเองเท่าที่ควร เพราะยังมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงด้วยเหตุผลและความเชื่อแบบเดิม เช่น ผู้หญิงจะไม่ได้รับการอนุญาตให้ออกทำงานต่างแขวงหรือต่างประเทศได้ การเลือกปฏิบัติเห็นได้ชัดจากการทำนาแบบสหกรณ์ โดยเฉพาะในชนบท (มยุรี เห่งาศรีวัฒน์, 1993:40)

3.3.2 การพัฒนาในลาวภายใต้ “จินตนาการใหม่”

ปี ค.ศ.1986 นับว่าเป็นอีกช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศลาว เมื่อรัฐบาลได้ตัดสินใจประกาศใช้นโยบายจินตนาการใหม่ (New Thinking) ซึ่งเป็นชุดนโยบายที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งรวมไปถึงกลไกเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Mechanism – NEM) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายในคือ การผลิตแบบรวม

ศูนย์ โดยเฉพาะการผลิตในรูปแบบสหกรณ์นั้นไม่ได้รับผลตามที่คาดไว้ เนื่องจากขบวนการจำนวนมากถือว่า การทำงานให้สหกรณ์นั้นไม่เกิดประโยชน์แก่ตัวเอง อีกปัจจัยหนึ่งก็คือว่าเป็นปัจจัยสำคัญคือ การปรับเปลี่ยนท่าทีตามประเทศสังคมนิยมต่างๆ ที่ต่างก็ได้เริ่มปรับตัวเพื่อให้เข้ากับทุนนิยมโลกไม่ว่าจะเป็นนโยบาย Doimoi ของเวียดนาม Perestroika ของสหภาพโซเวียต รวมถึงการปฏิรูปทางด้านเศรษฐกิจ (คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค, 2006:35)

แนวความคิดนี้ได้เริ่มถูกนำมาพิจารณาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 ในการประชุมศูนย์กลางพรรคครั้งที่ 7 สมัยที่ 2 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว โดยได้เริ่มมีการปรึกษาหารือและรับรองมติเกี่ยวกับ “บางปัญหาใหญ่ทางด้านเศรษฐกิจ” และ “การหันไปสู่กลไกคุ้มครองเศรษฐกิจแบบใหม่ที่มีประสิทธิผล” โดยได้เริ่มปรึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการขยายการค้า การเปิดตลาด และความสัมพันธ์เศรษฐกิจกับภายนอก (ซึ่งหมายถึงประเทศอื่นที่ไม่ใช่แค่ประเทศจากค่ายสังคมนิยม) แต่ยังคงอยู่ในช่วงเตรียมการยังไม่ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ เมื่อมาถึงปี ค.ศ. 1986 จึงได้เริ่มมีการประกาศอย่างเป็นทางการ โดยการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้ถือเอาบทเรียนจากหลายประเทศที่ผ่านมา โดยมองว่าบทเรียนจากประเทศจีนเป็นบทเรียนที่ดี เนื่องจากถึงแม้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ แต่ยังคงยึดมั่นในอุดมการณ์สังคมนิยมและยังคงระบบการปกครองแบบพรรคเดียว ทำให้ยังรักษาอุดมการณ์สังคมนิยมไว้ได้อยู่ แตกต่างกับโซเวียตที่ปล่อยให้เกิดมีหลายพรรคการเมืองหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่การปฏิเสธสังคมนิยมและนำไปสู่การล่มสลายของสหภาพโซเวียตในที่สุด (คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค, 2006:60-62)

ภายใต้นโยบายการเปลี่ยนแปลงใหม่หรือ “จินตนาการใหม่” ที่พรรคเรียกว่า “ภารกิจการเปลี่ยนแปลงใหม่” นั้น รัฐบาลได้พยายามสร้างความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับเส้นทางก้าวเข้าสู่สังคมนิยมของประเทศใหม่โดยการยอมรับว่า การจะก้าวเข้าสู่สังคมนิยมนั้นจำเป็นต้องผ่านการเป็นทุนนิยมก่อน เพื่อสร้างปฐมปัจจัย(พื้นฐาน)ในการเป็นสังคมนิยมและมีความจำเป็นที่ต้องยอมให้ภาคเอกชนเข้ามาถือสิทธิ์ในการครอบครองทรัพย์สินและมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังที่ปรากฏในเอกสาร “20 ปีแห่งภารกิจเปลี่ยนแปลงใหม่” ที่ระบุไว้ว่า “พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงกลไกการตลาดแบบใหม่นั้น ได้มีการสร้างความรับรู้ใหม่เกี่ยวกับลัทธิสังคมนิยมและเส้นทางก้าวเข้าสู่สังคมนิยมนั้น โดยยึดมั่นในหลักคำพูดที่ว่า ทุกประเทศชาติล้วนแต่ก้าวเข้าสู่สังคมนิยมไม่ได้หมายความว่า ประเทศชาติไหนก็ไปถึงจุดหมายนั้นด้วยกันมาตรการที่เหมือนกันทุกอย่าง ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีข้อกำหนดลักษณะของการปฏิวัติในระยะใหม่ว่าเป็นการปฏิวัติที่อยู่ในระยะการปรับปรุงขยายและบูรณะขบวนการประชาธิปไตยประชาชนข้ามผ่านสู่สังคมนิยมที่ละชั้น หมายความว่า ลักษณะพื้นฐาน ลักษณะประชาธิปไตยประชาชนก้าวเข้าสู่สังคมนิยม.การปฏิวัติในประเทศลาว

ปัจจุบันอยู่ในภาวะแห่งการสืบต่อสร้างและขยายระบอบประชาธิปไตยประชาชน สร้างปฐมปัจฉัย (พื้นฐาน) เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมนิยมที่ละชั้น”

เพื่อให้ภารกิจเปลี่ยนแปลงใหม่นี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการเผยแพร่ ความรับรู้และความเข้าใจอันใหม่เกี่ยวกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงนี้ไว้คือ ข้อขัดแย้งพื้นฐานใน สังคมประเทศลาว

ความรู้เก่า ข้อขัดแย้งพื้นฐานคือ ความขัดแย้งระหว่างเส้นทางสังคมนิยมและเส้นทางทุนนิยม ด้วยเหตุนี้การแก้ไขปัญหาก็มุ่งเน้นไปที่การลดล้างส่วนเศรษฐกิจ รูปแบบกรรมสิทธิ์ เอกเทศ เอกชน หรือแก้ไขเศรษฐกิจเหล่านั้นให้ถูกต้อง เป็นการถือกรรมสิทธิ์สองรูปแบบคือ ของรัฐ และของส่วนรวม เพื่อบรรลุจุดหมายสังคมนิยมโดยไม่ผ่านทุนนิยม

ความรู้ใหม่ ความขัดแย้งที่สำคัญในประเทศลาวคือ ความขัดแย้งระหว่างกำลังการผลิตที่ล่าช้า กับความต้องการแห่งการขยายการผลิต ตอบสนองความต้องการทุกด้านของสังคมที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน การแก้ไขจึงต้องปลดปล่อยกำลังการผลิต ทำให้การผลิตได้รับการขยายตัวอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยการทำให้หลายภาคส่วนเศรษฐกิจธรรมชาติเป็นเศรษฐกิจสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นสร้างความสอดคล้องระหว่างการผลิตกับกำลังการผลิต

แนวคิดเกี่ยวกับระบบกรรมสิทธิ์

ความรู้เก่า เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมนิยมเศรษฐกิจต้องเหลือเพียงสองรูปการ คือกรรมสิทธิ์ที่ว่างชน (รัฐ) และกรรมสิทธิ์แบบส่วนรวม ดังนั้นจึงต้องกำจัดเศรษฐกิจและการคุ้มครองกรรมสิทธิ์รูปแบบอื่นให้หมดไป

ความรู้ใหม่ โครงสร้างเศรษฐกิจสังคมนิยมในระบอบประชาธิปไตยประชาชนคือ โครงประกอบเศรษฐกิจที่มีหลายรูปและการถือครองกรรมสิทธิ์หลายรูปแบบของเศรษฐกิจในหลายระดับและขนาดที่แตกต่างกัน นอกจากกรรมสิทธิ์ของรัฐและส่วนรวมแล้ว รัฐยังรับรู้กรรมสิทธิ์และเศรษฐกิจอื่นที่เสมอภาคในทางกฎหมายได้แก่ เศรษฐกิจร่วมของประชาชน เศรษฐกิจหุ้นส่วน เศรษฐกิจครอบครัวของพนักงาน เศรษฐกิจร่วมมือกับต่างประเทศ ฯลฯ ดำเนินไปด้วยการร่วมมือร่วมสัมพันธ์ และแข่งขันภายใต้กฎหมาย (คณะโฆษณามบรมศุนย์กลางพรรค, 2006:50-51)

จากเนื้อหาข้างบนอาจสรุปได้ว่าเนื้อหาหลักของ "จินตนาการใหม่" แบ่งออกเป็นสองประการคือ

- การนำพาประเทศชาติไปสู่ความเป็นสังคมนิยมที่ต้องผ่านระบอบทุนนิยม

- ระบบเศรษฐกิจได้กระจายไปให้หลายภาคส่วนทั้งในภาคเอกชนและประชาชน โดยรัฐเป็นเพียงแค่ผู้ที่คอยดูแลให้อยู่ในระเบียบกฎหมายเท่านั้น และปล่อยให้ระบบเศรษฐกิจเป็นไปตามระบบของตลาด

กล่าวอีกอย่างคือ การยอมให้ทุนนิยมเข้ามานั่นเอง ซึ่งระบบทุนนิยมที่ได้กระจายไปทั่วโลกเองก็เริ่มมีกระแสต่อต้านทุนนิยมไม่ให้ขยายได้อย่างสะดวกสบายนัก เช่น ขบวนการเพื่อสิ่งแวดล้อม ขบวนการสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงขบวนการต่อต้านของผู้หญิง ด้วยขบวนการเหล่านี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรมการพัฒนา ซึ่งลาวเองก็ได้รับเข้ามาในช่วงต่อมาเช่นกัน

ภายหลังการประกาศใช้นโยบาย NEM (National Economic Mechanism) แล้วทั้งนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง ข้อกำหนดหลายอย่างได้ทยอยออกมาเพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาต่างๆ รวมทั้งการมีรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศในปี ค.ศ. 1991 คำขวัญของประเทศจาก “สันติภาพ เอกราช เอกภาพ สังคมนิยม” ก็ได้เปลี่ยนมาเป็น “สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวรอน” ซึ่งทำให้ดูเหมือนน้ำหนักรู้สึกของการเป็นสังคมนิยมลดลง และก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมสำหรับห้าปีครั้งที่สองในปี ค.ศ. 1986-1990 (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 1986:23) รัฐได้วางแผนสำหรับปี 2000 โดยกำหนดให้มี 12 แผนงานที่มีเป้าหมายในการแก้ไขความยากจนของประชาชนได้แก่

- 1) แก้ไขสินค้าสำหรับอุปโภคและบริโภค และการขยายตัวทางด้านเกษตรกรรม
- 2) จำกัดและก้าวไปถึงการยุติการทำไร่เลื่อนลอยโดยพื้นฐาน
- 3) สร้างโครงประกอบเกษตรกรรม-ป่าไม้ – อุตสาหกรรมที่สมเหตุสมผลให้เป็นตัวเป็นต้นขึ้นในเบื้องต้น
- 4) ดำเนินการแบ่งเขตเศรษฐกิจวางแผนกำหนดเกี่ยวกับการค้าขนบและในเมือง
- 5) ขยายการคมนาคมขนส่ง และติดต่อสื่อสาร
- 6) ใช้ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์-เทคนิค ดำเนินงานสำรวจพื้นฐาน
- 7) ปรับปรุงและเพิ่มบทบาทการตื่นตัวทางด้านขอบเขตเศรษฐกิจของรัฐขยายขอบเขตเศรษฐกิจแบบสหกรณ์
- 8) ปรับปรุงระบบสังคมนิยมอย่างรอบด้าน และขยายให้เข้มแข็ง
- 9) ออกแรงปรับปรุงการเงิน และเงินตราให้มั่นคง
- 10) ขยายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศ
- 11) ก่อสร้างกฎหมายสังคมนิยมให้เป็นตัวเป็นต้นขึ้น

12) ขยายการศึกษาวัฒนธรรม สาธารณสุข

หากมองในเนื้อหาของทั้งสิบสองแผนงานนั้นคือ การพยายามหันจากการผลิตแบบพึ่งตนเองมาเป็นการผลิตเป็นสินค้าโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ และความช่วยเหลือจากต่างชาตินั่นเอง โดยเฉพาะความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่มีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศลาว

ในช่วงการประกาศใช้นโยบายการเปลี่ยนแปลงกลไกเศรษฐกิจใหม่นั้น รัฐบาลลาวได้รับการช่วยเหลือจากธนาคารโลก (World Bank) ภายใต้โครงการทุนกู้ยืมเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Structural Adjustment Credit) เพื่อใช้ในการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจตามแผนงานต่างๆ ดังที่กล่าวมากถึง 40 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ. 1989 และได้รับเพิ่มอีกในปี ค.ศ. 1991 ในจำนวนเท่ากัน

เพื่อรองรับการเปลี่ยนจากการผลิตเลี้ยงตัวเองมาเป็นการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าขาออก รัฐบาลลาวได้ปรับเปลี่ยนกฎและข้อบังคับต่างๆ ให้ง่ายต่อการลงทุนต่างประเทศเช่น การออกกฎหมายการลงทุน การเก็บภาษี นอกจากการลงทุนจากต่างประเทศแล้ว รัฐบาลลาวยังได้เปิดรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศและองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศทั้งในด้านเงินทุน และด้านเทคนิค องค์กรพัฒนาเอกชนหลายองค์กรได้เริ่มเข้ามาทำงานในลาวมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานอยู่ในลาวทั้งองค์กรที่ไม่สังกัดรัฐบาลอย่าง CISE (Cooperation Poles International Development et la Solidarite) ของฝรั่งเศส QUAKER (The Religious Society of Friend) ของสหรัฐอเมริกา หรือองค์กรที่เป็นของสหประชาชาติ แต่องค์กรเหล่านี้ก็ได้เริ่มกิจกรรมการพัฒนาในรูปแบบโครงการพัฒนาหลายโครงการ หลังช่วงที่ลาวดำเนินนโยบายจินตนาการใหม่เกิดขึ้นในระหว่างคริสต์ทศวรรษที่ 19 ลาวได้เริ่มเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจตลาดสากลมากขึ้นจุดเปลี่ยนที่สำคัญคือ ในปี ค.ศ. 1994 ได้มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ซึ่งเป็นการเปิดเส้นทางในการติดต่อกับต่างประเทศ การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับสากลที่มากขึ้นนั้นทำให้เศรษฐกิจของลาวเริ่มดีขึ้นโดยเฉพาะระหว่างปี ค.ศ. 1991-1999 ซึ่งมีระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจถึงร้อยละ 6.7 (www.worldbank.org)

3.3.3 ยุทธศาสตร์ “Land Lock” สู่ “Land Link”

ภายหลังมีการแก้ไขโครงสร้างต่างๆ แล้ว ลาวก็ได้เข้าร่วมองค์การระดับสากลมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการแม่น้ำโขงที่เข้าร่วมในปี ค.ศ. 1992 หรือแม้แต่ ASEAN ซึ่งทำให้ลาวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจภูมิภาค จนทำให้เกิดแนวความคิดการเปลี่ยนจากประเทศปิด เป็นประเทศเปิดเพื่อ

เชื่อมโยงการพัฒนา กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง แนวความคิดดังกล่าวได้เริ่มในปี ค.ศ. 1991 ที่ได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก Mekong Committee มาเป็น Mekong River Commission โดยรัฐบาลญี่ปุ่นและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาอินโดจีนและอนุภาคแม่น้ำโขง และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 เป็นต้นมา ด้วยการช่วยเหลือของธนาคารแห่งเอเชียบรรดาสมาชิกในประเทศอนุภาคพื้น ได้เข้าร่วมโครงการร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและยังได้เสนอแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เรียกว่า GMS Programs (Greater Mekong Sub Region Programs) ซึ่งได้ให้ความสำคัญในด้านคมนาคมขนส่ง พลังงาน โทรคมนาคม สิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ด้วยยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ที่เป็นกลางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ยังมีโครงการ “เขตสี่เหลี่ยมพัฒนา” อันได้แก่ เส้นทางสี่เหลี่ยมตะวันออก เพื่อเชื่อมต่อกับประเทศไทยกับมณฑลยูนนาน โดยผ่านเส้นทางจากแขวงบ่อแก้วไปบ่อเต็นแขวงหลวงน้ำทาของลาว นอกจากนี้ยังมีเส้นทางตะวันออกสู่ตะวันตก ทำให้มีบทบาทในการสนับสนุนการเชื่อมเศรษฐกิจของอินโดจีนในระยะยาว เข้ากับเศรษฐกิจในภาคพื้น ซึ่งประเทศลาวได้กลายเป็นศูนย์กลางของประเทศเหล่านี้ (ภูมิไฉ ศิริพลเดช, 2005:118-119)

ประเทศที่มีบทบาทอย่างมากต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงคือ ประเทศจีนที่ต้องการผลักดันให้มีการสร้างเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับภูมิภาคนี้ เพื่อเป็นการส่งสินค้า ผลจากนโยบายดังกล่าวได้ทำให้ประเทศลาวมีสินค้าที่มาจากที่อื่นอย่างมากมา โดยเฉพาะสินค้าที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีราคาถูก สินค้าดังกล่าวได้เข้าไปถึงทุกพื้นที่ของประเทศลาว เพราะเป็นสินค้าราคาไม่สูงมากนัก จึงมีความดึงดูดทำให้คนอยากใช้เงินมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นโอกาสและอุปสรรค ปრაการการณ์ดังกล่าวสามารถพบเห็นได้ในพื้นที่ต่างๆ ของลาว และยังมีอีกแนวคิดหนึ่งที่ถูกนำไปใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศคือ แนวความคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน และเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาบทบาทหญิงชายเข้าไปด้วย (ภูมิไฉ ศิริพลเดช, 2005:120-121)

การประชุมสมัชชาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวซึ่งจัดขึ้นในเดือนมีนาคมปี 2001 พรรคและรัฐบาลได้วางแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา 5 แนวทาง (ทิศทาง) ใหญ่ๆ ได้แก่:

การพัฒนาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้น ต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสามเสาหลักของการพัฒนาประเทศอันได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การพัฒนาต้องให้สอดคล้องกันระหว่างการพัฒนา ในระหว่างชนบทและในเมือง เพื่อการ
ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสูงสุด

- การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมจะกระทำตามการคุ้มครองเศรษฐกิจมหภาคอย่างเหมาะสม
พร้อมทั้งส่งเสริมความเข้มแข็งทางสถาบัน โดยผ่านความสามัคคีของคนในชาติ ความผูกพันอัน
เหนียวแน่นและส่งเสริมประชาธิปไตยสังคมนิยม

- ต้องมีการผสมผสานกันระหว่างความสามารถและจุดแข็งระดับชาติ กับโอกาสในระดับ
โลกเพื่อให้การพัฒนาของประเทศอยู่ในเศรษฐกิจของภูมิภาคและระดับนานาชาติ

- การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมต้องเชื่อมโยงกับความมั่นคงและเสถียรภาพของชาติเห็นได้ว่า
ใน 5 ทิศทางของการพัฒนาข้างบนนี้ได้เริ่มมีความคิดของการพัฒนาที่เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งวาทกรรมดังกล่าวเริ่มได้รับ
การพูดถึงในการพัฒนาระดับโลก มาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1980-1990 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการพัฒนาที่
เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและลดบทบาทของรัฐลง รัฐบาลลาวเองถึงแม้ในทางการเมือง
แล้ว พรรคยังเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังไม่มาก
เท่าที่ควร แต่รัฐก็รับวาทกรรมนี้เข้ามาในรูปแบบโครงการพัฒนาต่างๆอย่างต่อเนื่อง

3.3.4 ยุทธศาสตร์จัดความยากจน

แผนยุทธศาสตร์แห่งการเจริญเติบโตและขจัดความยากจนแห่งชาติ(National Growth
and Poverty Eradication Strategy – NGPES) เป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาล่าสุดของลาว
ยุทธศาสตร์ดังกล่าวเกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาในลาวและเพื่อรองรับการลงทุน
และการช่วยเหลือขององค์กรพัฒนา

ในอีกแง่หนึ่งยุทธศาสตร์นี้ถูกทำขึ้นเพื่อทำให้ประเทศลาวหลุดพ้นจากการเป็น
ประเทศด้อยพัฒนา หรือหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่ยากจนในปี ค.ศ. 2020 ที่ได้กำหนดในปี
ค.ศ. 1996

แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้นำเสนอในงานสัมมนาประกอบด้วยตัวแทนประเทศผู้ให้ทุน
องค์กรพัฒนาต่างๆ ที่ทำงานในประเทศลาวครั้งแรกในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 2000 แผน
ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับการทบทวนจากรัฐบาลอีกครั้งในปี ค.ศ. 2001 เพื่อเป็นการกำหนด
ความหมายของคำว่ายากจน ถึงปี ค.ศ. 2003 แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับการรับรองและ
ประกาศโดยสภาแห่งชาติในเดือนตุลาคม จากนั้นแผนการดังกล่าวได้ถูกนำเสนอในการประชุม
โต๊ะกลมอีกครั้ง แผนยุทธศาสตร์นี้ได้เน้นการพัฒนาระยะกลางของลาว โดยเน้นที่การพัฒนาจาก

เอกชนรวมทั้งการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment, FDI) และลดความยากจนโดยการเพิ่มงบประมาณในส่วนของสังคมโดยเฉพาะด้านการศึกษา โดยการดำเนินงานได้เน้นไปที่ตัวเมือง(อำเภอ)ที่ยากจนที่สุด และการทำงานทั้ง 4 ภาคอันได้แก่ เกษตรกรรมและป่าไม้ การศึกษา สาธารณสุข และการคมนาคม นอกจากนี้ยังมีการนำเอาสาระสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goal-MDG) ไว้ด้วย เนื้อหาที่สำคัญของ MDG ที่นำเข้ามาใน NGPES (National Growth and Poverty Eradication Strategy) ได้แก่ บรรดาตัวชี้วัดทางสังคมแต่ปรับเป้าหมายให้สูงขึ้น ดังนั้นแผนงานต่างๆ ในยุทธศาสตร์ความยากจนจึงเท่ากับเป็นการบรรลุเป้าหมายของ MDG ไปในตัวด้วย

ถึงแม้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเพิ่งประกาศใช้ไม่นานและยังไม่สามารถรู้ได้แน่นอนว่าแผนดังกล่าวจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ แต่ที่สามารถรู้ได้ก็คือ แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ได้รับแนวความคิดมาจากแนวคิดการพัฒนาระยะหลัก ที่ผู้มีบทบาทกำหนดทิศทาง การพัฒนา คือ องค์การพัฒนาระดับโลก อย่างองค์การสหประชาชาติและผู้ให้ทุนที่เป็นประเทศ ร่ำรวยที่มีบทบาทในด้านเศรษฐกิจของโลก (ภูมิไฉ ศิริพลเดช, 2005:122-123)

สรุปว่า จากที่กล่าวมาในบทนี้จะเห็นได้ว่าการพัฒนาในประเทศลาวในแต่ละช่วงนั้น ทิศทางนโยบายในแต่ละช่วงนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเองหากแต่มีผลกระทบจากสภาพการของโลกรวมทั้ง องค์การที่มีอิทธิพลในการกำหนดการพัฒนาของโลกและจากผู้ที่มีบทบาทไม่ว่าจะเป็นช่วงที่ลาวตกเป็นอาณานิคมที่มีฝรั่งเศสเป็นผู้กำหนดทิศทางช่วงที่ลาวต่อสู้เพื่อเอกราชที่มีสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตเป็นผู้มีบทบาท หรือแม้แต่ในยุคที่ลาวปิดประเทศอย่างช่วงลาวปลดปล่อยใหม่ก็มี เวียดนามและสหภาพโซเวียต สุดท้ายคือหลังจากที่ลาวได้ดำเนินนโยบายจินตนาการใหม่ หรือ กลไกเศรษฐกิจ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางพัฒนาได้กลายมาเป็นองค์กรพัฒนาระดับโลกอย่างสหประชาชาติ โครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งมีเป้าหมายและกิจกรรมที่แตกต่างกันนั้นเป็นตัวอย่างของการพัฒนาทั้งด้านนโยบาย และผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดการพัฒนาของโครงการ โดยผ่านรูปแบบของผู้ให้ทุน ในที่นี้องค์กรพัฒนาระหว่างประเทศอย่างองค์การสหประชาชาติ โดยผู้ที่มีบทบาทในองค์กรดังกล่าวนี้เองก็หนีไม่พ้นบรรดาประเทศต่างๆ ที่เคยมีบทบาทในการพัฒนาลาวในอดีต ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงในด้านอุดมการณ์พัฒนาอยู่บ้างในเบื้องต้น โดยใช้การพัฒนาเป็นเครื่องมือในการควบคุมให้เป็นไปตามที่ตัวเองต้องการ แต่ต่อมากการพัฒนาในช่วงหลังอาจจะเน้นที่ตัวคนมากขึ้นโดยให้ความสำคัญในด้านทรัพยากรมนุษย์ และปัญหาทางสังคมมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงก็คือ การพัฒนาที่เป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีลักษณะของ
อุดมการณ์แบบประชาธิปไตย

บทที่ 4

วิเคราะห์บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนา

4.1 เศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการที่รัฐบาลลาวหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้ยึดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองตามแนวทางสังคมนิยม แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และจากภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่แต่ละประเทศมีการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ทำให้เศรษฐกิจของแต่ละประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะค่ายเสรีนิยม มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นในปี ค.ศ.1986 รัฐบาลลาวจึงได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจอีกครั้ง ที่เรียกว่า การพัฒนาลาวภายใต้ “จินตนาการใหม่” โดยการหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และเปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ซึ่งแนวคิดของรัฐบาลประเทศลาวนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการทำให้ทันสมัยอย่างตะวันตก (Modernization Theory) ทำให้ประเทศหนึ่งพัฒนาจึงหมายถึงการทำให้ประเทศนั้นมีความทันสมัยโดยการยอมรับเอาเทคโนโลยีแบบตะวันตก ระบบเศรษฐกิจเสรีและผลิตแบบอุตสาหกรรมทันสมัยโดยพัฒนานั้นถูกมองว่า เป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงที่เริ่มจากจุดหนึ่งไป อีกจุดหนึ่ง จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากชนบทไปสู่ความเป็นเมือง โดยที่ตัวชี้วัดในการพัฒนาเน้นที่ตัวเลขด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นรายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Product-GNP) ตัวเลขการบริโภคสินค้าโดยเชื่อเหมารวมว่าการพัฒนานั้นจะกระจายผลประโยชน์ไปสู่ทุกคนตามลำดับขั้นของมันอย่างเท่าเทียมกันและมีสมมุติฐานที่ว่าทุกคนจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ถึงกระนั้นก็ตาม รัฐบาลลาวไม่ได้ปล่อยเสรีไปเสียทุกอย่าง อย่างที่ประเทศโลกค่ายเสรี ดำเนินการกัน แต่เป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจแต่ยังคงยึดมั่นในอุดมการณ์สังคมนิยมและยังคงระบบการปกครองแบบพรรคเดียว (คณะโฆษณามอบรมศูนย์กลางพรรค, 2006:60-62)

โดยก้าวอย่างที่สำคัญในการพัฒนาของรัฐบาลลาว คือ การใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ในปี ค.ศ. 1986-1990 โดยกำหนดให้มี 12 แผนงานที่มีเป้าหมายในการแก้ไขความอยากจนได้แก่ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 1986:23)

- 1) แก้ไขเครื่องอุปโภค/บริโภค และขยายตัวทางด้านเกษตรกรรม

- 2) จำกัด และก้าวไปถึงการยุติการทำไร่เลื่อนลอย
- 3) โครงสร้างเกษตรกรรม-ป่าไม้ และอุตสาหกรรมที่สมเหตุสมผลในเบื้องต้น
- 4) ดำเนินการกำหนดเขตพัฒนาเศรษฐกิจ กำหนดแผนเกี่ยวกับการค้าขนบท และในเมือง
- 5) ขยายการคมนาคมขนส่ง และติดต่อสื่อสาร
- 6) ใช้ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์-เทคนิค ดำเนินงานสำรวจพื้นฐาน
- 7) ปรับปรุงและเพิ่มบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ และขยายเศรษฐกิจแบบสหกรณ์
- 8) ปรับปรุงระบบสังคมนิยมอย่างรอบด้าน และให้เข้มแข็ง
- 9) ปรับปรุงทางการเงิน และเงินตราให้มั่นคง
- 10) ขยายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศ
- 11) จัดทำกฎหมายสังคมนิยมให้เป็นตัวเป็นตนขึ้น
- 12) ขยายการศึกษาวัฒนธรรม สาธารณสุข

ซึ่งหากพิจารณาด้านเนื้อหาของแผนพัฒนาฉบับนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลลาวพยายามเปลี่ยนจากการผลิตแบบพึ่งตนเอง มาเป็นการผลิตเป็นสินค้า โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่และความช่วยเหลือจากต่างชาติ เพื่อนำประเทศไปสู่ประเทศที่ทันสมัย

การพัฒนาของรัฐบาลสามารถอธิบายด้วยแนวคิดของ W.Rostow นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันว่า

เป็นขั้นเตรียมการพัฒนา (Pre-condition) กล่าวคือ เป็นช่วงที่สังคมเริ่มรับแนวคิดเรื่องความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยการพัฒนา การศึกษา และมีการขยายโครงสร้างทางการค้า ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ถูกนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการผลิตทั้งทางเกษตรและอุตสาหกรรม (ภูมิวิไล ศิริพลเดช, 2005:62-63)

โดย W.Rostow ได้เสนอแนวคิดดังกล่าวนี้ ไว้ในหนังสือ "The Stages of Economic Growth" เกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับ 5 ขั้น ซึ่งลำดับดังกล่าวคือ ขั้นการพัฒนาที่ประเทศหนึ่งๆ ต้องเปลี่ยนผ่านจากประเทศด้อยพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

ขั้นเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (Traditional) เป็นช่วงที่สังคมมีเทคโนโลยีแบบโบราณไม่มีเทคโนโลยีแบบตะวันตก โครงสร้างทางสังคมแบบชนชั้น และมีลำดับชั้นสูงต่ำโดยอำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับเจ้าที่ดิน

ขั้นเตรียมการพัฒนา (Pre-condition) เป็นช่วงที่สังคมเริ่มรับแนวคิดเรื่องความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยการพัฒนา การศึกษา และมีการขยายโครงสร้างทางการค้า ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ถูกนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการผลิตทั้งทางเกษตรและอุตสาหกรรม

ขั้นทะยานขึ้น (Take off) เป็นช่วงสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมแห่งความทันสมัย ที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบตะวันตกเพื่อเปลี่ยนแปลงการผลิตแบบดั้งเดิม รวมทั้งมีการพัฒนาสถาบันทางการเมือง เงื่อนไขของความทันสมัยนั้นจะเป็นไปได้หากการเพิ่มขึ้นของการลงทุนที่มากกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร รวมไปถึงการผลิตที่ใช้เครื่องจักรทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โครงสร้างทางสังคม และการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และมั่นคง มีการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

ขั้นเข้าสู่ภาวะ (The Drive to Maturity) เป็นช่วงที่มีการลงทุนมากถึง 10 -20% ของรายได้ประชาชาติ มีการใช้เทคโนโลยีในสังคมอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้เพื่อรองรับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมีความต้องการใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง

ขั้นการบริโภคของมวลชนในระดับสูง (High Mass Consumption or Prosperity) เป็นช่วงที่มีการบริโภคสินค้าและการบริการครบวงจรเศรษฐกิจ และมีการสร้างมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจ รายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นในระดับที่ผู้คนสามารถบริโภคตามที่ต้องการและโครงสร้างทางกำลังแรงงานเปลี่ยนไปเป็นแรงงาน มีการจ้างงานอย่างเต็มที่ มีการเพิ่มสวัสดิการทางสังคมและความปลอดภัยในสังคม (ภูมิวิไล ศิริพลเดช, 2005:62-63)

ทั้งนี้ สปป.ลาว ได้มีการพัฒนา เพื่อก้าวสู่ความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า มีนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐในภาพรวม ดังนี้

4.2 ภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ- สังคม

4.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแห่งชาติห้าปี ครั้งที่ VI ปี ค.ศ. 2006-2010 มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ 10 ปี ของการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม (2001-2010) ซึ่งได้รับรองในกองประชุมสมัชชาครั้งที่ 7 ของพรรคในปี ค.ศ. 2001 ได้ชี้้นำโดยกองประชุมสมัชชาของพรรคครั้งที่ 8 ในปี ค.ศ. 2006 ทิศทางโดยรวมของแผนการห้าปี ครั้งที่ 6 ประกอบด้วย : ปรับเปลี่ยนจากการพัฒนาที่ยังล่าช้า และไม่มั่นคงไปสู่การพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องบนพื้นฐานกลไกเศรษฐกิจตลาดที่มีการชี้นำของรัฐ ในที่นี้ได้เรียกร้องให้มีการระดมและใช้ทรัพยากรที่มี โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีภายในประเทศเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด โดยเบื้องต้นคือ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจไปพร้อมๆ กับการพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ให้กลายเป็นตัวจักรที่สำคัญของการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน และใช้ความสามารถที่ได้เปรียบ เพื่อเป็นการปฏิบัติความรับผิดชอบทางด้านเศรษฐกิจในเวทีสากลในกลุ่มของ ASEAN อย่างมีประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบอื่นๆ ของการร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งด้านองค์การการค้าโลก (WTO) และเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อเป็นการเชื่อมต่อระหว่างการค้าเสรีทางด้านการเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม รวมทั้งการแก้ไขปัญหาสังคมต่างๆ เช่น: (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:3-4) ความยากจน ปกป้องรักษาสภาพแวดล้อม และพร้อมกันปกป้องรักษาเสถียรภาพทางด้านสังคมและการเมือง บรรดาตัวชี้วัดและความมุ่งหมายทั้งหมดของแผนการเป็นจำนวนมาก ให้สอดคล้องกับทุกเป้าหมายสหัสวรรษ MDGs (Millennium Development Goals) และแผนดำเนินงานบรัสเซลส์ประเทศเบลเยียม (Brussels Plan) เพื่อประเทศด้อยพัฒนา (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:3-4)

สำหรับระยะนี้ถึงปี 2020 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต้องเพิ่มความรับผิดชอบทั่วพรรค ทั่วประเทศ เสริมศักยภาพโดยรวมภายในชาติสมทบกับศักยภาพสากลเพื่อบรรลุเป้าหมาย (เอกสารการประชุมใหญ่ของพรรคครั้งที่ VIII, 2006:40-41) เมื่อถึงปี 2020 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต้องหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนา กลายเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางด้านการเมือง และมีความสงบปลอดภัยทางสังคมอย่างหนักแน่น เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมีความมุ่งมั่นด้วยก้าวอย่างอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าปัจจุบันถึงสามเท่าตัว เศรษฐกิจแห่งชาติมีพื้นฐานอันมั่นคงด้วยโครงสร้าง กลไกกรรม-ป่าไม้ที่มีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรม และการบริการที่มีความสมดุล มีความสามารถเชื่อมโยงเข้ากับภาคพื้นและสากล บรรดาภาคส่วนเศรษฐกิจที่มีศักยภาพและขยายตัวอย่างสูง ด้วยภาคส่วนเศรษฐกิจของรัฐและภาคส่วนเศรษฐกิจร่วมมือของประชาชนในเศรษฐกิจแห่งชาติ เศรษฐกิจตลาดที่มีการคุ้มครองอย่างเป็นระบบ และมีศักยภาพพื้นฐานแห่งการปรับเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรม และมีความทันสมัย ระบบการเมืองประชาธิปไตยที่มีพรรคเป็นแกนนำ มีความหนักแน่นในข้อเท็จจริงซึ่งโดยธาตุแท้ของรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นรัฐของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน แสดงออกอย่างแน่ชัด สิทธิของพลเมืองมีการรับประกันด้วยการคุ้มครองตามระเบียบกฎหมายอย่างศักดิ์สิทธิ์ ประชาชนบรรดาเผ่าพันธุ์มีความสามัคคีเป็นปึกแผ่น และมีเงื่อนไขพัฒนาตนเองที่ดี โดยระดับการศึกษาของเด็กจบชั้นประถม จำนวนมากจะได้อ่านต่อจนจบมัธยมศึกษาตอนต้น และได้รับการบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติได้รับการปกป้องรักษา และอยู่คู่กับชาตินิยม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความสัมพันธ์ร่วมมืออันกว้างขวางกับสากล เพื่อเป็นการนำเอาผลประโยชน์มาให้

ประเทศชาติและสามารถเข้าร่วมกับประชาคมโลกในภารกิจ สันติภาพ มิตรภาพ และการร่วมมือเพื่อการพัฒนา

4.2.2 ทิศทางเศรษฐกิจมหภาค

ความสมดุล(balance)เศรษฐกิจหลักการพื้นฐานแผนการห้าปี ครั้งที่ VI ปี ค.ศ. 2006-2010 และความสมดุลพื้นฐานเศรษฐกิจโดยอ้างอิงตามทิศทางของการพัฒนาที่ได้กำหนดในมติของกองประชุมสมัชชาครั้งที่ 7 ของพรรค แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ-สังคม 10 ปี ได้มีความคาดหวังต่อความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และบรรดากิจกรรมต่างๆ ในแผนการ 5 ปีครั้งที่ VI ในปี ค.ศ. 2006-2010 โดยใช้ความสามารถในการพัฒนาปรับปรุงเพื่อสร้างความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ และโลกาภิวัตน์ อัตราการเติบโตของ GDP เฉลี่ยต่อปีจะต้องบรรลุ 7.5-8% โดยกิจกรรมและป่าไม้เพิ่มขึ้น 3.34% อุตสาหกรรม 13-14% และการบริการ 7.5-8% ถึงปี 2010 คาดว่าสาขาการบริการจะรวม 36% ของ GDP สาขาอุตสาหกรรมรวม 36.4% และสาขาการบริการรวม 27.6% คาดว่า GDP ต่อคนจะเพิ่มขึ้นถึง 827 ดอลลาร์สหรัฐ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:4)

4.2.3 ความสมดุลด้านแรงงานและการจ้างงาน

บรรดามาตรการต่างๆ ที่จะต้องได้รับการจัดตั้งปฏิบัติ เพื่อเป็นการมุ่งปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพฝีมือแรงงาน ในปี 2010 จะมีกำลังแรงงานประมาณ 3,366,000 คน คิดว่าในระยะ 2006-2010 จำนวนแรงงานใหม่ที่เพิ่มขึ้นจะมีประมาณ 1,217,000 คน แต่ความสามารถในการตอบสนองความต้องการทางด้านการทำงานมีเพียง 652,000 คน การทำงานสาขาการบริการและป่าไม้จะลดลงประมาณ 7.9 % ในปี 2010 พร้อมนี้สาขาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 9.3% และสาขาการบริการ 16.9% อัตราการว่างงานจะลดลงถึง 3.8% รัฐบาลได้เร่งรัดการสร้างงานทำเพิ่มขึ้นและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะพัฒนาฝีมือแรงงานวิชาชีพสำหรับสาขาอุตสาหกรรม ส่งออกแรงงานไปทำงานในต่างประเทศประมาณ 5,000 คนต่อปี นโยบายการนำเข้าแรงงานต่างด้าว รัฐจะต้องสร้างเป็นระเบียบหลักการเพื่อเป็นการดึงดูดแรงงานที่มีฝีมือวิชาชีพซึ่งไม่มีใน สปป.ลาว กฎหมายแรงงานจะต้องได้รับการปรับปรุง เพื่อรับประกันความสมดุลระหว่างผลประโยชน์สำหรับนายจ้างและลูกจ้าง. (กรมคุ้มครองแรงงาน, 2006:20-21)

4.2.4 ความสมดุลด้านแหล่งทุน

เพื่อเป็นการรับประกันเศรษฐกิจให้มีการเติบโตอยู่ในระดับ 7.5 – 8 % ความต้องการการลงทุนทั้งหมดทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนแผนการห้าปีครั้งที่ 6 ในปี ค.ศ. 2006-2010 มีประมาณ 73.9 พันล้านกีบหรือเท่ากับ 32% ของ GDP การลงทุนเพิ่มขึ้นประมาณ 19.3% ต่อปี จาก 29% ของ GDP ในปี 2005 เป็น 34.3% ในปี 2010 ในนั้นประมาณ 22.6 พันล้านกีบมาจาก

งบประมาณของรัฐบาลรวม 30.6% ของการลงทุนทั้งหมดในสังคม การลงทุนของภาคส่วนเอกชนภายในประเทศและต่างประเทศรวมกันประมาณ 51.4 พันล้านกีบเท่ากับ 69.4% ของการลงทุนทั้งหมด การช่วยเหลือทางการเพื่อการพัฒนา (ODA)(Official Development Assistance) คาดว่าจะอยู่ในระดับเฉลี่ย 357 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปีในระยะเวลาห้าปี ค.ศ.2006-2010 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศคาดว่าจะมีประมาณ 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในแต่ละปีซึ่งคาดว่าจะลงทุนในสาขาการต่างๆ ดังนี้: สาขาเกษตรกรรมประมาณ 16% สาขาอุตสาหกรรม 42% และสาขาบริการประมาณ 42% (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:5)

4.2.5 ความสมดุลด้านงบประมาณ

เป้าหมายรวมเพื่อปฏิบัตินโยบายงบประมาณแห่งรัฐ ซึ่งเน้นที่รายรับและสร้างรายจ่ายที่เหมาะสม รายรับงบประมาณมวลรวมของรัฐสำหรับห้าปีจะเพิ่มขึ้นถึง 34,600 ล้านดอลลาร์ เฉลี่ยจะเติบโตในอัตรา 19.9% ต่อปี การเก็บรายรับงบประมาณของรัฐคิดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก 14% ของ GDP ในปี 2005 เป็น 16.2% ในปี 2010 หรือเฉลี่ย 14.8% ของ GDP ในระยะห้าปี ประสิทธิภาพในการเก็บรายรับเข้างบประมาณของรัฐจะต้องได้รับการปรับปรุงและงบประมาณรายจ่ายจะต้องได้รับการจัดสรรให้เหมาะสมมากที่สุด รายจ่ายรวมสำหรับระยะห้าปีจะมีประมาณ 49,600 พันล้านกีบหรือเท่ากับ 21.4% ของ GDP เพิ่มขึ้น 17.8% ต่อปี การขาดดุลงบประมาณในแผนการห้าปีครั้งที่ 6 จะมีประมาณ 15,000 พันล้านกีบหรือเท่ากับ 6.07% ของ GDP การขาดดุลงบประมาณจะลดลงจาก 7.3% ในปี 2004 เป็น 5.8% ในปี 2010 และจะได้รับการชำระผ่านทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศ และการกู้ยืมภายในจำนวนหนึ่ง กฎหมายงบประมาณแห่งรัฐจะต้องได้รับการปรับปรุง (กรมงบประมาณ, 2006:10-12)

4.2.6 ความสมดุลด้านการส่งออกและนำเข้า

เพิ่มการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง โดยให้มีการเติบโตของอัตราการส่งออกในสินค้าแปรรูปไปพร้อมๆ กับการลดจำนวนการส่งออกสินค้าวัตถุดิบ การส่งออกทั้งหมดในช่วงห้าปีมีประมาณ 3.48 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีประมาณ 18.1% เพิ่มการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของการส่งออก ต้องให้มีการนำเข้าใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา และแรงงานที่มีฝีมือ และต้องขยายตลาดส่งออกให้มากขึ้น ไปพร้อมๆ กับการส่งเสริมตลาดที่มีในปัจจุบัน ให้สิทธิพิเศษทางการนำเข้าวัตถุดิบและอุปกรณ์สำหรับอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตภายใน ตลาดภายในประเทศ มูลค่าการนำเข้าในระยะห้าปี คาดว่าจะมีถึง 4.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8.8% ต่อปี ในปี 2010 การนำเข้าอาจเพิ่มขึ้นถึง 1,045 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การขาดดุลการค้าในระยะห้าปี ค.ศ.2006-2010

จะมีประมาณ 1.02 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเท่ากับ 29.3% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดหรือ 5 %ของ GDP (กรมคุ้มครองการนำเข้าและส่งออก, 2006:5-12)

4.2.7 ความสมดุลด้านเงินตรา

นโยบายเงินตราในระยะห้าปี ต้องมีเป้าหมายในการรักษาระดับเงินและต้องรักษาระดับให้ต่ำกว่าประมาณ 7% ปี เพื่อรับประกันต่อการดำเนินธุรกิจของสถาบันธนาคารและสินเชื่อ เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพทางการลงทุนและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยต่อปีจะอยู่ในระดับประมาณ 6-6.5% การบริการด้านการเงินและการดำเนินธุรกรรมด้านการเงินในระบบตลาดเสรี จะต้องได้รับการปรับปรุงใหม่ เพื่อให้การแลกเปลี่ยนเงินบาทและเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นอย่างมีเสถียรภาพ และจะต้องมีการปรับปรุงและสร้างความเข้มแข็งของธนาคารแห่ง สปป ลาว และต้องสร้างหน่วยงานคุ้มครองทุนที่มีในปัจจุบัน เพื่อกำหนดและประเมินความต้องการของตลาด และปรับปรุงระบบการซื้อพันธบัตรที่มีกำหนดเวลาและพันธบัตรของรัฐบาล รัฐบาลจะออกกฎระเบียบเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มทุน ซึ่งจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้แก่เครื่องมืออื่นๆ เช่น อัตราดอกเบี้ยธนาคารแห่ง สปป ลาว การใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ในระบบเศรษฐกิจจะถูกจำกัด และการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะได้รับการตรวจสอบ เพื่อเพิ่มเงินสำรองเงินตราต่างประเทศ ความมั่นใจต่อเงินกีบจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากค่าเงินกีบมีเสถียรภาพ ธนบัตรเงินกีบ 50,000 กีบ และ 100,000 กีบ จะถูกนำมาใช้แทนธนบัตรที่มีการตรามูลค่าไว้ต่ำ(เช่น ธนบัตรใบละ 500 กีบ หรือ 1,000 กีบ)ภายในประเทศ ในการสนองเงินทั้งหมดจาก 56% ในปี 2005 มาเป็น 30% ในปี 2010 (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:6)

4.2.8 บทบาทของรัฐในเศรษฐกิจตลาด

รัฐต้องเอาใจใส่โดยให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมเศรษฐกิจตลาด บทบาทของรัฐบาลเป็นการเพิ่มทวิคูณต่อการผสมผสานระหว่างกลไกเศรษฐกิจตลาดและการคุ้มครองมหภาคทั้งหมด จะต้องดำเนินภายใต้ขอบเขตการปรับปรุงของบรรดาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ แขนงอากร(หน่วยงานด้านอากร) ธนาคารและการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่การส่งเสริมบทบาทของตลาด รัฐสังคมนิยม บทบาทของรัฐการคุ้มครองมหภาคจะสามารถนำใช้เครื่องมือทางด้านเศรษฐกิจและการประสานต่อการคุ้มครองทางด้านกฎหมายที่ได้กำหนด และการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน แผนการระดับประเทศ การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะสั้นระยะยาว และการใช้ความสามารถที่มีต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ เพื่อเป็นทิศทางให้แก่การพัฒนา

เศรษฐกิจตลาดตามแนวทางสังคมนิยม กฎหมายเศรษฐกิจจำเป็นจะต้องได้รับการบังคับใช้อย่างจริงจัง เพื่อเป็นการรับประกันความโปร่งใสต่อผู้บริหารภาครัฐ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:10)

4.3 การปฏิบัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม

นับตั้งแต่กลางปี 1997 ถึงท้ายปี 1999 เศรษฐกิจของลาวได้รับผลกระทบจากวิกฤติการทางด้านเศรษฐกิจ-การเงินของเอเชีย และจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงและต่อเนื่อง แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมห้าปี ครั้งที่ V นับแต่ปี 2001-2005 ได้รับการสร้างขึ้นในสภาพแวดล้อมภายในประเทศ และภายนอกมีความสะดวกโดยพื้นฐาน เช่น (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:21)

- พื้นฐานเศรษฐกิจของลาวได้เริ่มกลับเข้าสู่สภาพปกติ
- มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้นเป็นลำดับ
- มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในปีต่อๆ มา

ความสามารถในการผลิตและพื้นฐานโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ-สังคมได้สร้างปัจจัยอันจำเป็นให้แก่การขยายตัวใหม่ ระบบกฎหมาย กลไก และนโยบายต่างๆ ได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกว่าเดิมอยู่ในขบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้าง องค์ประกอบ และกลไกเศรษฐกิจตลาดได้รับการสร้างขึ้นและขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเมืองและสังคมได้รับการปรับปรุง มีความสงบ ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศได้รับการเปิดกว้างออกสู่เวทีสากล

การประชุมสมัชชาครั้งที่ VII ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ได้วางเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมห้าปี ค.ศ. 2001-2005 ดังต่อไปนี้ การทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย ทำให้การเมืองมีเสถียรภาพ เศรษฐกิจมีการขยายตัวในระดับที่ดีและมั่นคง ลดจำนวนครอบครัวยากจนได้มากกว่าครึ่งหนึ่งภายในหนึ่งปีของแผนพัฒนาฯ มีความมั่นคงทางอาหารในทั่วประเทศได้อย่างพอเพียง ขจัดปัญหาการทำลายป่าไม้อย่างเด็ดขาด เพื่อทำการปลูกข้าว และยุติการปลูกฝิ่นอย่างเด็ดขาด จัดหาอาชีพที่มั่นคง ปรับปรุงและขยายบรรดาการค้าเงินงานรัฐวิสาหกิจ ประการแรก รัฐวิสาหกิจต้องมาก่อน สร้างแหล่งทรัพยากรมนุษย์ให้อยู่ในสาขาวิชาเฉพาะและอยู่ในขั้นต่างๆ เพื่อเป็นรองรับสู่การปรับเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:22)

การประชุมสมัชชาของพรรคที่กำหนดข้างบนนี้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม ห้าปี ครั้งที่ V ได้กำหนดบรรดาเป้าหมาย อาทิ การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นระหว่าง 7-7.5% โดยกิจกรรมป่าไม้ 4-5% อุตสาหกรรม 10-11 % การบริการ 8-9% โครงสร้างเศรษฐกิจในด้านกิจกรรมป่าไม้ 47% ของ GDP ด้านอุตสาหกรรม 26% และการบริการ 27% การส่งออกเพิ่มขึ้น 8.6% ต่อปี อัตราเงินเฟ้อน้อยกว่า 10% อัตราการแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ ในแต่ละปีได้มีการสร้างงานใหม่ได้ 100,000 ตำแหน่งงาน สร้างวิชาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงานได้ 350,000 คน รายรับงบประมาณรวม 18% ของ GDP ขาดดุลงบประมาณ 6% ของ GDP การประหยัดการใช้จ่ายของรัฐบรรลุล 12% ของ GDP การลงทุนของรัฐบาล 12-14% และมีประชากร 5.9 ล้านคน (ข้อมูลปี 2005) GDP เฉลี่ยต่อคนประมาณ 500-550 ดอลลาร์สหรัฐฯ ครอบครัวยากจนลดลงได้ครึ่งหนึ่งของอัตราของความยากจนในปี 2001 อัตราการเข้าเรียนของเด็กอายุ 6-10 ปี ได้เข้าโรงเรียนชั้นประถม 86% นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 52% และอัตราส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 24% การแก้ไขปัญหาความไม่รู้หนังสือของประชาชนในเกณฑ์อายุจาก 15-40 ปี ทำได้ 85% ในปี 2005 อัตราส่วนนักศึกษาชั้นสูงและมหาวิทยาลัยให้ทำได้ 410 คนต่อประชากร 100,000 คน (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:23)

นับจากกองประชุมสมัชชาของพรรคมาถึงปัจจุบัน สภาพการของโลก ภาควิชา และภายในประเทศได้มีการผันแปรไปตามที่กองประชุมสมัชชาของพรรคได้คาดคะเน สภาพการของโลกได้มีการผันแปรอย่างซับซ้อนมากโดยเฉพาะภายหลังเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน 2001 ในสหรัฐอเมริกา สงครามต่อต้านการก่อการร้ายในอัฟกานิสถาน อิรัก และอื่นๆ ได้กลายเป็นปัญหาตึงเครียด อย่างไรก็ตามสันติภาพและการร่วมมือเพื่อการพัฒนาของประชาคมโลกยังเป็นแนวโน้มที่ดีของสากล แม้เศรษฐกิจของโลกและภาคพื้นมีการฟื้นตัวช้า ขบวนการวิวัฒน์เข้าสู่โลกาภิวัตน์ได้มีการขยายตัวอย่างเต็มที่ ความขัดแย้งนับวันเพิ่มขึ้น โรคซา ไข้หวัดนก น้ำท่วม ความแห้งแล้งเกิดขึ้นเป็นประจำ บรรดาเหตุการณ์ข้างบนนี้ได้ทำให้พื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมของลาวเผชิญหน้ากับบรรดาสิ่งท้าทาย และความลำบากต่างๆ เป็นอย่างมาก (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:24)

ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ทว่าพรรค ทัวกองทัพ และปวงชนทั้งชาติต้องได้พร้อมใจกันต่อสู้ฟันฝ่าความยุ่งยากต่างๆ ประการ และสามารถบรรลุผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ในการปฏิบัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมห้าปี ครั้งที่ V ในบางด้านมีดังนี้ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:25-26)

4.3.1 การเติบโตเศรษฐกิจและความสมดุลระดับมหภาค

พื้นฐานเศรษฐกิจของลาวยังรักษาอัตราการเติบโตได้ดี การเติบโตเศรษฐกิจมีลักษณะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระยะห้าปี GDP เพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.2 ต่อปี เปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนการห้าปีที่ผ่านมา (1996-2000) สูงกว่าประมาณร้อยละ 0.3 ถ้าเปรียบเทียบกับแผนการห้าปี ในปี ค.ศ. 2001-2005 ต่ำกว่าประมาณร้อยละ 0.8 แม้ว่าการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจไม่ได้บรรลุตามแผนการที่กำหนดและใช้ศักยภาพของประเทศยังเต็มที่ แต่ในสภาพที่มีอุปสรรคมากทั้งภายในและต่างประเทศในห้าปีที่ผ่านมา บรรลุการเติบโตสูงกว่าระดับเฉลี่ย 5 ปี อันเนื่องมาจากความพยายามอันยิ่งใหญ่และความภาคภูมิใจของพรรค-รัฐและประชาชนลาว ขณะเดียวกันการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของลาวในห้าปีที่ผ่านมาก็ยังถือว่าอยู่ในระดับสูง ถ้าเทียบกับบรรดาประเทศอยู่ในภาคพื้น เช่น กัมพูชาร้อยละ 5.5 อินโดนีเซียร้อยละ 4.2 มาเลเซียร้อยละ 4.3 ฟิลิปปินส์ร้อยละ 4.2 สิงคโปร์ร้อยละ 3.7 ไทยร้อยละ 4 ฮองกงร้อยละ 2.8 เกาหลีใต้ร้อยละ 4.7 ไต้หวันร้อยละ 4.2 และเวียดนามร้อยละ 7.5

ผลการของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมห้าปี 2001-2005 เปรียบเทียบกับตัวเลขเป้าหมายของกองประชุมสมัชชาครั้งที่ VII กำหนดออกมีดังนี้: (พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, 2001:20-21)

- ระดับการเติบโตของGDP เฉลี่ยแต่ละปีร้อยละ 6.24 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 7-7.5)
- มูลค่าเพิ่มในสาขากสิกรรมและป่าไม้ การประมงร้อยละ 3.4 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่ VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 4- 5)
- มูลค่าเพิ่มในสาขาการอุตสาหกรรมและการก่อสร้างเพิ่มร้อยละ 11.3 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 11)
- มูลค่าเพิ่มในสาขาการบริการเพิ่มร้อยละ 6.7 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 8-9)
- โครงประกอบเศรษฐกิจ ถึงปี ค.ศ.2005 สาขากสิกรรมรวมร้อยละ45.4 ของGDP สาขาอุตสาหกรรมรวมร้อยละ28.2 สาขาการบริการรวมร้อยละ 26.4(กองประชุมสมัชชาครั้งที่ VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 47 26 และ27)
- มูลค่าการส่งออกเพิ่มประมาณร้อยละ 7 ต่อปี (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 8.6)

- ขาดดุลต่อการนำเข้า-ส่งออกสินค้าในปี 2005 อยู่ในระดับ 230 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ประมาณร้อยละ 8 ของ GDP (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 6)
- อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดน้อยกว่าร้อยละ 10) อัตราแลกเปลี่ยน กีบ - ดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 ต่อปี
- ถึงปี 2005 รวมยอดรายรับงบประมาณบรรลุ 4,085 พันล้านกีบ คิดเป็นร้อยละ 14.6 ของ GDP (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 18) คิดทั้งหมด 5 ปี รวมยอดรายรับงบประมาณบรรลุ 15,010 พันล้านกีบ เฉลี่ยบรรลุร้อยละ13.6 ของGDP
- การลงทุนทั้งหมดของสังคมมีประมาณร้อยละ 27.8 ของGDP ในนั้นการลงทุนของรัฐเฉลี่ยประมาณร้อยละ 12.3 ของGDP (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 12-14)
- ประชากรในปี 2005 มีประมาณ 5.6 ล้านคน (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคได้กำหนด 5.9 ล้านคน) การเพิ่มขึ้นของประชากรปี 2005 ประมาณร้อยละ 2
- อัตราครัวเรือนยากจนถึงปี 2005 ลดลงยังเหลือร้อยละ 28.7 (กองประชุมสมัชชาครั้งที่VII ของพรรคกำหนดร้อยละ 20-25)
- GDP ปี 2005 บรรลุ 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เฉลี่ยต่อคนบรรลุประมาณ 491 ดอลลาร์สหรัฐ (กองประชุมสมัชชาครั้งที่ VII ของพรรคกำหนด 500-550 ดอลลาร์สหรัฐ)

4.3.2 การเติบโตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจและการเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ก.ด้านการเกษตร

ศูนย์กลางและท้องถิ่นได้มีความเอาใจใส่ขยายการผลิตกิจกรรมตามทิศทางจากพื้นฐานกิจกรรมธรรมชาติและกิจกรรมชาติไปสู่การผลิตให้เป็นสินค้า เพื่อเป็นการตอบสนองวัตถุดิบให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปที่นับวันเพิ่มมากขึ้น และความต้องการของผู้บริโภคภายในและต่างประเทศ โครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรได้มีการปรับเปลี่ยน ประสิทธิภาพทางด้านเศรษฐกิจจึงเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้การผลิตกิจกรรมป่าไม้จึงมีการเติบโตพอสมควร ผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขากรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.4 ต่อปี ผลผลิตจากการปลูกพืชต่างๆ ใน ปี 2005 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเปรียบเทียบกับปีสุดท้ายของแผนการห้าปีครั้ง IV คือ ปี 2000 ดังนี้ (กรมปลูกฝัง, 2006:45-48)

ผลผลิตข้าวทั่วประเทศ 2.56 ล้านตัน ในปี 2005 แต่ว่าเมื่อมาถึงปี 2010 สามารถผลิตได้ 3.3 ล้านตัน ผลผลิตข้าวต่อประชากรเท่ากับ 450-500 กิโลกรัมต่อปี

- การผลิตข้าวโพดได้ 372,560 ตัน เพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ซึ่งปลูกมากในแขวงบ่อแก้ว แขวงไซยะบุรี แขวงหัวพัน แขวงเชียงขวาง และบรรดาแขวงภาคกลาง
- กาแฟได้ผลผลิต 25,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ปลูกมากในแขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงเซกอง
- ถั่วลิสงได้ผลผลิต 26,990 ตัน เพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว ปลูกมากในแขวงไซยะบุรี แขวงหลวงพระบาง เวียงจันทน์ สาละวัน และแขวงจำปาสัก
- ถั่วเหลืองได้ผลผลิต 11,100 ตัน เพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว ส่วนมากปลูกในแขวงหลวงพระบาง แขวงบ่อแก้ว แขวงหัวพัน และแขวงจำปาสัก
- งาได้ผลผลิต 8,710 ตัน เพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ส่วนมากปลูกในแขวงหลวงพระบาง แขวงไซยะบุรี แขวงอุดมไซ และแขวงเวียงจันทน์
- ถั่วเขียวได้ผลผลิต 3,700 ตัน เพิ่มขึ้น 3 เท่าตัวปลูกมากในแขวงหลวงพระบาง แขวงเวียงจันทน์ และแขวงจำปาสัก
- ยาสูบได้ผลผลิต 28,100 ตัน ปลูกมากในแขวงบอลิคำไซ แขวงคำม่วน และแขวงสะหวันนะเขต
- อ้อยได้ผลผลิต 196,100 ตัน ส่วนมากปลูกอยู่นครหลวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา แขวงผาสาลี และแขวงบอลิคำไซ และพืชผักอื่นๆ สามารถผลิตได้ 744,450 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 17 นอกจากนี้ขบวนการปลูกพืชเป็นสินค้าส่งออกอยู่เขตทุ่งราบ อาทิจ มั่นฝรั่ง กะหล่ำปี กัลยน้ำว่า และอื่นๆ การปลูกยางพารากำลังมีการขยายตัวอยู่หลายท้องถิ่น เช่น แขวงหลวงน้ำทา แขวงบ่อแก้ว แขวงอุดมไซ และกำลังดำเนินการปลูกอยู่แขวงภาคกลาง เช่น แขวงคำม่วนและแขวงภาคใต้ เช่น แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงเซกอง และแขวงอัตปือ นอกจากนี้ขบวนการปลูกส้มเป็นสินค้ายังดำเนินอยู่หลายแขวง เช่น แขวงหลวงพระบาง แขวงไซยะบุรี แขวงบอลิคำไซ แขวงเวียงจันทน์ และนครหลวงเวียงจันทน์ ส่วนการนำเข้าเมล็ดพันธุ์ชนิดใหม่ พันธุ์เลี้ยงสัตว์ และพันธุ์ไม้ที่มีประสิทธิภาพสูงได้รับการเอาใจใส่ มาถึงปัจจุบันได้ใช้เมล็ดพันธุ์ชนิดใหม่ ในการผลิตเช่น ข้าวสาลี ผัก ถั่ว กาแฟ ยาสูบ ชา ไม้ผล และสัตว์เลี้ยง หน่วยงานเพาะปลูกได้นำเข้าเมล็ดพันธุ์ข้าวปรับปรุงสำหรับการผลิตนาปีร้อยละ 80 และนาแขง(นาปรัง)ได้ร้อยละร้อย นอกจากนี้ยังได้นำเข้าเทคนิคที่ทันสมัยในการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมาก

ข.ด้านชลประทาน

รัฐบาลได้เอาใจใส่ต่อการลงทุนในการก่อสร้างโครงการชลประทานอย่างต่อเนื่องจำนวนโครงการชลประทานทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจาก 19,170 แห่ง ในปี 2000 เป็น 24,695 แห่งในปี 2004

พื้นที่รับน้ำในฤดูแล้งได้เพิ่มขึ้นจาก 197.1 พันเฮกตาร์ ในปี 2000 เป็น 215 พันเฮกตาร์ ในปี 2004 พื้นที่รับน้ำในฤดูฝนเพิ่มขึ้นจาก 296 พันเฮกตาร์ เป็น 315 พันเฮกตาร์ เนื่องจากมีน้ำชลประทาน และใช้ข้าวพันธุ์ใหม่จึงสามารถเพิ่มการผลิตจาก 3.06 ตัน/เฮกตาร์ เป็น 3.6 ตัน/เฮกตาร์ ผลผลิตข้าวในปี 2005 สามารถผลิตได้ประมาณ 2.56 ล้านตัน ผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อประชากรเท่ากับ 457 กิโลกรัมต่อคนต่อปี (กรมชลประทาน, 2006:40)

ค.ด้านการเลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ได้รับการขยายตัวดี เนื่องจากหลายท้องถิ่นได้ใช้รูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบฟาร์ม ในปี 2005 มีจำนวนควาย(กระบือ) ประมาณ 1.09 ล้านตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เทียบกับปี 2000 วัว 1.27 ล้านตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 สุกร 1.82 ล้านตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 28 สัตว์ปีก 19.8 ล้านตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 51 แพะและแกะ 190 พันตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 56 การผลิตเนื้อและสัตว์น้ำได้ 233,500 ตัน เทียบกับปี 2000 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 อัตราส่วนการเลี้ยงสัตว์แบบเป็นฟาร์มเทียบกับการเลี้ยงสัตว์ทั่วไปทั้งหมดคิดเป็นประมาณร้อยละ 10 เฉพาะไก่มีถึงร้อยละ 20 ปลา มีประมาณ 320 ล้านตัว สามารถตอบสนองความต้องการทั่วประเทศได้ประมาณร้อยละ 50 ฟาร์มต่างๆ ได้นำเข้าสายพันธุ์ใหม่ที่มีคุณภาพสูง เช่น การเลี้ยงสุกร ไก่พันธุ์เนื้อ ปลา และอื่นๆ โดยพื้นฐานสามารถตอบสนองความต้องการบริโภคของประชาชนอย่างทั่วถึง (กรมประมงและปศุสัตว์, 2006:28)

งานอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ก็ได้รับการเอาใจใส่จากศูนย์กลางและท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง นับเป็นปัญหาที่ทวีความสำคัญมากขึ้น การปลูกต้นไม้ของประชาชนได้มีการฟื้นตัวอย่างเป็นขบวนการ เช่น ในหลายแขวงภาคกลาง แขวงเวียงจันทน์ แขวงบ่อคำไซ แขวงคำมวน แขวงสะหวันนะเขต โดยเฉพาะมีหลายท้องถิ่นได้ประสานกันปลูกป่ากับการปลูกต้นไม้อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ไม้สักทอง ปลูกในแขวงหลวงพระบาง แขวงไชยะบุรี แขวงเวียงจันทน์ แขวงบ่อแก้ว แขวงจำปาสัก แขวงบ่อคำไซ แขวงอัตปือ ปลูกต้นยางพาราในแขวงหลวงน้ำทา แขวงบ่อแก้ว แขวงอุดมไซ แขวงจำปาสัก แขวงสาละวัน แขวงเซกอง และ แขวงอัตปือ(กรมป่าไม้, 2008:20)

ง.สาขาอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง

การผลิตอุตสาหกรรมได้มีขยายตัวอย่างรวดเร็ว มูลค่าเพิ่มในทุกสาขาเฉลี่ยร้อยละ 11.46 ต่อปี เกินเป้าหมายที่ได้กำหนดในแผน 5 ปี สาขาเหมืองแร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.87 แปรรูปอาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.17 ยาสูบเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.75 เครื่องตัดเย็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.11 ทอผ้าร้อยละ 11.15 ผลิตรองเท้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.57 แปรรูปไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.17 เห็นว่าการลงทุนจาก

ต่างประเทศในสาขาอุตสาหกรรมมีการขยายตัวดี ส่วนการลงทุนอุตสาหกรรมภาคเอกชนภายในประเทศยังขยายตัวไม่มากเท่าไร (กรมอุตสาหกรรม, 2006:30)

อุตสาหกรรมสามารถปฏิบัติได้หลายกิจกรรม และโครงการที่สำคัญเช่น ชุดค้นแร่ทองคำ อยู่เซโปน (แขวงสหวันนะเขต) บ่อสังกะสีอยู่แขวงเวียงจันทน์ โรงงานปูนซีเมนต์อยู่วังเวียง (แขวงเวียงจันทน์) โรงงานเหล็กอยู่นครหลวงเวียงจันทน์ โรงงานประกอบรถยนต์ รถจักรยานยนต์ การก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าขนาดเล็ก น้ำมั่งสาม เพิ่มกำลังติดตั้งเขื่อนไฟฟ้าน้ำขึ้นหนึ่ง จาก 150 MW เป็น 155 MW และเขื่อนไฟฟ้าแห่งอื่น การก่อสร้างระบบสายส่งไฟฟ้าแรงสูง การทดลองใช้สถานีผลิตไฟฟ้าด้วยแสงอาทิตย์และอื่นๆ ปัจจุบันรวมยอดกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าได้ประมาณ 690 MW ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นเทียบกับปี 2000 โดยเฉพาะถ่านหิน เหล็ก เปียร์ น้ำหวาน ยาสูบ อาหารสัตว์ ยารักษาโรค ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องเฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า อีฐู ซีเมนต์ เครื่องมือผลิตกลกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2003 ได้เริ่มชุุดค้นบ่อทองคำเซโปนอำเภอ วิระบุรี แขวงสหวันนะเขต ผลผลิต ปี 2003-2004 ได้ประมาณ 6 ตันต่อปี แต่ว่าเฉพาะในปี 2006 ผลิตได้ประมาณ 6 ตัน (กรมอุตสาหกรรม, 2006:20-24)

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสามารถตอบสนองให้แก่การผลิตสาขาต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจซึ่งสามารถบรรลุการเติบโตดีพอสมควร ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคภายในประเทศเพื่อเป็นการลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ดังเช่น ไฟฟ้า เหล็ก ซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสามารถส่งออกได้เป็นจำนวนมาก เช่น กระแสไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เหมืองแร่ เครื่องตัดเย็บ และผลิตภัณฑ์ไม้ เฉพาะสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ได้มีความก้าวหน้าขยายตัวดี ปี 2005 มี 90 บริษัทลงทุนในการชุุดค้นเหมืองแร่ ในนั้นมีวิสาหกิจจากต่างประเทศจำนวน 34 แห่ง และวิสาหกิจเอกชนภายในประเทศ 56 แห่ง (กรมอุตสาหกรรม, 2006:40-43)

จ. สาขาการบริการ

การบริการได้มีการขยายตัวดีขึ้นตามลำดับ สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านการผลิต ธุรกิจ และรับใช้ชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนได้เป็นอย่างดี ผลิตภัณฑ์สินค้าและการบริการมาถึงปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับระยะต้นของแผนการห้าปี 2001-2005 รวมมูลค่าการขายและการบริการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี การเติบโตสาขาการบริการเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมาบรรลุได้ร้อยละ 6.8 ต่อปี เห็นว่ายังต่ำกว่าแผนการที่ได้กำหนดไว้คือร้อยละ 8-9 ต่อปี บางสาขาการบริการได้มีการปรับเปลี่ยนดีขึ้น เช่น การค้า การขนส่ง โทรคมนาคม(ระบบโทรศัพท์) การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีสาขาการบริการใหม่เกิดขึ้นซึ่งเป็นตัวอย่างให้แก่บรรดาพื้นฐานเศรษฐกิจเช่น การเงินการธนาคาร การ

ประกันภัย ซึ่งเห็นว่ามีมูลค่าเพิ่มสูง การเคลื่อนไหวด้านการค้าและการบริการของรัฐวิสาหกิจ นับวันจะเพิ่มมากขึ้นปลายปี 2003 มีวิสาหกิจที่ได้จดทะเบียนดำเนินธุรกิจประมาณ 61.2 พันกิจการ โครงสร้างพื้นฐานของสาขาการค้าได้มีการปรับปรุงทั่วประเทศ โดยมีตลาดใหญ่ 209 แห่ง ตลาดพรมแดนสากลจำนวน 11 แห่ง และตลาดชายแดนระดับท้องถิ่นมี 28 แห่ง (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:30)

หน่วยธุรกิจต่างๆ ในสาขาการบริการได้ปรับตัวและเคลื่อนไหวตามกลไกเศรษฐกิจตลาดที่มีการคุ้มครองของรัฐ ระบบกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายธุรกิจ กฎหมายการส่งเสริม และการคุ้มครองการลงทุนภายในและต่างประเทศ การลงนามของประธานประเทศในการประกาศกฎหมาย (ตำรวจ) ว่าด้วยการดำเนินธุรกิจประเภทต่างๆ กล่าวถึงการส่งออก การคุ้มครองราคา และอื่นๆ ก็ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ พร้อมกันนั้นรัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ มีสิทธิออกใบอนุญาตการลงทุน อนุญาตดำเนินธุรกิจ ออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หนังสืออนุญาตการส่งออก และอื่นๆ (กระทรวงยุติธรรมกรมเผยแพร่กฎหมาย, 2008:90-130)

การท่องเที่ยวได้มีการขยายตัวเป็นอย่างดี พื้นฐานโครงสร้างด้านการท่องเที่ยวได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นและเพียงพอกับความต้องการ เช่น โรงแรม และห้องพักได้เพิ่มขึ้นจาก 468 แห่งในปี 2000 เพิ่มขึ้นเป็น 887 แห่งในปี 2003 และในปี 2005 มีประมาณ 1.200 แห่ง รูปแบบของการท่องเที่ยวใหม่ที่เกิดขึ้นมีหลากหลายวิธีการ และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวสากลได้เป็นจำนวนมาก เช่น สายการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขตแม่น้ำโขง มาถึงกลางปี 2005 ลาวมีแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 364 แห่ง เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวภายในและต่างประเทศ ในปี 2001-2005 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวในลาวมีประมาณ 4 ล้านคน เฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 800,000 คน สาขาการท่องเที่ยวมีรายรับประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี นักท่องเที่ยวส่วนมากมาจากประเทศในเขตเอเชียและประเทศที่มีรายได้สูง เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวของลาวได้มีความก้าวหน้าขยายตัวรวมเร็ว เนื่องจากรัฐบาลลาวได้มีนโยบายเปิดกว้างและส่งเสริมการลงทุนสาขาการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการนำทางในการพัฒนาสาขาการท่องเที่ยวให้เป็น 1 ใน 8 สาขาเศรษฐกิจในแผนพัฒนาห้าปี สปป. ลาว ได้เปิดกว้างความสัมพันธ์ต่อการท่องเที่ยวกับหลายประเทศทั่วโลก เช่น ประเทศเอเชียและประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ในปี 2005 สปป. ลาว ได้ยกเลิกวีซ่าเข้าประเทศให้แก่ประชากรจากประเทศเอเชียที่มาท่องเที่ยวในลาว ได้ยกเลิกด่านชายแดนทางบก 13 แห่ง ให้เป็นด่านสากลเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว และออกวีซ่าให้คนต่างประเทศอยู่ที่ด่าน (องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2009:15-19)

4.4 ความสมดุลด้านเศรษฐกิจสามารถเจริญเติบโต

4.4.1 ความสมดุลทุนเพื่อการพัฒนา

ในแต่ละปีรัฐบาลได้ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับอัตราการระดมทุนต่อ GDP มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 21.3 ในปี 2001 เป็นประมาณร้อยละ 29 ในปี 2005 เฉลี่ยห้าปี 2001-2005 เป็นร้อยละ 27.8 คิดตามราคาปัจจุบันสามารถบรรลุได้ 30,623 พันล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการประชุมสมัชชาที่ตั้งเป้าไว้ที่ 27,900 พันล้านบาท ในนั้นเน้นการลงทุนของรัฐ 14,990 พันล้านบาท การลงทุนจากภาคส่วนเอกชนภายในประเทศเพียง 2,266 พันล้านบาท และการลงทุนจากต่างประเทศ 13,367 พันล้านบาท อัตราส่วนการลงทุนจากรัฐบาลเมื่อเทียบกับการลงทุนทั้งหมดในประเทศลดลงอย่างมากคือ จากร้อยละ 63.8 ปี 2001 เหลือร้อยละ 35.7 ในปี 2005 พร้อมกันนั้นอัตราการลงทุนจากภาคเอกชนในประเทศก็ลดลงเช่นกันคือ จากร้อยละ 14.2 เหลือเพียงร้อยละ 4.4 ตรงกันข้ามกับการลงทุนจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากร้อยละ 22 ในปี 2001 เป็นร้อยละ 59.9 ในปี 2005 การลงทุนภาครัฐในปี 2005 คิดเป็นร้อยละ 10 ของ GDP การลงทุนจากภาคส่วนเอกชนภายในและต่างประเทศประมาณร้อยละ 17 ของ GDP เนื่องจากว่ารัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมาลงทุนโดยต่างฝ่ายมีผลประโยชน์ โดยทำบันทึกความเข้าใจซึ่งกันและกัน (MOU) (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:32-33)

การลงทุนจากต่างประเทศได้บรรลุผลอย่างน่าภาคภูมิใจ มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะปี 2004-2005 ทุนที่ได้อนุมัติบรรลุมากกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวนรวมในสี่ปีแห่งการเปลี่ยนแปลงใหม่ (1986-2005) สามารถบรรลุได้ 8.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีโครงการลงทุนทั้งหมดประมาณ 1,087 โครงการ โครงการที่ต่างประเทศให้ความสนใจมากที่สุดในการลงทุน เช่น โครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าเหมืองแร่ กสิกรรม และการบริการ ประเทศที่เข้ามาลงทุนในลาวเช่น Australia Thailand Vietnam China Canada Japan France Korea Singapore and Malaysia (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:33)

4.4.2 ความสมดุลงบประมาณ

รายรับงบประมาณแห่งรัฐในห้าปี สามารถบรรลุได้มากกว่า 15,000 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2 ต่อปี อัตราส่วนการระดมทุนเข้างบประมาณแห่งรัฐถือว่าอยู่ในระดับปกติประมาณร้อยละ 13.6 ของ GDP ปี 2005 อัตราส่วนการระดมทุนเข้างบประมาณแห่งรัฐบรรลุร้อยละ 14 ของ GDP ซึ่งเห็นว่ายังต่ำมากเมื่อเทียบกับแผนการห้าปีก่อนหน้าคือ ร้อยละ 18 ของ GDP เฉลี่ยในห้าปีได้ร้อยละ 13.6 ของ GDP สิ่งที่ต้องเฝ้าระวังใส่หากดูในแง่ตัวเลขที่แน่นอน รายรับงบประมาณมีลักษณะเพิ่มขึ้นทุกปี ในเงื่อนไขที่รัฐบาลปฏิบัติมาตรการต่างๆ และนโยบาย

ลดหย่อนภาษีอากร เพิ่มบุริมสิทธิ (สิทธิพิเศษ) และส่งเสริมการลงทุน เช่น ลดอัตราอากรรายรับธุรกิจจาก 4 ขั้นตอน 3% 5% 10% และ 15% เป็น 2 ขั้นตอนที่แรก 5% และ 10% และต่อมาได้ใช้อัตรา 3% ด้วยเหตุผลเพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิต รัฐจำเป็นต้องลดอากรต่อการชมใช้ พิเศษการผลิตยาสูบลงร้อยละ 50 และอื่น เนื่องจากว่าโครงประกอบได้รับการเปลี่ยนแปลง ในนั้นเก็บจากการผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (กรมงบประมาณกระทรวงการคลัง, 2006:51-52)

รายจ่ายงบประมาณแห่งรัฐห้าปี บรรลุ 22,830 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ต่อปี อัตราส่วนรายจ่ายงบประมาณต่อ GDP เฉลี่ยบรรลุร้อยละ 21.3 เฉพาะปี 2005 บรรลุร้อยละ 19.7 อัตราส่วนรายจ่ายงบประมาณในการลงทุนด้านการพัฒนาของรัฐยังรักษาอยู่ในระดับสูงประมาณร้อยละ 49.5 ของรายจ่ายทั้งหมด สิ่งดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของรัฐบาลต่อการลงทุนพัฒนา เป็นการส่งเสริมการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ แต่การใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อพัฒนานั้นทุนภายในประเทศมีเพียง 1/3 และมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่แหล่งทุนจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นถึง 2/3 เท่าตัว และยังมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (กรมงบประมาณกระทรวงการคลัง, 2006:58-59)

4.4.3 ความสมดุลด้านเงินตรา การควบคุม และป้องกันเงินเฟ้อ

รัฐบาลได้เอาใจใส่ในการคุมครองเงินตราและสามารถทำให้การเจริญเติบโตของปริมาณเงิน M2 (เงินสดในมือประชาชน + เงินฝากกระแสรายวันของประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์ + เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์) เฉลี่ยบรรลุได้ร้อยละ 20 ต่อปี แหล่งทุนที่ได้ระดมเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.2 ต่อปี ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายของแผนการ เฉพาะหนี้สินเชื่อที่ยังไม่สามารถแก้ไขเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4 ต่อปี เห็นว่ายังต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับแผนการที่กำหนด

สำหรับค่าเงินกิบของลาวมีความมั่นคงทั้งภายในและต่างประเทศ ภัยเงินเฟ้อได้ลดลง อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในปี 2001 ร้อยละ 7.8 ปี 2002 ร้อยละ 8.9 ปี 2003 ร้อยละ 15.5 ปี 2004 ประมาณร้อยละ 8 และปี 2005 ประมาณร้อยละ 7.7 เฉลี่ยห้าปีร้อยละ 9.6 อัตราการแลกเปลี่ยนเงินกิบและเงินดอลลาร์ได้เพิ่มขึ้นแต่ละปีประมาณร้อยละ 7 แต่ว่าเฉพาะปี 2004 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0,7 ในขณะที่เดียวกันปี 2005 ค่าเงินกิบได้แข็งตัวขึ้นประมาณร้อยละ 2 เมื่อเปรียบเทียบเงินดอลลาร์สหรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนของรัฐและอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดได้มีการปรับตัว การสำรองเงินตราต่างประเทศของรัฐได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดูแลอัตราแลกเปลี่ยนได้เป็นอย่างดี (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:34)

4.5 โครงสร้างเศรษฐกิจ

รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินขั้นตอนปรับเปลี่ยน และพัฒนาประเทศชาติเป็นอันดับแรก และผลที่เห็นได้ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจแห่งชาติ ดังเช่น

4.5.1 ปรับเปลี่ยนโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ

สาขาเศรษฐกิจได้มีการปรับเปลี่ยนอย่างมาก อัตราส่วนของสาขาอุตสาหกรรมและการบริการใน GDP ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจเริ่มจากการเพิ่มความสามารถ คุณภาพ และประสิทธิผลของการผลิต สิ่งดังกล่าวได้สร้างการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และสามารถเชื่อมเข้ากับเศรษฐกิจสากลที่ละชั้น ปัจจุบันอัตราส่วนกิจกรรมใน GDP ได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 51.9 ในปี 2000 เป็นร้อยละ 30.6 ในปี 2005 อัตราส่วนอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.4 ปี 2000 เป็นร้อยละ 24.8 ในปี 2005 และอัตราส่วนการบริการเพิ่มจากร้อยละ 25.7 ปี 2000 เป็นร้อยละ 38.5 ในปี 2005 โครงสร้างเศรษฐกิจด้านกิจกรรมได้มีการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาการอื่นๆ ได้ลดลงเป็นลำดับพร้อมๆ กันนั้นโครงสร้างอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวนหนึ่งมีตลาดรองรับ อัตราส่วนอุตสาหกรรมแปรรูปได้ค่อยๆ เพิ่มขึ้น สามารถขุดค้นความสามารถด้านวัตถุดิบสำหรับการผลิตภายในและยกมูลค่าเพิ่มของการผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก โครงสร้างสาขาการบริการมีการปรับเปลี่ยน สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม การผลิตภาคธุรกิจได้มีการขยายตัว การบริการที่เคยมีในอดีต เช่น การค้า การขนส่ง การไปรษณีย์ โทรคมนาคม การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหารได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.5.2 โครงสร้างแรงงานมีการปรับเปลี่ยน

สามารถพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานได้ทั้งหมด 505,000 ตำแหน่ง (เป้าหมายของประชุมสมัชชาครั้งที่ VII ของพรรคกำหนดตำแหน่งงาน 500,000 อัตรา) แรงงานด้านกิจกรรม-ป่าไม้ 343,000 คน สาขาอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง 58,000 คน สาขาการค้าและการบริการ 104,000 คน จำนวนประชากรที่มีงานทำในปี 2005 ประมาณ 2,714,000 คน ซึ่งทำงานในสาขา กิจกรรม-ป่าไม้ 2,080,000 คนหรือประมาณร้อยละ 76.6 (ลดลงร้อยละ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2000) สาขาอุตสาหกรรมและก่อสร้าง ประมาณ 210,000 คนหรือร้อยละ 7.7 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2000) ด้านการบริการประมาณ 424,000 คนหรือร้อยละ 15.6 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 เปรียบเทียบในปี 2000) ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าอัตราส่วนแรงงานที่ทำงานในด้านกิจกรรมและป่าไม้มีอัตราสูงมาก สำหรับอัตราส่วนผู้ที่กำลังแรงงานแต่ว่ายังไม่มีการทำงานได้ลดลงจากร้อยละ 5.6 ปี 2000 เหลือร้อยละ 5 ในปี 2005

4.5.3 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจเข้ากับภาคพื้นและสากล

ความสัมพันธ์ต่อการร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ลาวได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเป็นและเน้นการเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจในภาคพื้นและสากล

ก. สินค้าส่งออก

มูลค่าการส่งออก ใน 5 ปีที่ผ่านมา (2001-2005) สามารถบรรลุถึง 1.83 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี มากกว่าตัวเลขเฉลี่ยของแผนการห้าปีก่อนหน้า (ปี1996-2000) ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ต่อปี แต่อย่างไรก็ตามไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดของแผนการ 5 ปี 2001-2005 มูลค่าของการส่งออกคิดเฉลี่ยต่อคนในปี 2005 ได้ 86.7 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยังอยู่ในระดับต่ำมาก มาถึงปัจจุบัน สปป.ลาว ได้ส่งออกสินค้าที่สำคัญเช่น กระแสไฟฟ้า ก๊าซ ไฟลิตภัณฑ์ไม้ หัตถกรรม เครื่องนุ่งห่ม แร่ธาตุ และอื่นๆ นอกจากนี้ที่กล่าวมาข้างบนยังมีผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ เช่น ไบชา ผัก ผลไม้ พืชสกัดน้ำมัน ข้าวโพด ถั่วทุกชนิด อัตราส่วนรายรับจากการส่งออกของกลุ่มสินค้ากสิกรรมป่าไม้และสัตว์น้ำได้ลดลง ตรงกันข้ามอัตราส่วนรายรับจากการส่งออกของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเบาและหัตถกรรม (ประเภทเครื่องนุ่งห่ม) ได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันสินค้าประเภทแร่และกระแสไฟฟ้าเป็นสินค้าหลักของการส่งออกทั้งหมด

นโยบายการร่วมมือกับต่างประเทศได้ช่วยทำให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประเทศลาวสามารถเชื่อมเข้ากับเศรษฐกิจภาคพื้นและสากล ทำให้ตลาดส่งออกมีมากกว่าเดิม ซึ่งเมื่อก่อนมีบางตลาด เช่น ไทย เวียดนาม จีน แต่มาถึงปัจจุบันนี้สามารถส่งออกได้มากกว่า 40 ประเทศ ในนั้นมีบรรดาตลาดใหญ่ๆ เช่น EU สหรัฐอเมริกา และอื่นๆ การค้าชายแดนได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในแผนการ 5 ปี (2001-2005) สามารถดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อการผลิตสินค้าส่งออกได้เป็นจำนวนมาก เฉพาะปี 2005 รายรับจากการส่งออกบรรลุได้ประมาณ 456 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เช่น สินค้ากสิกรรมป่าไม้ร้อยละ 10.2 พลังงานไฟฟ้าและแร่ธาตुर้อยละ 42.8 สินค้าอุตสาหกรรมและหัตถกรรมอื่นๆ ร้อยละ 47 (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:34-37)

ข. สินค้านำเข้า

มูลค่าการนำเข้าสินค้าในห้าปีที่ผ่านมาประมาณ 2.86 พันล้านดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.9 ต่อปี มากกว่าระดับเฉลี่ยของแผนการห้าปีก่อนหน้า (1996-2000) ประมาณร้อยละ 1.4 ต่อปี มูลค่าการนำเข้าในปี 2005 ประมาณ 686 ล้านดอลลาร์เฉลี่ยประชากรต่อคนประมาณ 122.5 ดอลลาร์ (บทสรุปสินค้านำเข้าและส่งออก, 2006:30)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการนำเข้า โดยพื้นฐานมีความสอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงระยะที่ผ่านมา สิ้นค่านำเข้าประเภทข้าว อาหาร ได้ลดลงจากร้อยละ 32.6 ในปี 2000 เป็นร้อยละ 9.9 ปี 2002 และประมาณร้อยละ 4 ในปี 2003 การนำเข้าอุปกรณ์เครื่องจักรและเครื่องอะไหล่ ร้อยละ 39.2 วัตถุดิบและน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ 47 สิ้นค้าบริโภคร้อยละ 13.8 (บทสรุปสินค้านำเข้าและส่งออก, 2006:32)

ค. ดุลการค้า

ในห้าปีที่ผ่านมา ลาวมีการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศประมาณ 1.03 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับร้อยละ 57 ของการส่งออกสินค้าทั้งหมด และเฉลี่ยแต่ละปีเท่ากับร้อยละ 9.4 ของ GDP สิ่งให้เห็นประจักษ์คือ อัตราส่วนของการขาดดุลทางการค้าเมื่อเราเปรียบเทียบกับ GDP ได้ลดลงอย่างรวดเร็ว ในปี 2001-2005 จากร้อยละ 11.1 ในระยะแรกของแผนการ ถึงปี 2005 เหลือเพียงร้อยละ 8 (บทสรุปสินค้านำเข้าและส่งออก, 2006:34)

ง. แหล่งทุนช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

อันเนื่องมาจากสภาพปัญหาเศรษฐกิจโลก แหล่งทุนช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่มีปริมาณที่ลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตามผู้สนับสนุน และบรรดาประเทศพันธมิตรต่างๆ ที่ได้ให้คำมั่นสัญญาในการช่วยเหลือแก่ สปป. ลาว ในช่วงห้าปีที่ผ่านมายังคงเพิ่มการช่วยเหลือ เนื่องจากว่าบรรดาประเทศต่างๆ ได้สนับสนุนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของพรรคและรัฐบาลลาว แหล่งทุนช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในห้าปี จะเห็นได้จากงบการช่วยเหลือ 935 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉลี่ย 187 ล้านดอลลาร์ต่อปี นอกจากนี้ก็ยังมียุทธศาสตร์จากรัฐบาลประมาณ 115 ล้านดอลลาร์ สรุปแล้วประสิทธิผลในการใช้ทุน ODA (Official development assistance) ได้มีการขยายตัว บรรดาโครงการช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการขยายการผลิตสินค้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม และทำให้บทบาทของลาวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในเวทีสากล (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:37-38)

จ. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

การลงทุนจากต่างประเทศโดยตรง หรือ FDI มี 585 โครงการ มูลค่าทุนที่ได้อนุมัติ 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่นำเข้าจริงเพียง 1.07 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉพาะงบประมาณ 2004-2005 รัฐบาลได้อนุมัติทุนทั้งหมด 1.3 พันล้านดอลลาร์ แต่นำเข้าทุนจริง 449 ล้านดอลลาร์ ลงทุนในสาขาการอุตสาหกรรมและการก่อสร้างร้อยละ 69 กสิกรรมป่าไม้ร้อยละ 4 และการบริการ ร้อยละ 27 ของทุนทั้งหมด (กรมลงทุนต่างประเทศ, 2006:43-44) อัตราส่วนการลงทุนในด้านการกสิกรรมและการบริการได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การลงทุนจากต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญใน

การขยายการผลิตสินค้า และปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจทำให้มีสินค้าหลากหลายชนิด พร้อมกันนี้รัฐบาลก็ได้ส่งเสริมเอกชนภายในประเทศเข้าในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

ผลประโยชน์ที่ได้รับข้างบนนี้ เนื่องจากว่ารัฐบาลได้ใช้หลายมาตรการเพื่อส่งเสริมและดึงดูดการลงทุน เช่น รัฐบาลได้แบ่งสิทธิให้ท้องถิ่นสามารถอนุมัติและดูแลโครงการลงทุนเอกชนภายในและต่างประเทศโดยอ้างอิงขนาดและประเภทของโครงการและมูลค่าการลงทุน ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติเมื่อปี 2004 เป็นต้นมา นอกจากนี้รัฐบาลก็ได้จัดการประชุมพบปะนักลงทุน นักธุรกิจภายในและต่างประเทศขึ้นปีละครั้ง เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลสภาพความไม่สะดวก และหาวิธีทางแก้ไข จากนี้ก็ได้มีการโฆษณาดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ พร้อมกันนั้นโครงสร้างพื้นฐานก็ได้รับการปรับปรุงและอำนวยความสะดวก เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนต่างประเทศ กองประชุมสมัยสามัญครั้งที่ VI สภาแห่งชาติชุดที่ V ได้รับรองกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศฉบับปรับปรุงใหม่ซึ่งเป็นการก้าวหน้าของการดึงดูดการลงทุนต่างประเทศ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:38)

จ. การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากว่า การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ธุรกิจที่ให้บริการด้านการศึกษาไม่แตกต่างจากธุรกิจประเภทอื่น ที่ผู้ประกอบการต้องการแสวงหากำไร หรือผลประโยชน์ด้านอื่นๆ ให้มากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจด้านการศึกษา นอกจากจะให้ผลประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ ในเรื่องของกำไรแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ทางอ้อมต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาลของทุกประเทศ ต้องเข้ามาแทรกแซงระบบการศึกษาด้วยมาตรการต่าง ๆ นับตั้งแต่การกำหนดนโยบายการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการแทรกแซง เพื่อให้ระบบการศึกษาสนองตอบความต้องการของภาคเศรษฐกิจได้มากที่สุด ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา การศึกษาได้มีความก้าวหน้าขยายตัวทางด้านปริมาณและคุณภาพ อัตราการเข้าเรียนโดยรวมในชั้นอนุบาลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8 ในปี 2000 เป็นร้อยละ 11.5 ในปี 2005 อัตราการเข้าเรียนมากที่สุดในชั้นประถมเพิ่มจากร้อยละ 78 เป็นร้อยละ 85.2 อัตราการเข้าเรียนชั้นมัธยมตอนต้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.6 เป็นร้อยละ 56.8 ชั้นมัธยมตอนปลายเพิ่มจากร้อยละ 22.6 เป็นร้อยละ 35.4 พร้อมกันนั้นการศึกษามหาวิทยาลัยรวมทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการขยายตัวเป็นอย่างมาก อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 75 ของประชากรในปี 2005 และอัตราส่วนนักเรียนนักศึกษาได้เพิ่มขึ้นถึง 875 ต่อประชากร 100,000 คน อ้างอิงตาม

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ในปี 2005 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวถูกจัดอยู่ในระดับที่ 133 ของจำนวน 177 ประเทศในโลก เมื่อเทียบกับปี 1993 ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 141 ในจำนวน 173 ประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2006:25-28)

ในปี 2005 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีโรงเรียนเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลจำนวน 969 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2000 เพิ่มขึ้น 315 แห่ง ในนั้นโรงเรียนเอกชน มี 156 แห่ง (กรมสถิติกระทรวงศึกษา, 2006:15) รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มีความพยายามสร้างโรงเรียนประถมให้ได้ในขอบเขตทั่วประเทศ เพื่อเป็นการขยายการศึกษาให้ทั่วถึงทุกเขตแคว้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เร่งรัดเพิ่มในเขตพื้นที่ห่างไกล (remote villages) ส่วนบรรดาเมืองใหญ่ๆ และเมืองในเขตชนบทรัฐบาลจำเป็นต้องสร้างโรงเรียนถาวรและกึ่งถาวร

ส่วนมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาและโรงเรียนชั้นสูงต่างๆ ก็ได้รับการปรับปรุงและสร้างขึ้นอยู่หลายแห่ง เช่น นครหลวงเวียงจันทน์ และในบรรดาแขวงต่างๆ ทั่วประเทศ ในระยะห้าปีที่ผ่านมาได้เปิดสาขามหาวิทยาลัยแห่งชาติ และพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยปากเซขึ้นที่แขวงจำปาสักและมหาวิทยาลัยสุพานวงที่แขวงหลวงพระบาง นอกจากนี้สิ่งที่กล่าวมาก็ได้ปรับปรุงและเปิดโรงเรียนเทคนิคสอนวิชาชีพอยู่หลายแห่งในแขวงต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้เปิดสอนบางวิชา เช่น คุ้มครองบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเพาะปลูก ก่อสร้าง ปรุงแต่งไม้ (ช่างไม้) และวิชาอื่นๆ ในปี 2004 รัฐบาลได้สร้างศูนย์ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่นครหลวงเวียงจันทน์ ปรับปรุงระบบหลักสูตร ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายต่างๆ อบรมพนักงานระยะสั้นเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ ส่งพนักงานไปศึกษา ฝึกอบรม ทักษะศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ

4.6 ผลกระทบจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

จากการปฏิบัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่กล่าวมาข้างบนนี้ถึงว่ามีผลประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแต่ก็ยังมีผลกระทบ จุดอ่อนและข้อสังเกต เช่น (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:57-58)

1) เนื่องจากการปฏิบัติคำสั่ง มติตกลงของพรรค ข้อกำหนดกฎหมายยังไม่เข้มงวด มีบางครั้งยังไม่เอาจริงเอาจัง ละเมิดต่อระเบียบกฎหมาย มีพนักงานจำนวนหนึ่งที่ทำงานในภาครัฐบาลไม่มีความโปร่งใส การบริหารทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลและท้องถิ่นยังไม่มีดี

เท่าที่ควร เนื่องจากศูนย์กลางยังคงสภาพในบางด้านของท้องถิ่นไม่ได้ดีจึงทำให้การขึ้นต่อ การวางแผนพัฒนาไม่แน่นอน

2) ระบบกฎหมายอยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุง ฉะนั้นยังมีหลายปัญหาหลายจุดที่ยังไม่คล่องตัวและยังไม่เป็นระบบ นอกจากนี้การปรับเปลี่ยนแนวความคิดใหม่ทางด้านเศรษฐกิจยังไม่รวดเร็ว ทำให้การสร้างระบบ ระเบียบทางด้านเศรษฐกิจล้าสมัยตามทิศสังคมนิยมยังล่าช้า และระเบียบราชการที่จุกจิกถ่วงเวลา ต่อขบวนการปฏิบัติบรรดาเป้าหมายของการพัฒนา

3) ความเข้าใจต่อโอกาสและสิ่งท้าทายของขบวนการโลกาภิวัตน์ การเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับภาคพื้นและสากลยังไม่สามารถเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสากลและภาคพื้น

4) การปฏิรูปการบริหารภาครัฐและพนักงานยังล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม ตัวผู้นำจำนวนหนึ่งยังขาดประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ-สังคมยังไม่สมบูรณ์ ไม่ทันกับสภาพการโดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารสถิติต่างๆ ในระดับท้องถิ่น และบางหน่วยงานในส่วนศูนย์กลางยังขาดความแน่นอน จึงทำให้การบริหารเศรษฐกิจของรัฐบาลและบรรดาหน่วยงานระดับท้องถิ่นพบกับความไม่สะดวกเป็นอย่างมาก

5) ความต้องการทุนเพื่อปฏิบัติตามแผนพัฒนามีจำนวนมาก แต่ว่าการตอบสนองงบประมาณภายในถูกจำกัด หนี้สินแต่ละแขนงการและท้องถิ่น (บรรดาแขวงต่างๆ) เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจำเป็นต้องแบ่งงบประมาณหนึ่งแก่ไขบรรดาทุกนโยบายดึงดูดการลงทุนจากภาคส่วนธุรกิจเอกชนภายในประเทศและต่างประเทศ การลงทุนต่อการผลิตและการบริการอย่างกว้างขวางแม้ว่าได้มีความพยายามแต่อย่างไรก็ไม่เกิดผลเท่าที่ควร ประสิทธิภาพของการใช้ทุนของรัฐบาลยังต่ำ หลายๆ โครงการใช้ทุนยังไม่เหมาะสม โครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนาแต่ยังไม่สมดุลกับการผลิตและการบริการโดยตรง การลงทุนสาขาบริการ การบริการยังไม่สมดุลกับการลงทุนในการพัฒนาคน

4.7 ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

รัฐบาลได้มีความพยายามขจัดความยากจนของประชาชนออกจาก สปป.ลาว ในปี 2020 เนื่องจากความยากจนซึ่งเป็นความไม่มั่นคงของชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ แต่ช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ถือเอาการลดลงของความยากจนเป็นวาระสำคัญและเป็นขบวนการอย่างกว้างขวางในทั่วประเทศ เนื้อที่จากการทำลายป่าไม้เพื่อปลูกข้าวได้ลดลงและได้ประกาศลดล้างการปลูกฝิ่นในทั่วประเทศ โดยรับทราบจากบรรดา

ประเทศเพื่อนมิตรและองค์การจัดตั้งสากล (เอกสารการประชุมสมัชชาครั้งที่ 8 ของพรรคประชาชน ปฏิวัติลาว, 2006:46)

ปัจจุบันรัฐบาลสามารถมอบที่ดินและเนื้อที่ป่าไม้(เนื้อที่กสิกรรม 1.09 ล้านเฮกตาร์และเนื้อที่ป่าไม้ 3.6 ล้านเฮกตาร์) ให้ประชาชนในทั่วประเทศได้ครอบครองและใช้ทำกิน 7,125 หมู่บ้านรวมมี 419,250 ครอบครัว เนื้อที่ไถลดลงจาก 118.9 พันเฮกตาร์ ในปี 2001 เหลือประมาณ 29.4 พันเฮกตาร์ ในปี 2005 สามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 75 ของแผนการและสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อที่ไร่จำนวน 72.87 พันเฮกตาร์ปลูกต้นไม้อุตสาหกรรม เพื่อการแก้ไขความทุกข์ยากของประชาชน รัฐบาลได้เอาใจใส่ 4 สาขาเป็นปัญหาสำคัญ เช่น กสิกรรม-ป่าไม้ โครงสร้างพื้นฐาน (ไฟฟ้า น้ำ ถนน โทรศัพท์) การศึกษา สาธารณสุข พร้อมกันนั้นยังมีสาขาที่ให้สนับสนุนเช่น อุตสาหกรรม-หัตถกรรม การค้า การท่องเที่ยว แรงงาน-สวัสดิการและอื่นๆ รัฐบาลได้เอาใจใส่ให้การขึ้นนำแต่ละแขวง สร้างครอบครัวตัวอย่างในขบวนการลดความยากจน เช่น ได้ปรับเปลี่ยนอาชีพจากการทำลายป่าไม้ปลูกข้าวและปลูกฝิ่น เป็นการปลูกต้นไม้อุตสาหกรรมทดแทน เลี้ยงสัตว์ สร้างอาชีพหัตถกรรม การค้าและการบริการเพื่อเป็นการยกระดับชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนเผ่าต่างๆ ในทั่วประเทศให้ดีขึ้นตามลำดับ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:137-138)

ยุทธศาสตร์เพื่อการเติบโตและแก้ไขความยากจนแห่งชาติได้รับการจัดตั้งปฏิบัติที่ละชั้นในบรรดาท้องถิ่นต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จสร้างแผนการกลุ่มบ้านพัฒนาอยู่ 18 กลุ่มบ้าน ของ 47 เมือง (อำเภอ) ยากจน นอกจากสิ่งที่ได้กล่าวมาปี ค.ศ 2003-2004 รัฐบาลประสบความสำเร็จต่อการสร้างกองทุนพัฒนาหมู่บ้านขึ้นได้ทั้งหมด 192 หมู่บ้าน มีจำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด 10,925 คน งบประมาณของรัฐบาลได้สนองให้กองทุนดังกล่าวได้ 18.3 พันล้านกีบทั่วประเทศเห็นว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน รัฐบาลจำเป็นต้องกู้ยืมจากธนาคารโลกอีกประมาณ 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อให้แก่ผู้ยากจนให้หลุดพ้นออกจากความยากจน มาถึงปัจจุบันปฏิบัติได้ 20 เมือง ใน 5 แขวง มี 1,913 หมู่บ้าน มี 1,212 โครงการมูลค่า 8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนั้นยังมีโครงการอื่นๆ ที่ให้การสนับสนุนแก้ไขความยากจนเห็นว่ามี ความก้าวหน้าที่ดีและมีการปฏิบัติได้ดีพร้อมทั้งโครงการต่างประเทศก็ให้การร่วมมือ (กองเลขายุทธศาสตร์เพื่อการเติบโตและลดความยากจนแห่งชาติ, 2006:63-64)

รัฐบาลแห่ง สปป. ลาว ได้ทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนพลเมืองลาวมีงานทำ จำเป็นต้องอนุญาตให้นักธุรกิจภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามาลงทุนโดยปรับปรุงระเบียบกฎหมายต่างๆ ให้เหมาะสมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่ละช่วง เมื่อเป็นเช่นนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของ สปป.ลาว ซึ่งจัดทำขึ้นทุกๆ ห้าปี เพื่อใช้เป็นแผน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะกลาง มีเป้าหมายหลัก คือ เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ และมุ่งจัดความยากจนของประชาชน โดยลาวเริ่มใช้แผนพัฒนา ฉบับแรกตั้งแต่ปี 1981-1985 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (2006-2010) ซึ่งจะสิ้นสุดลงในท้ายปี 2010 ถ้าสุทธัฐบาล สปป.ลาว อยู่ระหว่างการพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศในช่วงปี (2011-2015) มีรายละเอียดดังนี้ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 2006:4)

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจ: แผนพัฒนา ฉบับที่ 6 กำหนดอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.2 ต่อปี เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนและการส่งเสริมการส่งออกของประเทศ

- มุ่งจัดความยากจน: การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 คาดว่าจะช่วยสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประชาชน ทั้งนี้แผนพัฒนา ฉบับที่ 7 กำหนดให้พลเมืองของประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ 491 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี ในปี 2004-2005 เป็น 823 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปีในปี 2009-2010

- การส่งออก : แผนพัฒนา ฉบับที่ 6 กำหนดเป้าหมายมูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 10 ต่อปี ในช่วงปี 2006-2010 เพื่อผลักดันให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนด ทั้งนี้อุตสาหกรรมที่คาดว่าจะเป็นตัวจักรสำคัญในการเพิ่มรายได้ในการส่งออกให้กับลาว ได้แก่ พลังงานไฟฟ้า ไม้และเฟอร์นิเจอร์ไม้ สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป และเหมืองแร่ (ดูตารางที่ 1 ประกอบ) ทั้งนี้ รัฐบาลลาว คาดว่าการส่งออกรวมของประเทศในช่วงปี 2006-2010 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2.92 พันดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2010 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนฯ มีการส่งออกดังนี้

ตารางที่ 1
มูลค่าผลิตภัณฑ์ส่งออกของลาวในปี 2010

ประเภทอุตสาหกรรม	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
พลังงานไฟฟ้า	140
สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป	138
เหมืองแร่	11
ไม้และเฟอร์นิเจอร์ไม้	164
กาแฟ	36
สินค้าหัตถกรรม	25
สินค้าเกษตร	29
อื่นๆ	34
รวม	676

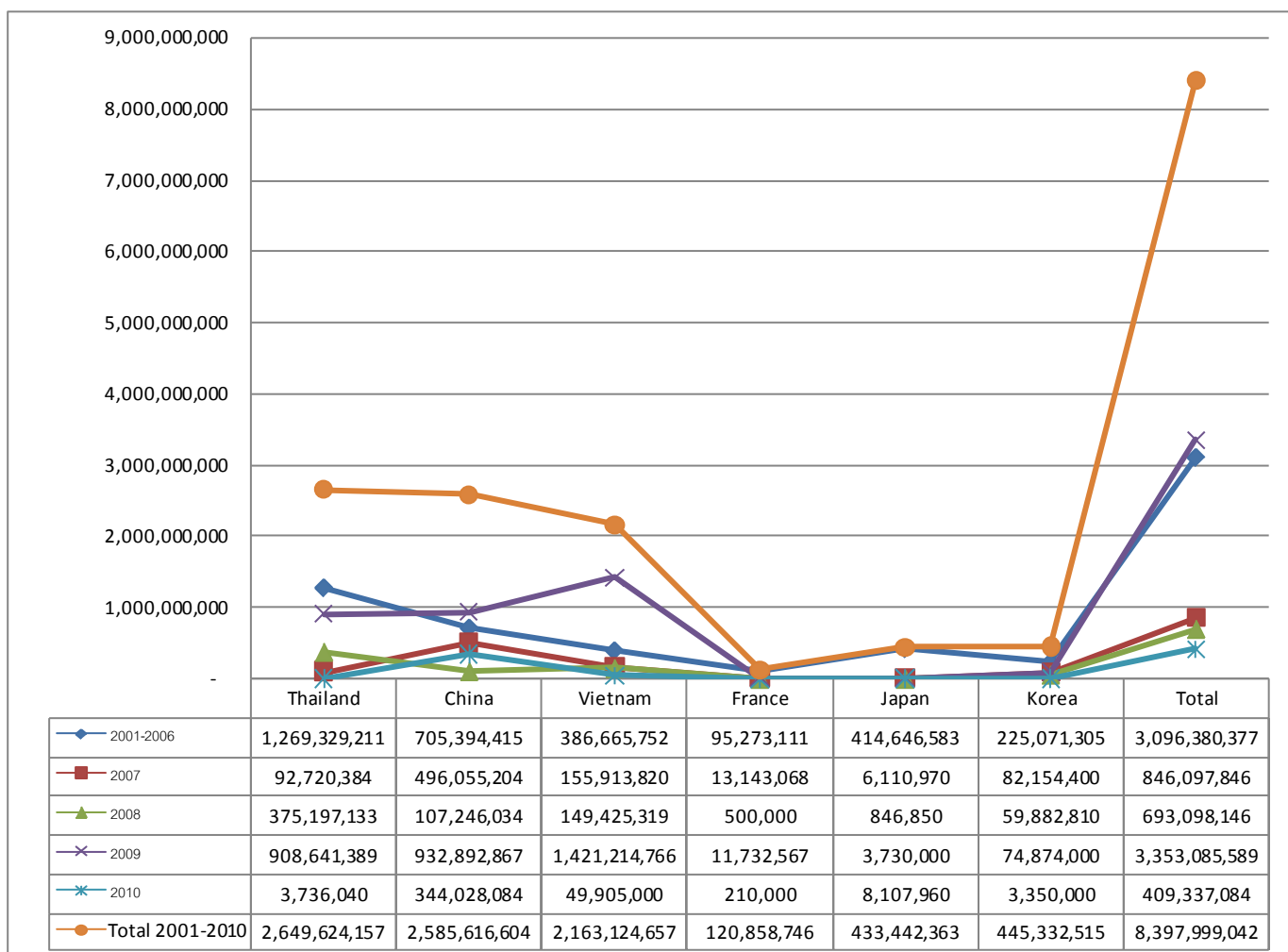
ที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

นอกจากนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ยังเน้นสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนจากทั้งในประเทศและต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจของลาว ซึ่งการลงทุนจากต่างประเทศและการส่งออกมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ต่างจากเดิมที่การพัฒนาประเทศต้องพึ่งพาภาครัฐและการช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาการลงทุนจากต่างประเทศพบว่า ประเทศไทยลงทุนใน สปป.ลาว เมื่อปี 2009 จำนวน 37 โครงการ มูลค่า 908,641,389 เหรียญสหรัฐฯ จีน จำนวน 47 โครงการ มูลค่า 932,892,867 เหรียญสหรัฐฯ และเวียดนาม 48 โครงการ มูลค่า 1,421,214,766 เหรียญสหรัฐฯ พบว่าปี 2009 ตัวเลขการลงทุนของเวียดนามมากที่สุด ทั้งจำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุน คือ จำนวน 48 โครงการมูลค่า 1,421,214,766 \$ ส่วนมากลงทุนทางด้าน Service, Mining, Agriculture, Telecom, Industry & Handicraft, Wood Industry, Construction, Banking, Hotel & Restaurant, Trading, Education, Consultancies and Garment (ดูตารางที่ 2 ประกอบ)

ตารางที่ 2
การลงทุนจากต่างประเทศเริ่มปี 2001-2010

Unit: US\$

Source: Department of Promotion and Management of Domestic and Foreign Investment

เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามมีการตกลงร่วมมือทางด้านการค้าการลงทุนมากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาคาดว่า คงเนื่องจากเวียดนามเกรงว่าจีนจะเข้ามาอิทธิพลในลาวมากเกินไป อย่างไรก็ตามเห็นด้วยรัฐบาล สปป. ลาว ที่เปลี่ยนจากการพัฒนาแบบพึ่งตนเองแต่เพียงด้านเดียวไปสู่การเน้นการลงทุนจากต่างประเทศอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การเข้ามาลงทุนของจีน และเวียดนามไม่ได้นำทุนเข้ามาอย่างเดียวแต่มีการอพยพแรงงาน และนำสินค้าเข้ามาด้วยเป็นจำนวนมาก โดยในความเห็นของผู้ศึกษาเห็นว่า จะมีผลต่อโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของลาวในอนาคต และอาจสร้างความขัดแย้งตามมาเนื่องจากผู้ที่เข้าไปอยู่ใหม่มีทุนที่มากกว่า มีความขยัน

ขันแข็งกว่ารวมทั้งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในขณะที่ทุนไทยนำสินค้าเข้ามา แต่ไม่ได้อพยพแรงงานเข้าไปเหมือนสองประเทศแรก ดังนั้นปัญหาจึงอาจน้อยกว่า ทั้งนี้ ทางรัฐบาลต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการควบคุมการอพยพแรงงานของจีนและเวียดนาม รวมทั้งต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการดูประชาชนในท้องถิ่น เช่น การถือครองที่ดินของชาวลาว กรณีการลงทุนจากต่างชาติ ต้องกำหนดให้ใช้แรงงานท้องถิ่นก่อน รวมทั้งการจำกัดระยะเวลาในการมาพักอาศัยของชาวต่างประเทศและการเข้มงวดการลักลอบถือครองที่ดินของชาวต่างประเทศ เป็นต้น

ทั้งนี้หากอธิบายด้วยแนวคิด 4 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านการผลิต เสาการเงิน และเสาคำความรู้และเทคโนโลยีแล้ว ก็สามารถอธิบายได้ว่า ด้วยความได้เปรียบในเรื่องดังกล่าวของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นไทย จีน หรือเวียดนาม ฯลฯ ทำให้ประเทศเหล่านี้สามารถสร้างอำนาจเชิงสัมพันธ์ (Relational Power) คือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ตนต้องการ ซึ่งในกรณีคือ การที่ต่างประเทศทำให้รัฐบาล สปป.ลาว เปิดรับการลงทุนจากประเทศเหล่านี้ได้ตามที่ปรารถนานั่นเอง

สรุปว่า การที่รัฐบาลลาว ยึดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองตามแนวทางสังคมนิยมไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้แต่ละประเทศมีการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ทำให้เศรษฐกิจของแต่ละประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะค่ายเสรีนิยมมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นรัฐบาลลาวจึงได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจอีกครั้ง ที่เรียกว่า การพัฒนาในลาวภายใต้ “จินตนาการใหม่” โดยการใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และเปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งแนวทางนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการทำให้ทันสมัยอย่างตะวันตก (Modernization Theory) ทำให้ประเทศหนึ่งพัฒนาจึงหมายถึง การทำให้ประเทศนั้นมีความทันสมัยโดยการยอมรับเอาเทคโนโลยีแบบตะวันตก ระบบเศรษฐกิจเสรีและผลิตแบบอุตสาหกรรมทันสมัย โดยการพัฒนานั้นถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงที่เริ่มจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากชนบทไปสู่ความเป็นเมือง โดยที่ตัวชี้วัดในการพัฒนานั้นที่ตัวเลข ด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นรายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Product-GNP) ตัวเลขการบริโภคสินค้าโดยเชื่อเหมารวมว่า การพัฒนานั้นจะกระจายผลประโยชน์ไปสู่ทุกคนตามลำดับขั้นของมันเป็นอย่างเท่าเทียมกันและมีสมมุติฐานที่ว่าทุกคนจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งการแนวทางดังกล่าว ส่งผลให้รัฐบาลได้มีการออกนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐออกมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านใน สปป.ลาว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แรงงาน อุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งจากรายงานของรัฐบาลระบุว่าประสบความสำเร็จหลายประการ เช่น ยุทธศาสตร์เพื่อการเติบโตและแก้ไขความยากจนแห่งชาติ

ได้ปฏิบัติทีละขั้นในบรรดาท้องถิ่นต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จสร้างแผนการกลุ่มบ้านพัฒนาใน 18 กลุ่มบ้านของ 47 เมืองที่ยากจน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการรายงานของรัฐบาล ก็พบว่า ยังมีปัญหาอยู่หลายประการเช่นกัน อาทิ ข้อกำหนด กฎหมายยังไม่ทันสมัย มีบางครั้งยังไม่เอาจริงเอาจัง ละเมิดต่อระเบียบกฎหมาย มีพนักงานจำนวนหนึ่งที่ทำงานในภาครัฐบาลไม่มีความโปร่งใส การบริหารทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลและท้องถิ่นยังไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร เนื่องจากศูนย์กลางยังกุมสภาพในบางด้านของท้องถิ่นไม่ได้ดี จึงทำให้การขึ้นต่อกรวางแผนพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการศูนย์กลาง

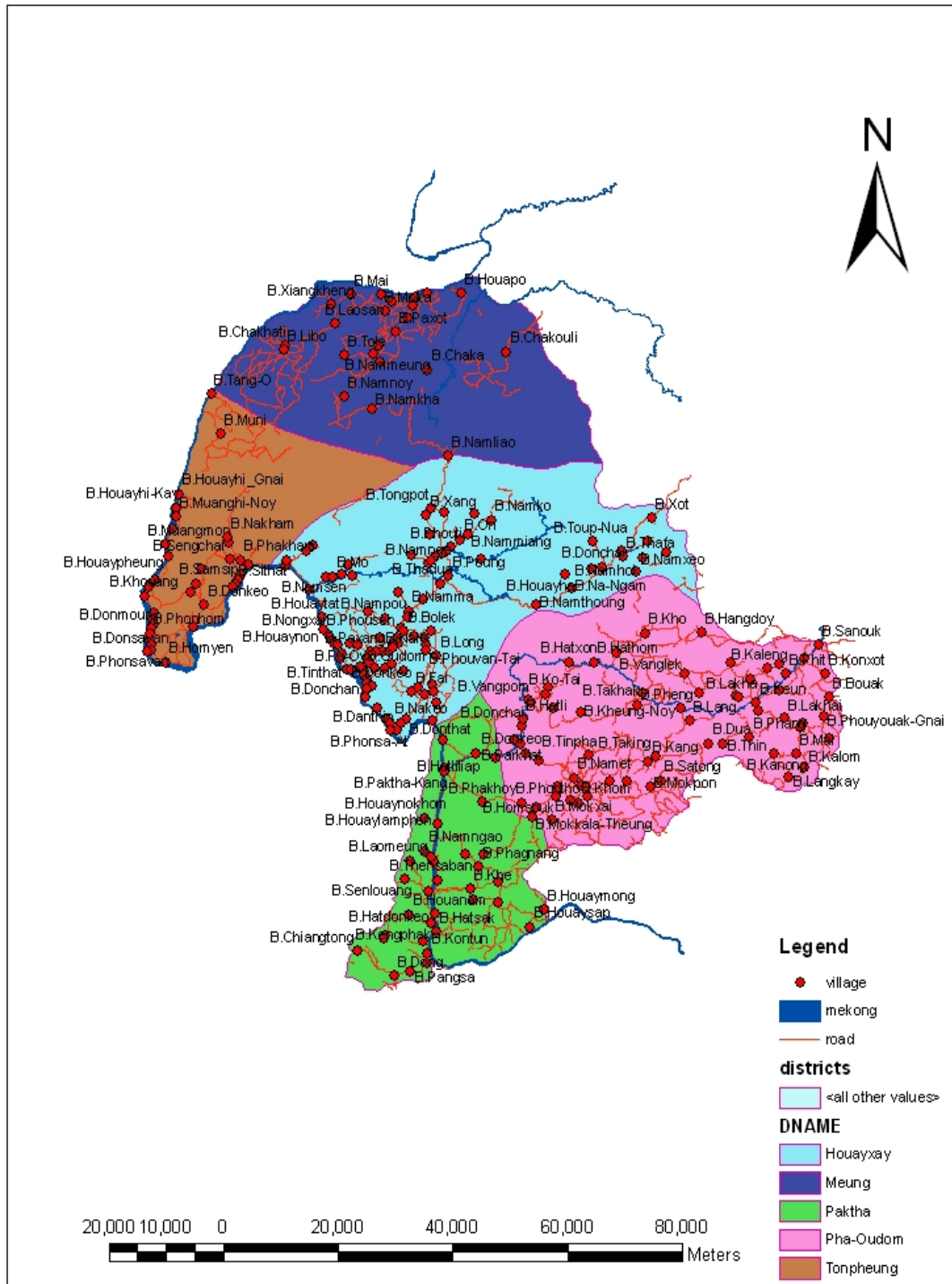
แผนที่ สปป. ลาว

802411A1 (C00140) 7-03

ที่มา: หน่วยงานสถิติแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์

แผนที่แขวงบ่อแก้ว สปป. ลาว

ที่มา: หน่วยงานสถิติแขวงบ่อแก้ว

บทที่ 5

ศึกษากรณีแขวงบ่อแก้ว

แขวงบ่อแก้ว เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่รัฐบาล สปป.ลาว ต้องการพัฒนาตามแผนที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาแขวงบ่อแก้ว ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้ 1.ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว 2.ศึกษาผลประโยชน์ และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้ว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ความสำคัญของแขวงบ่อแก้ว

แขวงบ่อแก้วเป็นแขวงที่มีรอยต่อของสามประเทศ คือ ลาว ไทย พม่า ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามสามเหลี่ยมทองคำ เป็นแขวงที่มีภูเขาประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นประตูทางผ่านเข้า-ออกทางด้านตะวันตก และทิศเหนือของลาว มีเส้นทาง R3 เป็นเส้นทางผ่านระดับอนุภาคพื้น ที่มีจุดเชื่อมต่อกับจังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงของประเทศไทย ปัจจุบันกำลังได้รับการก่อสร้างสะพานมิตรภาพลาว-ไทยแห่งที่ 4 ระหว่างเมืองห้วยทรายแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) กับอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย (ประเทศไทย) และเส้นทาง R3 ยังผ่านแขวงบ่อแก้ว แขวงหลวงน้ำทาไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน (แขวงยูนนาน) มีแม่น้ำโขงเป็นทางผ่านระดับอนุภาคพื้นระหว่าง ลาว ไทย พม่า และจีน แขวงบ่อแก้วยังเป็นแขวงที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลในการรับการลงทุนของต่างประเทศขนาดใหญ่ จากนักธุรกิจลงทุนของชาวจีนโดยการสัมปทานพื้นที่เขตเมืองต้นฝิ่งในเนื้อที่ 3,000 เฮกตาร์ หรือเท่ากับ 18,750 ไร่ โดยอายุการสัมปทาน 99 ปี งบประมาณต่อการลงทุนไม่มีกรอบจำกัด ด้วยสร้างเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมคำ เป้าหมายเพื่อสร้างเป็นเมืองใหม่ กลุ่มนักธุรกิจชาวจีนยังเข้ามาจับจองพื้นที่ดินปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก โดยระยะการอนุมัติปลูกอยู่ระหว่าง 25-35 ปี โดยผลผลิตยางพาราจะต้องส่งกลับไปยังจีน ทั้งหมดมีการเคลื่อนย้ายสินค้าจากจีนมาจำหน่ายในลาวก็คือ แขวงบ่อแก้วไปพร้อมๆ กับการเคลื่อนย้ายประชากรจีนมาตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนชาวจีน ซึ่งได้นำวัฒนธรรมชาวจีนเข้ามาเผยแพร่และอื่นๆ โครงการก่อสร้างสำนักงาน อาคารต่างๆ การบริการโรงแรมห้องพัก และร้านอาหารนับวันเพิ่มมากขึ้น พร้อมนี้นักธุรกิจชาวจีนได้หาทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น ไม้ราคาแพง แร่ธาตุต่างๆ หรือวัตถุดิบกลับคืนประเทศ เป็นต้น ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างบนนี้มีการกล่าวว่าเป็นการ

สร้างงานให้แก่คนลาวมีงานทำ แต่ตามมุมมองของผู้ศึกษาแล้วเห็นว่า สร้างงานให้คนลาวมีงานทำมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังเช่น โครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมคำ โครงการก่อสร้างอาคารต่างๆ ร้านอาหาร โรงแรม และอื่นๆ ขณะที่อีกแง่มุมหนึ่งอาจเป็นการขยายประชากรของจีนไปทั่วทุกๆ มุมโลก จีนได้มีความคิดว่า ชาวจีนดำรงชีวิตในประเทศใดก็เป็นคนจีน ถ้าหากว่าเป็นเช่นนี้รัฐบาลที่บริหารประเทศยังไม่คำนึงถึงอนาคตลูกหลานเชื้อชาติตนเองอาจไม่มีแผ่นดินอยู่ และไม่มีที่ดินทำกินก็อาจเป็นได้ (รายละเอียดดู บทที่สาม ประวัติศาสตร์ ต้นกำเนิดของชาติลาว โดยย่อ) นอกจากนี้แขวงบ่อแก้วก็ยังเรียกกันว่าเป็นเขตพัฒนา 4 เหลี่ยมเศรษฐกิจ เช่น แขวงบ่อแก้ว แขวงยูนนาน ภาคเหนือของไทย และแขวงเชียงตุงพม่า ที่มีเงื่อนไขสะดวกสำหรับการค้าขาย การขนส่งสินค้าผ่านแดนจากประเทศไทยไปยัง ส.ป.จ. และ จาก ส.ป.จ. ไปยังประเทศไทยแต่ละวันเป็นจำนวนมาก แขวงบ่อแก้วได้รับผลประโยชน์จากการเก็บภาษีอากรสินค้าผ่านแดนแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และรายรับได้จากนักท่องเที่ยวเข้าและออกแขวงบ่อแก้วไปยังอนุภาคพื้นต่างๆ อีกด้วย แต่ในด้านสังคมประชาชนในท้องถิ่นบางส่วนติดการพนัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ทั้งนี้ การที่รัฐบาล สปป.ลาว ต้องเปิดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้น เนื่องจากความต้อยกว่าทางด้าน 4 เสาหลัก คือ เสาหลักทางด้านการผลิต เสาการเงิน และเสาคความรู้และเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องพึ่งพาเสาหลักเหล่านี้จากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากไทย จีน เวียดนาม ฯลฯ จึงทำให้ประเทศเหล่านี้สามารถมีอำนาจเชิงสัมพันธ์ คือ อำนาจทางเศรษฐกิจ และการเมืองที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งของลาวตามที่ตนต้องการ ซึ่งในกรณีนี้คือ การที่ทำให้รัฐบาล สปป.ลาว เปิดรับการลงทุนจากประเทศอย่างเสรีมากขึ้น

การพัฒนาแขวงบ่อแก้วเป็นรูปธรรมของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของรัฐบาลกลางซึ่งข้อมูลของผลการพัฒนาได้ปรากฏตามรายละเอียดซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

5.2 ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว

5.2.1 ประวัติความเป็นมาของแขวงบ่อแก้ว

ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ค.ศ.1975 แขวงบ่อแก้วเรียกว่า “แขวงหัวของ” ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงอำนาจการปกครอง ในวันที่ 15 สิงหาคม 1975 แขวงบ่อแก้วเป็นภาคส่วนหนึ่งของแขวงหลวงน้ำทา ปี ค.ศ. 1979 ถูกสร้างตั้งขึ้นเป็นกิ่งแขวงประกอบ มี 3 เมือง คือ เมืองห้วยทราย เมืองต้นผึ้งและเมืองเมิง ในปี ค.ศ.1983 แยกตัวออกจากแขวงหลวงน้ำทา เป็นแขวงบ่อแก้วอย่างสมบูรณ์ที่แรกมี 3 เมืองที่ได้กล่าวมาในข้างบนนี้ (ดูภาพประกอบแผนที่ประเทศ

ลาว และแผนที่แขวงบ่อแก้ว หน้า 65 และ66) เมื่อถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 1992 รัฐบาลได้อินสองเมืองจากแขวงอุดมชัยให้ขึ้นกับแขวงบ่อแก้ว เช่น เมืองปากทา และเมืองผาอุดม (แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2005:1)

5.2.2 สภาพภูมิศาสตร์แขวงบ่อแก้วที่ตั้ง เนื้อที่ และอาณาเขต

ที่ตั้งแขวงบ่อแก้วเป็นแขวงที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือสุดของประเทศลาว โดยเลียบตามแม่น้ำโขง และห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ประมาณ 900 กิโลเมตร มีชายแดนติดกับต่างประเทศ และต่างแขวงภายในประเทศ เช่น ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 98 กิโลเมตร ติดกับราชอาณาจักรไทยมีความยาว 145 กิโลเมตร ในที่นี้เป็นพื้นที่ดินติดต่อกัน 48 กิโลเมตร ภายในประเทศมีขอบเขตติดกับแขวงหลวงน้ำทาประมาณ 100 กิโลเมตร แขวงอุดมไซประมาณ 110 กิโลเมตร และแขวงไซบุรีประมาณ 35 กิโลเมตร แขวงบ่อแก้วมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 619,600 เฮกตาร์ หรือ 6,196 ตารางกิโลเมตร เท่ากับ 3,872,500 ไร่ เป็นแขวงที่มีขนาดเล็กที่สุดของประเทศ (แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2005:4)

นอกจากนี้ก็ยังเรียกกันว่าเป็นเขตพัฒนา 4 เหลี่ยมเศรษฐกิจ ที่มีเงื่อนไขสะดวกสำหรับการค้าขาย การท่องเที่ยวตามชายแดน พร้อมกันนี้แขวงบ่อแก้วยังประกอบไปด้วยทุ่งราบหลายแห่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่การขยายการผลิตกิจกรรม การเลี้ยงสัตว์ และการปลูกพืชเป็นสินค้า เช่น ทุ่งพ้าว้าว ทุ่งว้าวแดง ทุ่งผาอุดม และทุ่งอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ประชากรประกอบไปด้วยหลายเผ่าพันธุ์ ที่มีความขยันมั่นเพียร และมีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ประจำแต่ละเผ่าอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นที่ประทับใจและดึงดูดแก่นักท่องเที่ยว (แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2005:2-3)

5.2.3 สภาพทางสังคม การเมือง และการปกครอง

ปัจจุบันแขวงบ่อแก้ว ประกอบมี 5 เมือง เช่น เมืองห้วยทราย เมืองต้นผึ้ง เมืองเมิง เมืองปากทา และ เมืองผาอุดม มีหมู่บ้าน มี 27,606 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 158,683 คน ผู้ชาย 79,167 คน และผู้หญิง 79,516 คน เปรียบเทียบในปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 ถ้าเทียบกับที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.6 และความหนาแน่นของพลเมือง 26 ตารางกิโลเมตรต่อคน ประชากรประกอบไปด้วย 13 ชนเผ่า เช่น กีมมู ลื้อ ลาว ม้ง ละเมด ละหูน ยวน อีวเมียน ไต สามต้าว พุน้อย และไทเหนือ แต่ละชนเผ่ามีความแตกต่างทางด้านประเพณี และอุดมสมบูรณ์ ระดับการศึกษา วัฒนธรรม การดำรงชีพ และรูปแบบการทำมาหากินมีความแตกต่างกันประชาชนส่วนมากอาศัยอยู่ตามทุ่งราบเลียบริมแม่น้ำโขง การคมนาคมขนส่งภายในแขวงอาศัยถนนหนทางเป็นหลัก และแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำที่สำคัญ อาชีพหลักของประชาชนอยู่เขตทุ่งราบอาศัยการปลูก

เลี้ยงสัตว์ และทำธุรกิจการค้าขาย ระบบการศึกษา และการบริการสาธารณสุขได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง รวมถึงการบริการด้านการตลาด และธนาคารได้มีความสะดวก แต่ประชาชนที่ดำรงชีวิตอยู่ในชนบทสูงจึงทำให้การบริการคมนาคมขนส่ง ระบบการศึกษา สาธารณสุข และการเข้าถึงการบริการอื่นๆ ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร (แผนกแผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:2)

5.3 การเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว

5.3.1 การพัฒนาเศรษฐกิจของแขวงบ่อแก้ว

ทางรัฐ สปป.ลาว ได้มีแผนพัฒนาแขวงบ่อแก้วอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดคือ แผนพัฒนาบ่อแก้วปี 2011-2015 ซึ่งแผนพัฒนาของแขวงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ทำให้แขวงบ่อแก้วเป็นเขตการลงทุนที่สำคัญและมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งขึ้น โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำกลายเป็นต้นแบบที่เจ้าหน้าที่แขวงอื่นๆ ต้องเดินทางมาดูงาน ซึ่งจากการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้กล่าวคือ เศรษฐกิจขยายตัวห้าปีอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี อัตราเงินเฟ้อได้ลดลงอยู่ในระดับต่ำ (เลขหลักเดียว) การพัฒนาด้านสังคมยังมีหลายด้านได้รับผลดีขึ้น เช่น ความยากจนของประชาชนได้ลดลง การดำรงชีวิตของประชาชนได้รับการเปลี่ยนแปลง อัตราการบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 0.82 ล้านกิบต่อเดือน ในปี 2003 ขยับเป็น 1.3 ล้านกิบในปี 2008 และรายได้เฉลี่ยต่อคนในปี 2010 บรรลุได้ 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ การปรับเปลี่ยนดังกล่าว แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงการเพิ่มขึ้นด้านรายรับในระดับครัวเรือน ความยากจนของครัวเรือนได้ลดลงจากร้อยละ 38.17 ปี 2005 คงเหลือร้อยละ 11.19 ในปี 2009 โดยอัตราเฉลี่ยความยากจนได้ลดประมาณร้อยละ 5 ต่อปี (แผนกแผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:7)

5.3.2. การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ

ในห้าปีที่ผ่านมาแขวงบ่อแก้วมีความสงบเรียบร้อย จึงสามารถรักษาอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงดีขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้รับการปรับปรุง โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2009 ขยายตัวอยู่ระดับร้อยละ 7.9 ต่อปี (ดูตารางที่ 3 ประกอบ)

ตารางที่ 3
อัตราการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในแขวงบ่อแก้ว
ระหว่างการปฏิบัติและประเมินผลแผนการ 5 ปีครั้งที่ VI

ภาคส่วน	คาดหมาย (ต่ำสุด-สูงสุด)%	อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (%)	
		ที่ปฏิบัติได้	ค่าเป้าหมาย
กลไกกรรมป่าไม้	5-6	6.4	7.2
อุตสาหกรรม	8-8,3	8.1	8.3
การบริการ	6.5-8	8.2	10
รวม	6.5-7.4	7.5	8.5

ที่มา: แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแต่ละปีของแขวงบ่อแก้ว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในโดยเฉลี่ยต่อคนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปี 2006 รายได้เฉลี่ยต่อคนบรรลุ 399.11 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2007 รายได้เฉลี่ยต่อคนบรรลุ 441.15 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2008 รายได้เฉลี่ยต่อคนบรรลุ 584.29 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2009 รายได้เฉลี่ยต่อคนบรรลุ 684.01 ดอลลาร์สหรัฐฯ และคาดคะเนปี 2010 รายได้เฉลี่ยต่อคนบรรลุ 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบปี 2006 รายรับเฉลี่ยต่อคนได้เพิ่มขึ้น 2.5 ครั้ง เฉลี่ยรายรับต่อคนในห้าปีที่ผ่านมา เช่น 2006-2010 เฉลี่ยได้ประมาณ 621.3 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อคนต่อปี แต่ว่าตัวเลขปี 2010 เป็นตัวเลขคาดคะเน (ดูตารางที่ 4 ประกอบ)

ตารางที่ 4
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในเฉลี่ยต่อคน
โดยเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและการปฏิบัติจริง

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน (พันล้านบาท)	แผนการหรือเป้าหมาย (\$/คน/ปี)	ปฏิบัติได้ตัวจริง (\$/คน/ปี)	เปรียบเทียบแผนปฏิบัติ (%)
2006	554.04	401.74	399.11	-0.65
2007	629.95	436.01	441.15	1.2
2008	750.69	533.57	584.29	9.5
2009	897.32	622.31	684.01	9.9
2010	1,365.72	722.94	998.14	38.1

ที่มา: แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว ปี 2010/10

5.3.3 ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจตามภาคส่วนได้มีการเคลื่อนไหวในระดับดีและถูกต้องตามที่ได้กำหนดในแผนการพัฒนา ซึ่งแสดงในตาราง (ดูตารางที่ 5 ประกอบ) เช่น ภาคเกษตรปี 2006 อัตรา 51.21% ปี 2007 อัตรา 50.8 % ปี 2008 อัตรา 49.3% ปี 2009 อัตรา 48.0% เป็นต้น

ตารางที่ 5
โครงสร้างเศรษฐกิจจัดแบ่งตามภาคส่วนคิดเป็นส่วนร้อยละ

Sectors	Structure of economy sectors %			
	2006	2007	2008	2009
Agriculture	51.21	50.8	49.3	48.0
Industries	17.96	18.3	19.4	19.0
Services	30.83	31.0	31.3	33.0

ที่มา: แผนกอุตสาหกรรมและการค้าแขวงบ่อแก้ว ปี 2010/09

5.3.4. โครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

แขวงบ่อแก้วได้กำหนดทุกแหล่งทุนที่มีขอบเขตในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมมวลรวมต่อการลงทุนภาครัฐทั้งหมดมีถึง 237.72 พันล้านกีบ (รวมกองทุนพัฒนาบ้านและทุนแก้ไขภัยพิบัติ (disaster) ในนั้นเป็นทุนภายในแขวง 89. 26 พันล้านกีบ หรือเท่ากับร้อยละ 37 และทุนองค์การต่างประเทศ 148. 46 พันล้านกีบ หรือเท่ากับร้อยละ 63 จำนวนทุนดังกล่าวได้นำไปใช้ในภาคส่วนเศรษฐกิจจำนวน 180.03 พันล้านกีบหรือเท่ากับร้อยละ 75.74 ภาคส่วนวัฒนธรรมสังคม 32.90 พันล้านกีบหรือเท่ากับร้อยละ 13.84 และภาคส่วนอื่นๆ 24.78 พันล้านกีบหรือเท่ากับร้อยละ 10.42 (แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:7) (ดูตารางที่ 6 : นำใช้งบประมาณภาครัฐและการลงทุนจากต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแขวงบ่อแก้ว ปี 2006-2010)

ตารางที่ 6

นำใช้งบประมาณภาครัฐและทุนต่างประเทศ เข้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแขวงบ่อแก้ว ปี 2006 – 2010

หน่วย: ล้านกีบ

ล/ด	รายจ่ายเข้าในภาคส่วน	2006		2007		2008	
		ท ก น	ท ต ป ท	ท ก น	ท ต ป ท	ท ก น	ท ต ป ท
0	รวมทุนจ่ายทั้งหมด	8,200	49,481	12,500	53,479	14,500	23,814
I	ภาคส่วนเศรษฐกิจ	5,324	39,255	7,677	42,564	9,043	23,814
1	กสิกรรมป่าไม้	1,644	0	1,644	0	635	0
2	อุตสาหกรรมการค้า	15	0	10	0	16	0
3	คมนาคมขนส่ง	2,000	39,255	2,600	42,564	4,442	23,814
4	พลังงานเหมืองแร่	1,683	0	3,423	0	3,950	0
II	ภาคส่วนสังคม	1,733	10,226	2,171	10,915	1,343	0
1	ศึกษา	929	4,029	1,777	5,998	950	0
2	สาธารณสุข	554	6,197	299	4,917	358	0
3	หน่วยงานข่าวสาร	50	0	15	0	15	0
4	สวัสดิการ	200	0	80	0	20	0
III	ภาคส่วนอื่นๆ	1,125	0	2,652	0	4,114	0

ที่มา: แผนกแผนการ และการลงทุนแขวงบ่อแก้ว

ตารางที่ 6 (ต่อ)
นำใช้งบประมาณภาครัฐและทุนต่างประเทศ
เข้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแขวงบ่อแก้ว ปี 2006 – 2010

หน่วย: ล้านกีบ

ล/ด	รายจ่ายเข้าในภาค ส่วน	2009		2010		รวม 2006-2010	
		ท ภ น	ท ต ป ท	ท ภ น	ท ต ป ท	ท ภ น	ท ต ป ท
0	รวมทุนจ่ายทั้งหมด	16,500	21,686	17,950	23,689.19	69,650	172,149.19
I	ภาคส่วนเศรษฐกิจ	9,478	21,686	5,644	23,689.19	37,184	151,008.19
1	กลีกรวมป่าไม้	680	0	130	0	4,733	0
2	อุตสาหกรรมการค้า	0	0	0	0	41	0
3	คมนาคมขนส่ง	5,068	21,686	2,000	23,689.19	16,110	151,008.19
4	พลังงานเหมืองแร่	3,730	0	3,514	0	16,300	0
II	ภาคส่วนสังคม	1,740	0	733	0	7,720	21,141
1	ศึกษา	1,500	0	603	0	5,759	10,027
2	สาธารณสุข	100	0	80	0	1,391	11,114
3	หน่วยงานข่าวสาร	70	0	0	0	150	0
4	สวัสดิการ	70	0	50	0	420	0
III	ภาคส่วนอื่นๆ	5,282	0	11,573	0	24,746	0

ที่มา: แผนกแผนการ และการลงทุนแขวงบ่อแก้ว

จากตารางที่ 6 นี้ได้ชี้ให้เห็นว่านำใช้งบประมาณภาครัฐและทุนต่างประเทศเข้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมแขวงบ่อแก้ว ปี 2006 – 2010 โดยเฉพาะตัวเลขการลงทุนจากต่างประเทศ มี 172,149.19 ล้านกีบ เมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนจากต่างประเทศ 38 ประเทศในทั่วประเทศแล้วมีตัวเลขรวมการลงทุนในปี 2001-2010 ถึง 12,226,000,190 \$ มีจำนวน 1,387 โครงการ ผู้ศึกษาได้ก็ให้เห็นมีห้าประเทศที่เข้ามาลงทุนมากที่สุดในลาวในระหว่างปี 2001-2010 ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนรวม 8,397,999,045 \$ รายละเอียดดูตารางที่ 2 หน้า 62 เมื่อดูจากตัวเลขการลงทุนจากต่างประเทศข้างบนแล้วเห็นว่า การลงทุนต่างประเทศในแขวงบ่อแก้วมีประมาณร้อยละ 0,176

ทั้งนี้ พบว่า การลงทุนภาคเศรษฐกิจ ตัวเลขการลงทุนด้านคมนาคมขนส่งมากที่สุด เพราะ สปป.ลาว อยู่ในช่วงการพัฒนาพื้นฐานสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยต่างประเทศที่ให้การช่วยเหลือแก่ สปป.ลาว แบบให้เปล่าและให้กู้ดอกเบี้ยต่ำได้แก่ โครงการการช่วยเหลือ โครงการพัฒนาชนบทจากประเทศเยอรมัน(Kreditanstalt für wieder Aufbau: KfW) องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาจากประเทศสวีเดน (Swedish international development cooperation agency: SIDA) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian development bank: ADB) และธนาคารโลก (World Bank: WB) (แผนกแผนการ และการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:7)

สรุปว่า ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว พบว่า เศรษฐกิจสังคมของแขวงบ่อแก้วได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีความมั่นคง เศรษฐกิจขยายตัวห้าปีผ่านมามีอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปีอัตราเงินเฟ้อได้ลดลงอยู่ในระดับต่ำ การพัฒนาด้านสังคมยังมีหลายด้านได้รับผลดีขึ้น เช่น ความยากจนของประชาชนได้ลดลง การดำรงชีวิตของประชาชนได้รับการเปลี่ยนแปลง อัตราการบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 0.82 ล้านกิบต่อเดือน ในปี 2003 ขยับเป็น 1.3 ล้านกิบ ในปี 2008 และรายได้เฉลี่ยต่อคนในปี 2010 บรรลุได้ 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ การปรับเปลี่ยนดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงการเพิ่มขึ้นด้านรายรับในระดับครัวเรือน ความยากจนของครัวเรือนได้ลดลงจากร้อยละ 38.17 ปี 2005 ยังคงเหลือร้อยละ 11.19 ในปี 2009 โดยอัตราเฉลี่ยความยากจนได้ลดประมาณร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งตัวเลขดัชนีดังกล่าวชี้ให้เห็นความสำเร็จของ สปป.ลาว ตามที่ได้วางเป้าหมายไว้ (แผนกแผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:10 -11)

5.4 ศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้ว

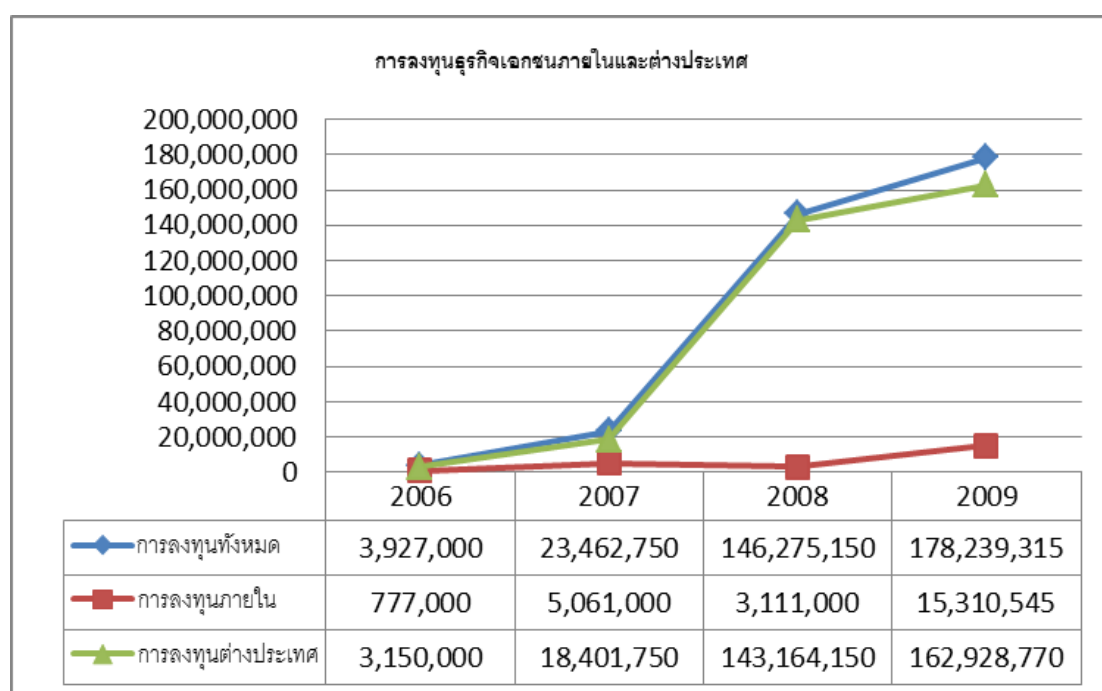
5.4.1 สภาพการลงทุน

ตลอดที่ผ่านมารัฐบาล สปป.ลาว ได้เปิดกว้างความสัมพันธ์การร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อเป็นการรับการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนและได้มีการส่งเสริมธุรกิจเอกชนภายใน ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้แก่แขวงได้รับการพัฒนาทำให้ประชาชนมีงานทำและสามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น เช่น โรงงานประกอบรถจักรยานยนต์จากประเทศจีน โรงงานตัดเย็บกระเป๋าหนัง โครงการขุดค้นพลอย (Sapphires) โครงการปลูกยางพารามากที่สุดคือ บริษัทเอกชนจีนเข้ามาสัมปทานปลูกในพื้นที่ 24,550 เฮกตาร์ ระยะการปลูกอยู่ระหว่าง 25- 30 ปี โดยมูลค่าการลงทุนประมาณ 20,557,750 ดอลลาร์สหรัฐฯ โครงการบริการท่องเที่ยวครบวงจร ดอกงิ้วคำ เมืองต้นผึ้งหรือโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองต้นผึ้งและโครงการ ACC GREEN CITY บริเวณ

สะพานมิตรภาพลาว-ไทย แห่งที่ 4 ระหว่างเมืองห้วยทรายแขวงบ่อแก้วและอำเภอเชียงจังหวัด เชียงราย โครงการปลูกพืชเป็นสินค้าและอื่นๆ ปัจจุบันมีมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 178.23 ล้านบาท ดอลลาร์สหรัฐฯ (ดูตารางที่ 7 ประกอบ) เช่น

ตารางที่ 7
การลงทุนธุรกิจเอกชนภายในและต่างประเทศ

หน่วย:\$

ที่มา: แผนกแผนการและการลงทุนแขวงบ่อแก้ว

จากตารางข้างบนแสดงให้เห็นผลที่ได้รับจากการลงทุนภาคธุรกิจเอกชนภายในและต่างประเทศเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากรัฐบาลท้องถิ่นก็คือแขวงได้มีการประสานสมทบกับศูนย์กลางโดยใช้มาตรการต่างๆ นโยบายส่งเสริมการลงทุน เช่น ปรับปรุงกฎหมายการลงทุนให้คล่องตัว ปรับปรุงกลไกการอนุมัติ การลงทุนผ่านประตูเดียว แบ่งสิทธิให้ท้องถิ่นสามารถอนุมัติและคุ้มครองโครงการลงทุนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และโครงการลงทุนจากต่างประเทศ (แผนกแผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, 2010:12)

สำหรับการลงทุนจากภาคส่วนนักธุรกิจเอกชนภายในและต่างประเทศในการลงทุน เพื่อสร้างให้เกิดมีงานแก่ประชาชนในวัยทำงานให้มีงานทำ สามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น โรงงานกับไฟเซิร์ต โรงงานประกอบรถจักรยาน โรงงานตัดเย็บกระเป่า บริษัทเหมืองแร่แก้ว (Sapphire) เหมืองแร่แมงกานีส โครงการปลูกยางพารา สำรองกำหนดเขตป่าสงวนน้ำก่าน น้ำง่า เพื่อเป็นการลงทุนสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและอื่น ซึ่งการลงทุนมากที่สุดคือ ปลูกยางพารา 4 บริษัทใหญ่

จาก สปป จีน มาถึงปัจจุบันมีมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 45.75 พันล้านกีบ ในนั้นการลงทุนบริษัทเอกชนต่างประเทศมีมูลค่า 19.57 พันล้านกีบและการลงทุนบริษัทภายในมีมูลค่า 26.18 พันล้านกีบ ส่วนมากลงทุนด้านการเกษตร ด้านการศึกษา และสาธารณสุข (สัมภาษณ์ คุณสอนดาเพชร ดาลาวัน รองเลขาธิการเมือง-รองเจ้าเมืองหัวยทรายและคณะ, 2011)

5.4.2 ผลกระทบ

ก. ด้านบวก

1) ด้านการเงิน

- ช่วงระยะห้าปีผ่านมา สามารถแสดงตัวเลขด้านการเงินได้ถูกปรับปรุงและมีการขยายตัวดี ซึ่งแสดงออกในการปฏิบัติบรรดาเป้าหมายดังเช่น ด้านรายรับ ปี 2005-2009 สามารถสร้างรายได้ทั้งหมด 173.04 พันล้านกีบเท่ากับร้อยละ 123.12 ของแผนการ ถ้าเราเปรียบเทียบในการจัดตั้งปฏิบัติเป้าหมายห้าปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 189.83 หรือเท่ากับ 97.85 พันล้านกีบ ด้านรายจ่ายสามารถบรรลุรายจ่ายทั้งหมด 281.52 พันล้านกีบเท่ากับร้อยละ 104.05 ของแผนการที่ได้กำหนด ถ้าเราเปรียบเทียบในการปฏิบัติเป้าหมายของแผนการห้าปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.82 (แผนการเงินแขวงบ่อแก้ว, 2010:8)

2) ด้านการธนาคาร

แขวงบ่อแก้วมีธนาคาร 4 แห่งคือ ธนาคารพัฒนาลาว ธนาคารกสิกรรม ธนาคารการค้าต่างประเทศลาว และธนาคารพงสะหวัน ซึ่งระดมเงินฝากจากทุกคนในหัวแขวง และ ปล่อยสินเชื่อเงินกู้ให้แก่ผู้ประกอบการทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ เพื่อไปขยายการผลิตกิจกรรมของตนให้มีการเติบโต และเพื่อความเข้มแข็ง สร้างให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ เชื่อมโยงกับแผนการแก้ไขความยากจนของประชาชนของแขวงบ่อแก้ว เช่น การระดมเงินฝากจากทุกภาคส่วนได้ทั้งหมด 165 พันล้านกีบ การปล่อยสินเชื่อเงินกู้ให้ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจภายในแขวงเป็นมูลค่าทั้งหมด 124.8 พันล้านกีบ (ธนาคารพัฒนาลาวสาขาแขวงบ่อแก้ว, 2010:31) ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยปล่อยกู้ประมาณ 18 -20 % อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประมาณ 14%

3) การส่งออกสินค้า-นำเข้า

เพิ่มผลผลิตและส่งออกแต่ละปีเพิ่มมากขึ้นทุกปี มูลค่าสินค้าส่งออกบรรลุได้ 26.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 28.63 ต่อปี เปรียบเทียบในระยะเวลาห้าปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 208.10 เมื่อใส่เป้าหมายของแผนการสามารถบรรลุได้ร้อยละ 119.64 ผลผลิตเกษตรกรรมส่งออกมากที่สุด เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 63 ของมูลค่าการส่งออกในปี 2009 บรรลุถึง 9,092 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 เปรียบเทียบปีผ่านมามูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด 67.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (แผนกอุตสาหกรรมและการค้าแขวงบ่อแก้ว, 2010:38) ทั้งนี้ข้าวโพดที่ส่งออกเป็นส่วนใหญ่

เป็นข้าวโพดที่เพาะปลูกในระบบคอนแทรคฟาร์มมิ่งจากชาวต่างชาติ เช่น จากจีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น

4) การก่อสร้างถนนหนทาง

การลงทุนในการก่อสร้างถนนทางภาครัฐบาลและองค์การจัดตั้งสากลให้การสนับสนุนทุนเป็นจำนวนมากในการก่อสร้างและซ่อมแซม ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางตรงและทางอ้อมให้มีการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุน การขนส่งผู้โดยสารและสินค้าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลต่อการป้องกันความสงบ และความมีเสถียรภาพทางด้านการเมือง และการจราจรไปมาระหว่างแขวงถึงเมือง เมืองเข้าถึงกลุ่มบ้าน (หนึ่งกลุ่มบ้านมีประมาณ 10 หมู่บ้าน) ได้อย่างสะดวก เช่น ในตัวแขวงมีเส้นทางความยาว 1,078.89 กิโลเมตร ในนั้นทางหลวงแห่งชาติ 169.50 กิโลเมตร เส้นทางหลวงของแขวงมี 264.90 กิโลเมตร เส้นทางหลวงของเมืองมี 153 กิโลเมตร เส้นทางชนบทมี 418.32 กิโลเมตร เส้นทางเทศบาล 59.37 กิโลเมตร และเส้นทางเฉพาะมี 13.58 กิโลเมตร เส้นทางที่ได้กล่าวมาเป็นเส้นทางลาดยางพิเศษ 118.04 กิโลเมตรเพิ่มขึ้นร้อยละร้อยละ เส้นทางลาดยาง 2 ชั้น 60 กิโลเมตร มีสะพานทั้งหมด 32 แห่ง ในนี้มีสะพานคอนกรีต 22 แห่ง เพิ่มขึ้น 5 เค้าตัว สะพานเบลีย์ (Bailey bridge) 7 แห่ง และสะพานผสม 3 แห่ง (แผนกโยธาธิการและขนส่ง, 2010:5-6)

การขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ(ทางเครื่องบิน) ได้มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น การขนส่งทางอากาศ (เครื่องบิน) ใช้เครื่องบินจาก Y 12 ATR และปรับมาใช้เครื่องบิน MA60 ซึ่งได้ทำให้ปริมาณการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เช่น ขนส่งสินค้า ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศได้ 7,583.52 ตัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 การขนส่งผู้โดยสาร ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศได้ 5,960,280 คนเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 62 (แผนกโยธาธิการและขนส่ง, 2010:7)

5) การขยายเครือข่ายระบบไฟฟ้า รัฐบาลได้ส่งเสริมภาคส่วนธุรกิจเอกชนและรัฐวิสาหกิจต่อการขยายและการก่อสร้างโครงข่ายไฟฟ้าในระดับศูนย์กลางและท้องถิ่นทั่วถึง จุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันรัฐบาลท้องถิ่นก็คือแขวงบ่อแก้ว ได้ลงทุนเป็นจำนวนมากในการขยายโครงข่ายไฟฟ้าจากแขวงลงเมือง หมู่บ้านประชาชนอย่างรวดเร็ว เช่น ก่อสร้างโครงข่ายไฟฟ้าขนาด 22 KV มีความยาว 489.50 กิโลเมตร เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 322.48 กิโลเมตร ก่อสร้างโครงข่ายไฟฟ้าแรงต่ำ 0.4 KV มีความยาว 258.27 กิโลเมตร เพิ่มขึ้น 124.11 กิโลเมตร ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าได้ 310 หัวหน่วยเปรียบเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 2.2 เค้าตัว ปัจจุบันทั่วแขวงประชาชนมีไฟฟ้าใช้ (ดูตารางที่ 8 ประกอบ) (แผนกพลังงาน และเหมืองแร่, 2010:40-45)

ตารางที่ 8
ประชาชนทั่วแขวงมีไฟฟ้าใช้จาก ปี 2005-2010

ลำดับ	รายการ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1	เมือง	3	4	5	5	5	5
2	หมู่บ้าน	106	131	131	149	171	198
3	ครัวเรือน	8,123	10,720	12,532	13,568	16,988	19,957
4	ประชากร	48,738	64,320	75,192	81,408	101,928	119,742

ที่มา: แผนกพลังงาน และ บ่อแร่ (เหมืองแร่) แขวงบ่อแก้ว ปี 2010

จากตารางข้างบนนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ทางภาครัฐ ภาคส่วนธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต พร้อมกันนี้ก็แสดงให้เห็นผลของการลงทุนจากภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคประชาชนและความช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศ (ดูตารางที่ 9 ประกอบ)

ตารางที่ 9
แสดงให้เห็นต่อการลงทุนขยายสายส่งไฟฟ้า ปี 2005-2010

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับ	ปีลงทุน	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1	รัฐบาล	3,049.0	946.0	3,423.0	3,950.0	3,700.0	3,424.0
2	วิสาหกิจ	0	5,938.3	4,000.0	1,600.0	4,500.0	1,500.0
3	ประชาชน	1,855.4	2,591.4	3,357.5	3,049.8	1,756.6	1,121.1
4	ช่วยเหลือ	0	0	0	0	0	633.0
รวม		4,905.0	9,475.8	10,780.5	8,599.82	9,956.65	6,678.19

ที่มา: แผนกพลังงาน และบ่อแร่แขวงบ่อแก้ว ปี 2010

6) ด้านป่าไม้

ในปี 2009 แขวงบ่อแก้วมีเนื้อที่ในการปลูกข้าวทั้งหมด 25,191 เฮกตาร์ เปรียบเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.1 ในนั้นเนื้อที่นาแซง(นาปรัง) 1,924.27 เฮกตาร์ ได้รับผลผลิตบรรลู่ 91,033 ตัน เทียบปี 2005 เพิ่มขึ้นร้อยละ 40 เฉลี่ยปริมาณข้าวต่อประชากรหนึ่งคน(ข้าวเปลือก) เท่ากับ 567 กิโลกรัม เทียบห้าปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.79 แขวงบ่อแก้วสามารถผลิตข้าวกินได้

ในระดับสูงอย่างพอเพียง ยังมีส่วนเหลือจากการบริโภคประมาณ 34,000 ตัน และขายเป็นสินค้า ยุติการทำลายพื้นที่ป่าไม้ ปลูกข้าวและจัดสรรอาชีพที่ยั่งยืน ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้เข้าถึง ประชาชนไม่ให้ประชาชนเข้าไปทำไร่เลื่อนลอยจากปี 2006 มีเนื้อที่ 835 เฮกตาร์ แต่ในปี 2010 ได้ ยุติลงเหลือ 66.29 เฮกตาร์ โดยให้ประชาชนหันไปปลูกต้นไม้อุตสาหกรรมทดแทน เช่น ต้น ยางพารา ต้นไม้เปลือกบ่ง ไม้กฤษณา ปฏิบัติหลักการส่งเสริมการปลูกยางพาราด้วยรูปแบบ 2+3 (2 หมายความว่า คือ ประชาชนมีที่ดินและแรงงาน ส่วน 3 คือผู้ลงทุนภายในหรือนักลงทุน ต่างประเทศ เช่น อุปกรณ์การผลิตทุกอย่าง(ทุน) มีตลาดรองรับ และต้นกล้ายางพารา) ในเนื้อที่ 22,726 เฮกตาร์ ในนั้นมีเนื้อที่ประชาชนปลูกร่วมกับบริษัท(เป็นการเพาะปลูกในระบบ contract farming ซึ่งผู้ลงทุนส่วนมากจากประเทศจีน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าด้วยทุนมากกว่าทำให้สามารถที่จะ กำหนดให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ ซึ่งเป็นไปตามหลัก Relation power มี 12,800 เฮกตาร์ ในด้าน การปลูกพืชเศรษฐกิจได้ขยายตัวด้วยขบวนการอย่างกว้างขวางได้จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมการผลิต จำนวน 38 กลุ่ม มีทุนส่งเสริมทั้งหมด 30 พันล้านบาท มีสมาชิกกลุ่มการผลิต 25,000 ครอบครัว ซึ่งได้ทำให้การผลิตแต่ละปีเพิ่มขึ้น เป็นการแสดงออกว่าประชาชนมีรายได้เพิ่มและยังมีอาชีพที่ยัง ยืนอีกด้วย (กลไกกรรมป่าไม้แขวงบ่อแก้ว,2010:10-12)

7) การพัฒนาแหล่งเพื่อการเกษตร

โครงการชลประทานภาครัฐได้ตระหนักการสร้างชลประทาน และอ่างเก็บน้ำทุกขนาด ด้วยทุนสมทบระหว่างรัฐบาลกับประชาชนพร้อมกันสร้างและปกป้องรักษาร่วมกัน แขวงบ่อแก้วมี โครงการชลประทานทั้งหมด 1,452 แห่งสามารถจ่ายน้ำให้แก่การผลิตด้านกลไกกรรมในเนื้อที่ ประมาณ 14,728 เฮกตาร์ ในนั้นชลประทานที่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก 101 แห่ง และ ชลประทานพอใช้ได้ (ประชาชนสร้างขึ้นมาเอง) มี 1,351 แห่ง (แขนง (หน่วยงาน) ชลประทาน, 2010:21)

8) ด้านการปลูกพืชเป็นสินค้า

ปลูกพืชเป็นสินค้าได้จัดตั้งมีขบวนการขึ้นอย่างกว้างขวาง เช่น ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่ว และพืชผักอื่นๆ จากเนื้อที่ 14,139 เฮกตาร์ ในปี 2006 เพิ่มขึ้นเป็น 24,477.8 เฮกตาร์ ในปี 2009 เปรียบเทียบปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.12 ผลผลิตทั้งหมด 123,549 ตัน เพิ่มขึ้น 70,316.45 ตัน เท่ากับร้อยละ 75.39 ในนั้นมากที่สุดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเนื้อที่ 20,718.5 เฮกตาร์ และได้รับ ผลผลิต 111,381 ตัน (หน่วยงานปลูกฝัง,2010:12)

9) ด้านการเลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงสัตว์รัฐส่งเสริมให้ประชาชนเลี้ยงสัตว์ โดยสนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ ให้ ความรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อำนวยความสะดวกในการสร้างกลุ่ม มาถึงปัจจุบันมีฟาร์มเลี้ยงสัตว์

71 ฟาร์มแห่ง ซึ่งเป็นฟาร์มที่ประชาชนจับกลุ่มทำกันเองโดยรัฐให้ข้อมูลทางด้านวิชาการ เปรียบเทียบปี 2005 เพิ่มขึ้น 21 ฟาร์ม ส่วนมากประชาชนเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อการบริโภค เช่น ไก่ เป็ด สุกร ส่วนโค กระบือนั้นเลี้ยงเพื่อขาย และใช้แรงงานบางท้องถิ่น (แผนกการเลี้ยงสัตว์แขวงบ่อแก้ว, 2010:15)

10) ด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมก็เห็นว่าได้ริเริ่มขยายตัวขึ้น ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสามารถบรรลุ ได้ 321.58 พันล้านกีบ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40.78 เปรียบเทียบห้าปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นถึงสามเท่าตัว เช่น โรงงานประกอบรถจักรยานยนต์จีน โรงงานกระดาษ โรงงานกับไฟแช็ค โรงงานกระเบื้อง โรงงานทำเสาไฟฟ้า (แผนกอุตสาหกรรมการค้าแขวงบ่อแก้ว, 2010:19)

11) ด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับแขวงเป็นอย่างมาก ปัจจุบันแขวงบ่อแก้วมีแหล่งท่องเที่ยว 85 แห่ง ในนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 67 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 12 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 6 แห่ง พร้อมกันนี้แขวงมีการบริการด้านโรงแรม บ้านพักมากกว่า 36 แห่ง ร้านอาหารขนาดย่อมและขนาดกลางมี 43 แห่ง บริการบันเทิง (Entertainment) 4 แห่ง ในปี 2009 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมแขวงบ่อแก้ว 135,579 คน(แผนก การท่องเที่ยวแขวงบ่อแก้ว,2010:20)

นอกจากนี้ การที่แขวงบ่อแก้วมีการลงทุนด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้มีรายได้เข้าสู่ภาครัฐ ทำให้สามารถพัฒนาทางด้านอื่นควบคู่ไปด้วย (ห้องการก่อสร้างรากฐานการเมืองแขวงบ่อแก้ว, 2010:30)

12) การพัฒนาชนบทแก้ไขความยากจน

ในห้าปีที่ผ่านมา คณะพรรคและอำนาจการปกครองชั้นแขวงได้กำหนดการก่อสร้าง พื้นฐานการเมืองและพัฒนาชนบทอย่างรอบด้าน และกำหนดปัญหาความยากจนภายในแขวง เป็นปัญหาสำคัญ จึงได้จัดส่งพนักงานวิชาการและทุนเข้าไปในการบริหาร โดยการดำเนินศึกษา อบรมประชาชนให้มีความตื่นตัว(สมัคร)ทางด้านเมือง แนวความคิดของประชาชนให้มีความ ใกล้ชิดในการปรับปรุงการจัดตั้งพรรค อำนาจการปกครอง องค์การจัดตั้งมหาชน(ชุมชน) และการ ป้องกันชาติป้องกันความสงบในพื้นที่ การจัดสรรอาชีพมั่นคงโดยการจัดแบ่งที่ดินทำกินให้ ประชาชนถือครอง นอกจากนี้ยังใช้ทิศทางที่ให้แขวงเป็นหัวหน่วยยุทธศาสตร์ เมืองให้เป็นหัวหน่วย แผนการงบประมาณ หมู่บ้านให้เป็นหน่วยงานพื้นฐานในการปฏิบัติจริง

แขวงบ่อแก้วได้กำหนดเอา 2 เมืองที่ยากจนให้เป็นเขตพิเศษในการพัฒนาของแขวง เพื่อ สร้างเป็นเขตพัฒนาอย่างรอบด้าน สร้างพื้นฐานโครงสร้างที่เห็นว่าจำเป็นโดยพื้นฐาน และลด

ความยากจนให้ได้ เช่น เมืองผาอุดม และเมืองเมิง พร้อมกันนี้แขวงยังได้กำหนดเอาเขตจุดชุม (เขตพัฒนา) อยู่แต่ละเมืองเพื่อสร้างเป็นกลุ่มหมู่บ้านพัฒนา

ปี 2008 สามารถแก้ไขหมู่บ้านยากจนได้ 33 หมู่บ้านจาก 98 หมู่บ้านยังเหลือ 65 หมู่บ้าน หรือเท่ากับร้อยละ 22.26 ในปี 2009 แก้ไขครัวเรือนยากจนได้ 713 ครัวเรือน ซึ่งปัจจุบันยังเหลือ ครัวเรือนยากจน 3,080 ครัวเรือนเท่ากับร้อยละ 11.19 ของครัวเรือนทั้งหมด ในปี 2009-2010 แขวงได้อำนาจคำสั่งแนะนำฉบับเลขที่ 285/นย ให้จัดมาตรฐานระดับความยากจนใหม่ ฉะนั้นในปี 2010 ทั่วแขวงบ่อแก้วยังมีหมู่บ้านยากจนทั้งหมด 94 หมู่บ้านเท่ากับร้อยละ 32.3 ของจำนวน หมู่บ้านทั้งหมด และมีครัวเรือนยากจน 6,480 ครัวเรือนคิดเป็นส่วนร้อยละ 23.5 ครัวเรือนในทั่วแขวง ปัจจุบันแขวงได้ประกาศและรับรองเอาหมู่บ้านในการพัฒนาแล้ว 4 หมู่บ้านเช่น บ้านน้ำเกิง บ้าน ดง บ้านน้ำคำ และบ้านน้ำปุก พร้อมกันนี้แขวงยังได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาบ้านสำเร็จ 129 กองทุน ซึ่งอยู่ใน 118 หมู่บ้านเท่ากับร้อยละ 40.41 ในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดร้อยละ 22.26 ของ หมู่บ้านยากจน ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 8,665 ครอบครัวมีมูลค่าการช่วยเหลือทั้งหมด 4.49 พันล้าน กีบ รวมทั้งกองทุนจากองค์การจัดตั้งสากล เช่น การให้ทุนแก่เมืองยากจนแล้ว 78 หมู่บ้านมี สมาชิก 5,842 ครอบครัวมีมูลค่างบประมาณ 2.2 พันล้านกีบ(โครงการก่อสร้างรากฐานการเมืองของ แขวง, 2011:) อย่างไรก็ตามทางการลาวไม่มีการทำตัวเลขที่ละเอียดเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวว่า เพิ่มขึ้นเท่าไรหรือวันละกี่ดอลลาร์

13) การพัฒนาเป็นเขตแคว้น

แขวงบ่อแก้วในระยะที่ผ่านมาคณะประจำพรรคแขวงก็คือ ผู้บริหารแขวงได้แสดงความ เป็นห่วงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนก็ได้เอาใจใส่ในการปรับปรุงกลุ่มบ้านในการพัฒนาชนบท อย่างรอบด้าน เช่น กลุ่มบ้านนาคำเมืองต้นผึ้ง กลุ่มบ้านด่านถิ่นเมืองห้วยทราย กลุ่มบ้านห้วยสะ จี๊กและกลุ่มบ้านกอนต้นเมืองปากทา ซึ่งได้ให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ก่อสร้างรากฐานการเมืองและนำ ทุนเข้าในกลุ่มบ้านให้ได้รับการพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาบ้าน เช่น บ้านน้ำดี บ้านห้วยอง เมืองต้นผึ้ง และบ้านห้วยยุตเมืองปากทา การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ผู้นำชั้นแขวง ส่วนมากเอาใจใส่ เช่น โครงการสร้างเส้นทาง โครงการขยายเครือข่ายไฟฟ้า โครงการชลประทาน สร้าง โรงเรียน สุขศาลา(สาธารณสุขเขตแคว้น) และโครงการน้ำสะอาด เพื่อเป็นการสร้างเงื่อนไขอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ส่งเสริมการผลิตเป็นสินค้าของประชาชนและพร้อมทั้ง ปรับปรุงการจัดตั้งขึ้นหมู่บ้าน(ผู้นำบ้าน)ให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นการช่วยเหลือชาวบ้าน (ที่ ทำงานแขวงบ่อแก้ว, 2010:40)

14) ด้านการศึกษา

สร้างให้การศึกษากลายเป็นบุริมสิทธิในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีส่วนร่วมประกอบในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม เช่น เพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดต้องเอาใจใส่ต่อการประสานสมทบกับอำนาจการปกครองบ้าน(ผู้นำชาวบ้าน) ทุกองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทำให้ขบวนการเรียนการสอนดำเนินอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และเป็นระบบต่อเนื่องซึ่งสามารถสรุปได้ เช่น (แผนการศึกษาแขวงบ่อแก้ว, 2010:25)

นับจากปี 2006-2009 ได้ให้ข้อสังเกตว่า การศึกษาได้รับการปรับปรุงทั้งด้านการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนและขยายโรงเรียนไปถึงเขตชนบททุรกันดาร โดยเฉพาะเมืองที่ยากจน พร้อมทั้งนั้นได้มีการยกระดับความรู้ให้แก่ครู อาจารย์ให้ได้มาตรฐานเพื่อเป็นการให้การศึกษามีคุณภาพมีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้น

- โรงเรียนเลี้ยงเด็กอนุบาลศึกษา ปัจจุบันแขวงบ่อแก้วมีโรงเรียนอนุบาล 92 แห่ง มี 115 ห้องเรียน ในนี้มีโรงเรียนของรัฐ 89 แห่งและโรงเรียนอนุบาลเอกชน มี 3 แห่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 41 แห่ง มีจำนวนเด็กอนุบาล 2,803 คน เพิ่มขึ้น 1,337 คน

- โรงเรียนประถมศึกษา มีโรงเรียนประถม 263 แห่งมี 883 ห้องเรียน เพิ่มขึ้น 28 ห้องเรียนประถมสมบูรณ์ 158 แห่ง โรงเรียนนูน 133 แห่งเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 73 แห่ง โรงเรียนเอกชน 4 แห่ง 28 ห้องเรียน(เจ้าของโรงเรียนเอกชนเป็นคนในท้องถิ่น ส่วนนักเรียนก็เป็นคนในท้องถิ่นโดยคิดอัตราค่าเทอมประมาณ 260,000 กีบต่อเทอม) อัตราการเข้าเรียนมากที่สุด 6-10 ปี เข้าเรียนร้อยละ 92 เทียบปี 2006 เพิ่มขึ้น 14.85

- โรงเรียนมัธยมศึกษา มีโรงเรียนมัธยมตอนต้นและมัธยมตอนปลายจำนวน 30 แห่งเมื่อเทียบกับปี 2006 โรงเรียนมัธยมต้นเพิ่มขึ้น 19 แห่ง มัธยมสมบูรณ์ 9 แห่งและมัธยมตอนปลาย 1 แห่ง มีจำนวนนักเรียน 10,150 คนเทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 1,280 คน (แผนการศึกษา, 2010:20-24)

15) ด้านสาธารณสุข

ด้านสาธารณสุขได้ดำเนินการอยู่เขตท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนตามท้องถิ่นต่างๆ มีความเข้าใจต่อการรักษาสุขภาพมากยิ่งขึ้น ความเชื่อถือรักษาแบบไสยศาสตร์ลดลง การบริการด้านสาธารณสุขตามโรงพยาบาล สุขศาลาได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นทีละขั้น แขวงบ่อแก้ว มีเจ้าหน้าที่แพทย์ไว้คอยให้บริการคนไข้ 211 คน พยาบาล 48 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 95 คน ประกอบมีโรงพยาบาล 7 แห่ง ขนาด 170 ที่นอน ในนี้ประกอบด้วยโรงพยาบาลแขวง 1 แห่ง ขนาด 70 ที่นอน โรงพยาบาลทหาร 1 แห่ง โรงพยาบาลระดับเมือง 5 แห่ง ขนาด 100 ที่นอน มีสุขศาลา 30 แห่ง ตู้ยาประจำหมู่บ้าน 246 ตู้ เทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้น 46 ตู้ เท่ากับร้อยละ 18.69 ในปี

2009 สามารถบริการน้ำสะอาดให้ประชาชนได้ร้อยละ 18.69 ในปี 2009 สามารถบริการน้ำสะอาดให้ประชาชนใช้ร้อยละ 76 เทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ประชากรที่มีสุขอนามัยที่ได้มาตรฐานร้อยละ 62.28 เทียบกับปี 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.36 (แผนกสาธารณสุข,2010:26-28)

ข.ด้านผลลบ

1) ด้านสังคม

สภาพสังคมเดิมของแขวงบ่อแก้วมีความสงบ ผู้คนมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สภาพครอบครัวอยู่กันอย่างอบอุ่นพ่อแม่ลูก แต่จากการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการสร้างบ่อนคาสิโนที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ โดยนักลงทุนชาวจีน ทำให้วิถีดั้งเดิมค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป โดยจากการสอบถามประชาชนในบริเวณใกล้แหล่งคาสิโนแห่งนี้ พบว่า มีคนรุ่นใหม่จำนวนมากได้เข้าไปทำงานที่นี่ โดยไม่ให้ความสนใจกับอาชีพดั้งเดิมของที่นี่อีกต่อไป คือการเกษตร และยังพบว่า มีประชาชนในบริเวณใกล้คาสิโนจำนวนหนึ่งที่ได้เข้าไปเล่นการพนันด้วย ทำให้เกิดปัญหาบ้านแตกสาแหรกขาด นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัญหาอื่นๆ ตามมาจากการเปิดแหล่งคาสิโน ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น (สัมภาษณ์, ประชาชนชาวแขวงบ่อแก้ว, 2011)

2) ด้านเศรษฐกิจ

แม้ว่าเศรษฐกิจของแขวงมีการขยายตัวในระดับดี และรายรับเฉลี่ยต่อคนต่อปีจาก 399.11 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2006 มาเป็น 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2010 คือ เพิ่มขึ้น 2.5 เท่าตัว (บทสรุปประจำปี 2010 ของแขวงบ่อแก้ว,2010:44) แต่ประชาชน ยังลักษณะรอยกระดูกจนกระจาย ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ก็ยังมีรายได้ต่ำ นอกจากนี้จากการเข้าไปท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศ ก็ทำให้สินค้าพื้นฐาน เช่น อาหารมีราคาสูงขึ้น อีกทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ต้องนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีราคาแพง จึงทำให้ประชาชนต้องดิ้นรนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน (สัมภาษณ์,ประชาชนชาวแขวงบ่อแก้ว,2011)

3) ด้านวัฒนธรรม

แขวงบ่อแก้ว มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และสวยงาม แต่จากการเปิดกว้างในการลงทุนมากขึ้น ทำให้มีชาวต่างประเทศเดินทางเข้าแขวงบ่อแก้วมากขึ้น ซึ่งมาพร้อมกับวัฒนธรรมที่แปลกปลอมเข้าไปด้วย ทำให้เด็กรุ่นใหม่ชาวแขวงบ่อแก้ว เริ่มไม่สนใจวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น ปกติผู้หญิงจะนุ่งซิ่น แต่ปัจจุบันหันไปนุ่งกางเกงแทน นอกจากนี้ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ใหญ่เหมือนในอดีต (สัมภาษณ์, ประชาชนชาวแขวงบ่อแก้ว, 2011)

4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามกระบวนการธรรมชาติและมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ที่สำคัญได้แก่ 1.น้ำ 2.ดิน 3.แร่ธาตุ 4.ป่าไม้ ทรัพยากรน้ำมีแม่น้ำสายใหญ่ที่สำคัญไหลผ่าน 1 สาย ได้แก่ แม่น้ำโขงและอยู่ในจังหวัดมีแม่น้ำที่สำคัญถัดจากแม่น้ำโขง เช่น น้ำเกิง น้ำทา น้ำงาว น้ำฟ้า น้ำยอน และมีลำคลองใหญ่น้อยเป็นจำนวนมากเหมาะสมแก่การสร้างชลประทาน เพื่อเป็นการบริการน้ำให้แก่การผลิตด้านการเกษตร นอกจากนี้บางแม่น้ำที่ได้กล่าวมาข้างบนนี้ยังสามารถก่อสร้างพลังงานเขื่อนไฟฟ้าตามการสำรวจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรที่ดินยังอุดมสมบูรณ์ลักษณะดินแยกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ดินเหนียว ดินเหนียวปนดินทราย ดินร่วนปนดินทราย ดินทราย ดินร่วนครองเหมาะสมกับการผลิตและปลูกพืชอื่นๆ และยังมีทรายเป็นจำนวนมากตามบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง และแม่น้ำอื่นๆ ซึ่งส่วนมากใช้ทรายเพื่อก่อสร้างอาคารต่างๆ ทรัพยากรแร่ธาตุมีหลายชนิดจำแนกตามส่วนประกอบทางเคมีและทางกายภาพ โดยพิจารณาจากเนื้อความเหนียว และการนำไปใช้เป็นโลหะ อโลหะ รัตนชาติ และแร่เชื้อเพลิง แต่ถ้าจำแนกแร่ตามประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แบ่งเป็นแร่ประกอบหินและแร่เศรษฐกิจหรือแร่ธาตุทางอุตสาหกรรม แร่ที่มีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมแบ่งออกเป็นแร่โลหะ และอโลหะ แร่ธาตุที่นิยมของคนภายในและต่างชาติที่สุดก็คือ พลอย (Sapphire) ใช้เป็นเครื่องประดับ (แผนกทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม, 2010:25)

ทรัพยากรป่าไม้เป็นสิ่งที่จำเป็นแก่มนุษย์ ซึ่งได้มีการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มากมาย การที่มีการนำทรัพยากรไปใช้มากทำให้เกิดปัญหาตามมา การใช้ทรัพยากรอย่างผิดวิธี และการใช้อย่างสิ้นเปลืองอาจทำให้ทรัพยากรที่มีคุณค่าลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันรัฐบาลระดับศูนย์กลางและท้องถิ่นได้มีระเบียบการ กฎหมาย มาตรการต่างๆ ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ให้ถูกวิธี รวมไปถึงวิธีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่ แขวงบ่อแก้วยังมีป่าไม้ที่มีคุณค่าปกคลุมพื้นที่เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่า มีนักลงทุนจากต่างประเทศ ได้เข้ามาลงทุนปลูกยางพาราและการเกษตรต่างๆ ทำให้มีการตัดไม้ทำลายป่าจำนวนมาก รวมทั้งมีการทำเหมืองแร่มีการปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำ ทำให้น้ำเสีย สัตว์น้ำลดน้อยลง เป็นต้น (สัมภาษณ์, ประชาชนชาวแขวงบ่อแก้ว, 2011)

5.5 การปรับปรุงแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม รัฐบาล สปป.ลาว มิได้นิ่งนอนใจในปัญหาดังกล่าว แต่ได้พยายามแก้ปัญหาทั้งส่วนที่อยู่ในแขวงบ่อแก้ว และพื้นที่แขวงอื่นๆ โดยรัฐบาลได้ดำเนินการดังนี้

5.5.1 การส่งเสริมให้เอกชนในประเทศมีบทบาทมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจตลาด

1) บทบาทภาคเอกชนในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจลาว มิได้จำกัดอยู่เฉพาะในฐานะเป็นผู้ลงทุนและผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ เท่านั้น ยังมีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลอย่างสำคัญในอันที่จะส่งเสริมและเร่งรัดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนได้มีการขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ผลของงานและจิตสำนึกของความรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการพัฒนา ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากการที่ตัวแทนภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาส่วนรวมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น ในระยะที่ผ่านมาได้มีการร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและส่วนรวมหลายประการ รวมทั้งการร่วมเจรจาทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนที่เกิดขึ้นนี้ ได้ช่วยสร้างโอกาสให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของแต่ละฝ่ายเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันต่อการพัฒนาประเทศ ช่วยขจัดอุปสรรคทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้น และร่วมกันวางแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเสริมความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจลาวต่อไปในอนาคต

2) รัฐบาลเองได้เอาใจใส่ (ตระหนัก) ถึงความสำคัญในการระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้ามาสู่กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี ค.ศ. 1991) ก็ได้มีการระบุถึงแนวทางนโยบายของรัฐ ในการสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งได้ปรากฏผลบางเรื่อง เช่น โครงการลงทุนในเขตชลประทาน การหาตลาดต่างประเทศ และการประหยัดพลังงาน การจัดระบบประสานงานในรูปของคณะกรรมการร่วมระดับสูง และการพัฒนาสถาบันธุรกิจของเอกชนให้เป็นองค์กรที่สำคัญ ตลอดจนการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนและการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจแก่ภาคเอกชนให้ตระหนักถึงบทบาทของภาคเอกชนต่อการพัฒนาชนบทของประเทศ อาทิ การขยายบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรอาสาสมัคร และองค์กรธุรกิจภาคเอกชนในการพัฒนาชนบท

3) ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี ค.ศ. 1991) อาจกล่าวได้ว่า เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญของความร่วมมือภาครัฐบาลและเอกชน มีการจัดตั้งองค์กรประสานงานระดับสูง คือ คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการสนับสนุนและผลักดันให้มีการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการ เพื่อระดมความ

ร่วมมือจากภาคเอกชน ตามที่ระบุไว้ในแผนฯ นอกจากนี้กระบวนการความร่วมมือนี้ยังได้แยกแวก
แขนงออกไปในกิจกรรมด้านต่างๆ และมีการขยายความร่วมมือภาครัฐบาลและเอกชนไปสู่
ภูมิภาค จึงนับว่าการระดมความร่วมมือภาครัฐบาลและเอกชน ได้มีจุดเริ่มต้นขึ้นอย่างจริงจังเป็น
กระบวนการและมีแผนงานที่พอสรุปได้ ดังนี้ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 1991:32-34)

- การพัฒนาการส่งออกได้มีการพิจารณาดำเนินการส่งออก เพื่อช่วยลดเวลาและ
ต้นทุนในการส่งออก อันจะช่วยให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีขึ้น ร่วมกันแก้ไขปัญหาด้าน
การค้าระหว่างประเทศ และร่วมกันแสวงหาตลาดต่างประเทศ เพื่อช่วยให้การส่งออกเป็นไปอย่าง
กว้างขวาง

- ด้านการส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมได้มีการพิจารณาดำเนินการขอ
อนุญาตตั้งโรงงาน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องการลงทุน การดำเนินการชักชวน
ต่างประเทศมาลงทุน พัฒนาโครงการลงทุนร่วมในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและโครงการ
การเกษตรในเขตชลประทาน การจัดตั้งศูนย์ประหยัดพลังงานภาคอุตสาหกรรม

- ด้านการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับภาษีอากร ได้มีการเร่งรัดให้มีการชดเชย
ภาษีอากรให้รวดเร็วขึ้น การปรับอัตราภาษีให้เหมาะสม รวมถึงตลอดถึงการแก้ไขปัญหาภาษีอากร
อันเนื่องมาจากระเบียบการจัดเก็บ

- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของภูมิภาคทั้งในด้านการเกษตร
อุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการท่องเที่ยว ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่มีการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล
และเอกชนในการเข้าไปแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

- การขยายความร่วมมือภาครัฐบาลและเอกชนในสาขาต่างๆ เช่น เรื่องการพัฒนา
การศึกษา การเกษตร การเหมืองแร่ รวมถึงการพัฒนาก่อตั้งองค์การประสานความร่วมมือ
ภาครัฐบาลและเอกชนในระดับแขวง

5.5.2 ปัญหาของการร่วมมือกับเอกชน

แม้ว่ากระบวนการความร่วมมือภาครัฐบาลและภาคเอกชน ได้ถูกผลักดันให้พัฒนาไป
พอสมควรในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาก็ตาม แต่ปรากฏว่า โครงสร้างความร่วมมือดังกล่าว ไม่อยู่บนฐาน
ที่มั่นคง ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นกระบวนการซึ่งเกิดใหม่และยังมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งพอจะสรุป
ได้ดังต่อไปนี้ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 1991:42-44)

1) การสร้างความรับรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทความร่วมมือภาคีรัฐบาล และภาคเอกชนยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด เพียงระดับนโยบายส่วนกลางเท่านั้น สำหรับในระดับ ปฏิบัติ และส่วนท้องถิ่นนั้น ทศนคติและความเข้าใจในกระบวนการความร่วมมือมีน้อยมาก ทำให้ เกิดความสับสน และบางครั้งผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือทั้งสองฝ่ายนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์ เฉพาะกลุ่มเท่านั้น

2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาคีรัฐบาลและภาคเอกชน แม้ว่าได้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ ยังอยู่บนรากฐานของความไม่เข้าใจและไม่ไว้วางใจกันอยู่ เพราะภาคเอกชนส่วนใหญ่ก็ยังเห็นว่า ระบบการบริหารงาน ตลอดจนกฎระเบียบของรัฐยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการประกอบธุรกิจ แม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขในระยะที่ผ่านมาแล้วก็ตาม ในขณะที่ด้วยกันภาคีรัฐบาลบางครั้งก็ ยังต้องเผชิญกับปัญหาการขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่มีต่อสังคมส่วนรวมของภาคเอกชน บางส่วน ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจดังเช่นที่ได้เกิดขึ้นในระยะแผนพัฒนาฯ ซึ่ง เป็นเหตุผลที่ทำให้ภาคีรัฐและข้าราชการยังจำเป็นที่จะต้องมีความรอบคอบและระมัดระวังการ ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน

3) องค์กรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการความร่วมมือในบางจุดและบางระดับยังมีข้อจำกัด ด้านความพร้อมและขีดความสามารถ เช่น หอการค้าระดับแขวง ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร จนบางครั้งทำให้ขาดศรัทธาต่อกระบวนการความร่วมมือ

5.5.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการร่วมมือกับเอกชน

1) ระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้ามาร่วมกระบวนการแก้ไขปัญหาและพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ ภาคีรัฐจำเป็นจะต้องปรับกลไกตัวเองเพื่อช่วยให้ภาคธุรกิจของเอกชน สามารถขยายตัวไปได้รวดเร็วขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐจะต้องลดบทบาทด้านการลงทุนของรัฐและ สนับสนุนให้เอกชนลงทุนแทนเท่าที่ทำได้ ทั้งนี้ โดยยึดหลักการแข่งขันเสรี และเป็นธรรมแก่ สังคม อย่างไรก็ตามในภาคเอกชนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นด้วย ความร่วมมือ ภาคีรัฐบาลและภาคเอกชนควรจะต้องเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาของประเทศ โดยมี วัตถุประสงค์หลักที่จะแก้ไขปัญหาดุลการค้า การว่างงาน และการกระจายรายได้ของประชาชนใน ประเทศ การที่จะสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์หลักดังกล่าว จำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางหลัก ของรัฐในเรื่องการขยายความร่วมมือภาคีรัฐบาลและภาคเอกชนให้ชัดเจน (คณะกรรมการ แผนการและการลงทุน, 1991:51-54)

2) รัฐจำเป็นต้องมีนโยบายที่ต่อเนื่องจากแนวทางที่ดำเนินการไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ผ่านมา โดยให้ความสำคัญในการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนมากกว่าการควบคุมและต้องพิจารณาแก้ไขอนุบัญญัติต่างๆ ที่ล้าสมัย ไม่เหมาะสมและไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

3) รัฐจำเป็นต้องส่งเสริมให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ เช่น การมอบความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่บางส่วนให้กับองค์กรภาคเอกชนและการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและบริหารงานรัฐวิสาหกิจตามแผนรัฐวิสาหกิจ

4) รัฐจำเป็นต้องพัฒนาระบบสารสนเทศของภาครัฐให้ทันสมัย และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภาคเอกชนอย่างใกล้ชิดเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการประสานงานและความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อไป

5) รัฐจำเป็นต้องเสริมสร้างและพัฒนาองค์กรภาคเอกชนให้เข้มแข็งขึ้นอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถดูแลรับผิดชอบกิจกรรมของสมาชิกด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมและพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

6) รัฐจำเป็นต้องสนับสนุนให้มีความร่วมมือภาครัฐบาลและภาคเอกชนไปสู่การพัฒนาในสาขาต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง และในส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ความร่วมมือบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

7) เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว ภาครัฐเห็นควรกำหนดมาตรการ ดังนี้ (คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, 1991:116-117)

- ขยายขอบข่ายโครงการร่วมมือของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น โครงการพัฒนาร่วมในเขตชลประทาน โครงการพัฒนาเมล็ดพันธุ์ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์โครงการพัฒนาผลผลิตการเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม ฯลฯ

- จัดทำแผนงานและโครงการร่วมภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนแผนปรับโครงสร้างการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ
- จัดให้มีแผนงานโครงการร่วมเพื่อสนับสนุนการส่งออก โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพิ่มบทบาทด้านการส่งออก สนับสนุนภาคเอกชนในการเจรจาการค้า และเป็นตัวแทนเจรจาการค้าในต่างประเทศ
- สนับสนุนการปรับขีดความสามารถและการจัดตั้งสถาบันธุรกิจเอกชนในท้องถิ่น เช่น หอการค้าภายในแขวง เพื่อเป็นตัวแทนภาคเอกชนในการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระทรวงพาณิชย์ และหอการค้าลาว เป็นผู้ดำเนินการและประสานงาน
- ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรประสานงานภาครัฐบาลและเอกชนในระดับท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการร่วมมือภาครัฐบาลและภาคเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ระดับอำเภอและระดับแขวง ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถและความพร้อมของทั้งสองฝ่ายด้วย โดยมีกระทรวงป้องกันความสงบเป็นผู้กำกับดูแล

5.6 นโยบายส่งเสริมการลงทุนภายใน

นโยบายส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองการลงทุนภายในประเทศอย่างเร่งด่วนในทุกภาคส่วน เศรษฐกิจ การใช้แหล่งทุน ทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญา ที่มีภายในประเทศ เพื่อขยายกำลังการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นขั้นตอน เป็นส่วนประกอบในการแก้ไขชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นและสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงเข้มแข็ง การลงทุนภายในเป็นการนำเอาทรัพยากรของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากร เทคโนโลยีและความรู้ความสามารถในการผลิต การประกอบธุรกิจต่างๆ อยู่ภายในประเทศโดยพลเมืองลาว คนต่างด้าว คนไม่มีสัญชาติ ที่ดำรงชีวิตอยู่ สปป. ลาว อย่างถาวร รวมคนลาวที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ

รัฐบาลพิจารณานโยบายของการส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนภายในโดยอ้างอิงกิจกรรม และเขต(พื้นที่)การส่งเสริมการลงทุน โดยรัฐบาลได้กำหนดออกเป็นสองกิจกรรม ดังนี้ (กรม โฆษณาเผยแพร่กฎหมาย, 2008:92-95)

ประการที่หนึ่ง กิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริม เช่น

- 1) กิจกรรมการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก และเป็นการทดแทนการนำเข้า
- 2) กิจกรรมกสิกรรมป่าไม้ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และหัตถกรรม
- 3) กิจกรรมอุตสาหกรรมแปรรูปอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย กิจกรรมค้นคว้าวิจัย วิทยาศาสตร์ และการพัฒนากิจกรรมการป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมและหลากหลายทางชีวภาพ
- 4) กิจกรรมการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการรักษา สุขภาพของประชากร
- 5) กิจกรรมการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน
- 6) กิจกรรมการผลิตวัสดุก่อสร้าง
- 7) กิจกรรมการผลิตวัตถุดิบ อุปกรณ์เพื่อตอบสนองให้แก่ภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ
- 8) กิจกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการสร้างถนนให้มีเพียงพอต่อความ ต้องการ

ประการที่สอง เขตที่ได้รับการส่งเสริม รัฐบาลได้กำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุนโดย อ้างอิงที่ตั้งภูมิศาสตร์ของประเทศ สภาพเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่โดยได้แบ่งแยกออกเป็นสามเขต ดังเช่นนี้

เขต 1. ภูเขา ที่ราบสูง และทุ่งราบ ที่ยังไม่มีพื้นฐานโครงสร้างเศรษฐกิจอำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุน

เขต 2. ภูเขา ที่ราบสูง และทุ่งราบ ที่มีพื้นฐานโครงสร้างเศรษฐกิจสามารถรับรองแก่การลงทุนได้ส่วนใดส่วนหนึ่ง

เขต 3. ภูเขา ที่ราบสูง และทุ่งราบ ที่มีพื้นฐานโครงสร้างเศรษฐกิจสะดวกรับรองแก่การลงทุนได้เป็นอย่างดี

เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างบนนี้ รัฐบาลมีนโยบายด้านภาษีอากรที่เอื้อต่อการลงทุนวิสาหกิจลงทุนภายใน ที่ลงทุนตามประเภทกิจการและเขตการลงทุนที่กำหนดจะได้รับนโยบายทางด้านภาษีอากรดังนี้

- ลงทุนเขต 1 จะได้รับการยกเว้นอากรกำไรเป็นระยะเวลา 7 ปี และหลังจากนั้นจะได้เสียอากรกำไรในอัตราร้อยละ 10

- ลงทุนเขต 2 จะได้รับการยกเว้นอากรกำไรเป็นระยะเวลา 5 ปี หลังจากนั้นจะได้เสียอากรกำไรในอัตราลดผ่อนครั้งหนึ่งของสิบห้าส่วนร้อย เป็นระยะเวลา 3 ปี และต่อไปจะได้เสียอากรกำไรในอัตราสิบห้าส่วนร้อย (15%)

- ลงทุนเขต 3 จะได้รับการยกเว้นอากรกำไรเป็นระยะเวลา 2 ปี หลังจากนั้นจะได้เสียอากรกำไรในอัตราลดผ่อนครั้งหนึ่งของร้อยละ 20 เป็นระยะเวลา 2 ปี และในขั้นต่อไปจะเสียอากรกำไรในอัตราร้อยละ 20 เวลา ยกเว้นอากรกำไรให้กำหนดตั้งแต่วันที่วิสาหกิจลงทุนภายในดำเนินธุรกิจสำหรับบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ระยะเวลา ยกเว้นอากรกำไรให้เริ่มแต่วันที่วิสาหกิจมีกำไร เมื่อหมดระยะเวลาการยกเว้นอากรกำไร วิสาหกิจลงทุนภายในต้องเสียอากรกำไรตามระเบียบกฎหมาย นอกจากนโยบายส่งเสริมที่ได้กล่าวมาข้างบนนี้ วิสาหกิจลงทุนภายในยังจะได้รับนโยบายเพิ่มเติมดังเช่น

- 1) ในช่วงระยะเวลา ยกเว้นหรือลดผ่อนอากรกำไรนั้น จะได้รับการยกเว้นอากรกำไรต่ำสุด
- 2) กำไรที่นำไปขยายต่อกิจการของตนที่ได้รับอนุมัติไปแล้ว จะถูกยกเว้นอากรกำไรในปีบัญชี
- 3) จะได้รับนโยบายยกเว้นภาษีนำเข้า และอากรที่เก็บจากการนำเข้าในอุปกรณ์ เครื่องอะไหล่ พาหนะการผลิตโดยตรง วัตถุดิบที่ไม่มีอยู่ภายในประเทศหรือว่ามีแต่ไม่เพียงพอผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่นำเข้ามา เพื่อทำการแปรรูปหรือประกอบเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

4) จะได้รับนโยบายยกเว้นภาษีขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก ส่วนวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่นำเข้ามาเพื่อทำการผลิต จะได้รับการลดหย่อนภาษีอากรที่เก็บจากการนำเข้า

สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตอุตสาหกรรม เขตการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจเฉพาะอื่นๆ นั้น ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของแต่ละเขตแผนงาน

5.7 นโยบายส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ

นโยบายการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศได้กำหนดหลักการ ระเบียบการ และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองการลงทุนต่างประเทศ โดย สปป ลาว ได้ส่งเสริมขยายความสัมพันธ์ การร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศ การใช้แหล่งทุน ภูมิปัญญา เพื่อขยายกำลังการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม และการความทันสมัย เป็นการช่วยแก้ไขชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และพัฒนาประเทศชาติให้เข้มแข็ง

สรุปว่า ผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้ว มีทั้งด้านดีและด้านเสีย ในด้านดี คือ ช่วยทำให้สภาพเศรษฐกิจของแขวงบ่อแก้วดีขึ้น ประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูงขึ้น ส่วนผลกระทบด้านเสีย คือ ทำให้สภาพการดำรงชีพ การใช้ทรัพยากร ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในเรื่องนี้รัฐบาลลาวมิได้นิ่งนอนใจ ได้พยายามเปิดโอกาสให้ชาวลาวได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ร่วมกับรัฐบาล โดยมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในฐานะเป็นผู้ลงทุนและผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ เท่านั้น ยังมีส่วนร่วมกับภาคีรัฐบาลอย่างสำคัญในอันที่จะส่งเสริมและเร่งรัดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย ความร่วมมือระหว่างภาคีรัฐบาลและเอกชนได้มีการขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ผลของงานและจิตสำนึกของความรับผิดชอบร่วมกันในขบวนการพัฒนา

5.8 เป้าหมาย การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในอนาคตของแขวงบ่อแก้ว 2011-2015

รัฐบาล สปป.ลาว ได้วางเป้าหมายการพัฒนาแขวงบ่อแก้วช่วงปี 2011-2015 ดังนี้ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของแขวงบ่อแก้ว, 2011:25-27)

5.8.1 เป้าหมายรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม

- ทำให้เศรษฐกิจของแขวงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพ ด้วยอัตราการเจริญเติบโตของ GDP เฉลี่ย 5 ปีในอนาคตจะอยู่ในระดับร้อยละ 9.5 รายได้ต่อคนถึงปี 2015 ได้ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี

- เน้นสร้างพื้นฐานโครงสร้างทางด้านวัตถุ-เทคนิค และสร้างสภาพแวดล้อมที่เห็นว่ามี ความจำเป็นเพื่อยกมาตรฐานคุณภาพชีวิต สร้างความอยู่ดีกินดี ลดความยากจนของประชาชน เพื่อสำเร็จเป้าหมายของสหประชาชาติด้านการพัฒนา (MDGs) ในปี 2015 เพื่อให้ประเทศพ้นจาก สถานะของประเทศด้อยพัฒนาในปี 2020
- สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมและสังคม และ การรักษาสีงแวดล้อมที่เป็นศักยภาพของแขวง
- สร้างให้มีความเสถียรภาพด้านการเมือง มีความสงบ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในทั่วสังคม

5.8.2 ทิศทางและภาพรวมของแผนการในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม

- ยึดหลักการพัฒนาเศรษฐกิจของศูนย์กลางของการพัฒนา โดยเฉพาะคือการสร้าง เศรษฐกิจการตลาดที่มีการคุ้มครองของรัฐ เพื่อรับประกันให้มีความสงบ และมีความมั่นคง ทางด้านเศรษฐกิจมหภาค ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างด้านแรงงาน ตามแนวคิดการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมและความทันสมัย ด้วยการยึดหลักการของการพัฒนา สังคมและการแก้ไขความยากจนของประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยต้นตอและการรักษาสภาพแวดล้อมเป็นการสร้างเงื่อนไขที่จำเป็นของการพัฒนา
- แก้ไขความยากจนของประชาชนให้ได้ด้วยมาตรการที่สอดคล้อง โดยเน้นที่การพัฒนา ชนบทและแก้ไขความยากจนให้สัมพันธ์กับการสร้างรากฐานทางด้านการเมือง จัดสรรพื้นที่ ภูมิลำเนาและอาชีพที่มั่นคงให้กับประชาชน เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่ประชาชน สร้างความ ยุติธรรมในสังคม เพื่อลดช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ส่งเสริมการผลิตสินค้า รับประกันด้านสาธารณสุข สร้างบ้านและกลุ่มบ้านพัฒนา
- พัฒนาด้านวัฒนธรรมเคียงคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สร้างทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับกับการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษาและการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การยกคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสด้านการศึกษาให้ กว้างขวางและทั่วถึงยิ่งขึ้น
- เพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและคุณภาพของการคุ้มครองบริหารรัฐ บุรณะ ประชาธิปไตยของประชาชนตามความคิดรัฐแห่งกฎหมาย รับประกันความเสมอภาคและความ ยุติธรรม ต่อต้านการคอร์รัปชั่น ส่งเสริมการประยัดและลดการฟุ่มเฟือย แก้ไขความไม่สงบ ทางด้านสังคมให้มีความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

5.8.3 กรอบของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม

ก. ด้านเศรษฐกิจมหภาค

- สร้างโครงสร้างเศรษฐกิจตามอัตราส่วน คือ ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรและป่าไม้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.5 หรือร้อยละ 41 ของ GDP ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 หรือร้อยละ 21.3 ของ GDP และการบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3 หรือร้อยละ 37.7 ของ GDP สร้างรายรับให้คลังรัฐเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ส่งเสริมให้ได้ดุลการค้า และเพิ่มการลงทุนของรัฐ

- ขยายเนื้อที่การผลิตข้าว ให้เพิ่มจากปี 2010 ถึงปี 2015 ให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.38 และผลิตข้าวให้ได้ 105,704 ตัน

- ผลิตปลาได้มากกว่า 46,000 ตัน วัว ควาย (ตามเขตเนินสูงและภูเขา) ให้ได้ 81,100 ตัว สัตว์เล็ก ได้แก่ หมู แพะ และสัตว์ปศุสัตว์ให้ได้ 831,000 ตัว

ข. ด้านสังคม

- ลดอัตราคนยากจนให้เหลือร้อยละ 9 ของประชากรทั้งหมดของแขวง และลดอัตราครัวเรือนที่ยากจนให้ได้ร้อยละ 5 ของครัวเรือนทั้งหมด

- ด้านการศึกษา ให้บรรลุอัตราเข้าเรียนใหม่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ได้ร้อยละ 100 ในปี 2015 เพิ่มอัตราการเข้าเรียนของเด็กประถมจากร้อยละ 56.7 ในปี 2009 ให้ได้ร้อยละ 95 ในปี 2015

- ด้านการเจริญเติบโตของประชากร ให้ลดอัตราการเสียชีวิตของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ขวบ ในระดับ 70 คนต่อ 1,000 คน

- สามารถบริการน้ำสะอาดให้ได้ร้อยละ 80 ของหมู่บ้านทั้งหมดและมีห้องน้ำสะอาดใช้ได้ร้อยละ 60 ของหมู่บ้านทั้งหมด

ค. ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

- เน้นที่การพัฒนาต้องส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ซึ่งการพัฒนาและปกป้องรักษาเนื้อที่ป่าไม้ ร้อยละ 63 ของเนื้อที่ทั้งหมด

- กำหนดเขตพัฒนาและการใช้ที่ดิน โดยเฉพาะคือ เขตการใช้ป่าไม้ เขตป่าสงวน เขตป่าผลิต เขตป่าป้องกัน และเขตต้นน้ำ

- รับประกันความเสี่ยงต่อการสูญเสียจากเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ป่า ภัยแล้ง น้ำท่วม การพังทลายของชายฝั่งแม่น้ำโขง

5.8.4 คาดคะเนการสมดุลด้านมหภาค

ก.ด้านการลงทุน

- สร้างความสมดุลให้แก่การลงทุน โดยมีการลงทุนจากงบประมาณภาครัฐ มีร้อยละ 11 ของการลงทุนทั้งหมด โดยเน้นการลงทุนเพื่อสร้างพื้นฐานโครงสร้างที่จำเป็น สร้างระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พัฒนาชนบทและแก้ไขความยากจน ยุติการถางป่าเพื่อทำไร่ปลูกข้าว (ทำไร่เลื่อนลอย) และการส่งเสริมอาชีพที่มั่นคง ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ ส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงาม การลงทุนจากการช่วยเหลือเปล่าและเงินกู้ให้มีร้อยละ 29 ของการลงทุนทั้งหมด ซึ่งเน้นในการสร้างพื้นฐานโครงสร้าง เช่น สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 ห้วยชาย-เชียงของ และก่อสร้างสนามบินแห่งใหม่ ซึ่งเป็นการลงทุนจากประเทศจีนและไทย การลงทุนของเอกชนภายในและต่างประเทศ ให้ความสำคัญต่อการโฆษณาให้มีการลงทุนจากเอกชนภายในและต่างประเทศเป็นสำคัญ โดยให้ได้ถึงร้อยละ 60 ของการลงทุนทั้งหมด เน้นการพัฒนาด้านเกษตรกรรม โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เส้นทาง ไฟฟ้า และด้านอื่นๆ การปล่อยสินเชื่อของธนาคาร รักษาการเคลื่อนไหวของปริมาณเงินให้เหมาะสม ลดอัตราเงินเฟ้อ ทำให้เงินก๊ีบของลาวมีความมั่นคง ทำหน้าที่ระดมเงินฝากปล่อยเงินกู้ทุกประเภทตามความต้องการของตลาด ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญ เช่น

1. ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการระดมเงินฝากให้เพิ่มมากขึ้น อยู่ในอัตราส่วนร้อยละ 26 ต่อปี
2. ให้สินเชื่อสนับสนุนด้านเงินแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 20

ข.ด้านงบประมาณ

- **ด้านรายรับ** เน้นให้ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจมีรายรับเพิ่มขึ้นภายในแขวง ต่อต้านการรั่วไหลใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ถูกต้องตามแผนที่ได้รับการอนุมัติ เอาใจใส่รายรับงบประมาณให้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 95 รวมทั้งด้านอากร รายได้จากทรัพย์สินภาครัฐ และจากที่ดิน เป็นต้น

- **ด้านรายจ่าย** คาดว่าในระยะ 5 ปี จะใช้จ่ายงบประมาณให้ได้ 850.20 พันล้านก๊ีบ ซึ่งเมื่อเทียบกับ 5 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ในปี 2015 จะสามารถปฏิบัติได้ 215.20 พันล้านก๊ีบ ในนั้นมีรายจ่ายด้านบริหาร จ่ายโครงการลงทุนของรัฐ เป็นต้น

ค.ด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้า

- คาดว่าการส่งออกจะบรรลุ 66.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉลี่ยร้อยละ 13 ต่อปี การนำเข้า เพื่อเป็นสินค้าภายในบรรลุ 23.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี ส่วนการนำเข้าเพื่อ

การผลิต โครงการลงทุนภายในและต่างประเทศ โครงการช่วยเหลือเปล่าและเงินกู้ บรรลุให้ได้ 86.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

ง.การจ้างงาน

- เพื่อสร้างแรงงานให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นในแผนการอนาคตจึงต้องทำให้อัตราส่วนด้านแรงงานในภาคเกษตรกรรมลดลง และเพิ่มแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งให้มีคุณภาพ และยุติการนำเข้าแรงงานต่างด้าว

สรุปว่า รัฐบาลแห่ง สปป. ลาว ได้หาทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนพลเมืองลาวมีงานทำ จำเป็นต้องอนุญาตให้นักธุรกิจภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามาลงทุนโดยปรับปรุงระเบียบกฎหมายต่างๆ ให้เหมาะสมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่ละช่วง ซึ่งแขวงบ่อแก้ว เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่รัฐบาล สปป.ลาว ต้องการพัฒนาตามแผนที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งจากการศึกษากรณีของแขวงบ่อแก้วในประเด็นการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตการป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้วพบว่า จากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้เศรษฐกิจสังคมของแขวงบ่อแก้วได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีความมั่นคง เศรษฐกิจขยายตัว 5 ปีอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี รายได้เฉลี่ยต่อคนในปี 2010 อยู่ที่ 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของรัฐบาลสปป.ลาว ส่วนการศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้วพบว่า ตลอดที่ผ่านมารัฐบาล สปป.ลาว ได้เปิดกว้างความสัมพันธ์การร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อเป็นการรับการลงทุนจากต่างประเทศและได้มีการส่งเสริมนักธุรกิจเอกชนภายใน ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้แก่แขวงได้รับการพัฒนา ทำให้ประชาชนมีงานทำและสามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น เช่น โรงงานประกอบรถจักรยานยนต์จากประเทศจีน โรงงานตัดเย็บกระเป๋าหนัง โครงการชุดค้นพลอย (Sapphires) โครงการปลูกยางพารา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผลมีทั้งด้านดีและด้านเสีย ในด้านดีกล่าวคือ การสร้างรายได้ให้แขวงบ่อแก้วมากขึ้น เช่น ปี 2005-2009 สามารถสร้างรายได้ทั้งหมด 173.04 พันล้านกีบ เป็นต้น ส่วนด้านลบ อาทิ ด้านสังคม มีปัญหาประชาชนบางส่วนติดการพนัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาทุจริตคอร์รัปชั่นบางส่วน เป็นต้น ทั้งนี้ การที่รัฐบาล สปป.ลาว ต้องเปิดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้น เนื่องจากความด้อยกว่าทางด้าน 4 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านการผลิต เสาการเงิน และเสาความรู้และเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องพึ่งพาเสาหลักเหล่านี้จากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากไทย จีน หรือ เวียดนาม ฯลฯ จึงทำให้ประเทศเหล่านี้สามารถมี Relational Power คือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละ

ฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเทศใดประเทศหนึ่งตามที่ต้องการ ซึ่งในกรณีคือ การที่ทำให้
รัฐบาล สปป.ลาว เปิดรับการลงทุนจากประเทศเหล่านี้มากขึ้น

บทที่ 6 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแขวงบ่อแก้วประกอบด้วย 5 เมืองคือ เมืองห้วยทราย เมืองเมิง เมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา และเมืองผาอุดม แต่อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาจะเน้นสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในสองเมืองคือ เมืองห้วยทรายและเมืองต้นผึ้ง เนื่องจากว่าสองเมืองนี้มีการลงทุนจากนักธุรกิจเอกชนและต่างประเทศจำนวนมาก เช่น โครงการทำเหมืองพลอย โรงงานประกอบรถจักรยานยนต์ โรงงานตัดเย็บกระเป๋าหนัง โครงการปลูกยางพารา เป็นต้น ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์มีเพียงเจ้าหน้าที่รัฐและชาวบ้าน ส่วนเอกชนต่างประเทศไม่ให้ความร่วมมือซึ่งคาดว่าไม่ยอมมีปัญหากับทางรัฐบาล ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงมีเพียงจากภาครัฐและประชาชนเท่านั้น ในขณะอีก 3 เมืองคือ เมืองปากทา เมืองเมิงและผาอุดมเป็นเมืองที่มีการลงทุนน้อยและประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตแบบพึ่งพาการเกษตรเป็นหลัก สภาพความเป็นอยู่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ายังไม่จำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังนี้

6.1 เมืองห้วยทราย

คุณสอนดาเพชร ดาลาวัน รองเลขาธิการเมือง-รองเจ้าเมืองห้วยทราย คุณบุญคง วงคำจันท์ หัวหน้าห้องว่าการปกครองเมืองห้วยทราย และคุณบุญทอง วิละพัน รองหัวหน้าห้องว่าการปกครองเมืองห้วยทราย ทั้งสามท่านได้ให้ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของเมืองห้วยทรายในวันที่ 29 มีนาคม 2010 เมืองห้วยทรายเป็นเมืองที่มีที่ตั้งอยู่ในเทศบาลแขวงบ่อแก้ว

ด้านการปกครอง

เมืองห้วยทรายประกอบด้วย 89 หมู่บ้าน มีหนึ่งบ้านใหญ่ (big village) มีเทศบาล 12 แห่ง และมี 77 หมู่บ้านชนบท เมืองห้วยทรายมีประชากรทั้งหมด 61,461 คน ผู้หญิง 30,952 คน ผู้ชาย 30,509 คน แบ่งออกเป็น 10 ชนเผ่าพันธุ์ย่อย

ด้านการศึกษา

การศึกษาได้มีความก้าวหน้าเติบโตและขยายตัวไปถึงเขตชนบทห่างไกล โดยการอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงและเด็กชนเผ่า ให้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากขึ้นโดยปฏิบัติตาม 3 แผนงาน เช่น แผนงานปรับปรุงโอกาสการเข้าเรียน แผน

ปรับปรุงคุณภาพและความคล่องตัว และแผนการบริหารการคุ้มครองการศึกษา ในเมืองห้วยทราย มีโรงเรียนดังนี้

- โรงเรียนอนุบาลทั้งหมด 30 แห่ง มีเด็กนักเรียนเข้าเรียน 1,050 คน เป็นเด็กหญิง 551 คน เด็กชาย 499 คน มีครูสอน 43 คน อัตราการเข้าเรียนของเด็กปฏิบัติได้ร้อยละ 39.50 ของเด็กนักเรียนที่เข้าเรียน (เนื่องจากเด็กบางคนมีชื่อเข้าเรียนแล้ว แต่ไปเรียนไม่สม่ำเสมอ)

- โรงเรียนชั้นประถมศึกษา 72 แห่ง มีห้องเรียน 319 ห้อง ในนั้นมีโรงเรียนหมวดปฐมสมบุรณ์ 40 แห่ง(เป็นโรงเรียนที่มีตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา) ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมดเข้าเรียน 9,525 คน ผู้หญิง 4,358 คน เด็กชาย 5,167 คน มีครูสอนทั้งหมด 336 คน ครูผู้หญิง 145 คน ครูผู้ชาย 191 คน อัตราการเข้าเรียนสามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 92 ของเด็กนักเรียนที่เข้าเรียน

- โรงเรียนมัธยมศึกษา 15 แห่ง มี 116 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 5,247 คน นักเรียนหญิง 2,211 คน นักเรียนชาย 3,036 คน เมื่อมาถึงชั้นมัธยมศึกษา จำนวนนักเรียนหญิงลดลง เพราะช่วงบ่อแก้วเป็นช่วงที่ห่างไกลและยังไม่เจริญ ฉะนั้นการศึกษาสำหรับผู้หญิงจึงได้ลดลง เนื่องจากพ่อแม่ไม่ค่อยส่งเสริมให้ผู้หญิงได้เข้าเรียนเหมือนผู้ชาย และปัญหาหนึ่งก็เนื่องมาจากประเพณีดั้งเดิม (เก่าแก่ได้ครอบครอง) พ่ออ่านได้เขียนเป็นก็ออกโรงเรียนไปช่วยพ่อแม่ทำการบ้าน หาเลี้ยงชีพ หรือออกไปแต่งงาน และอีกปัญหาหนึ่งพ่อแม่ก็ไม่มีเงินจะส่งเสริมให้ลูกเรียน แต่จะแตกต่างจากเด็กผู้หญิงในเมืองใหญ่ เช่น นครหลวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงพระบาง และแขวงอื่นๆ ที่มีความเจริญ เด็กผู้หญิงในเมืองเจริญเหล่านี้จะได้รับการส่งเสริมทางการศึกษาสูงกว่า ทั้งนี้ในเมืองห้วยทราย มีโรงเรียนชั้นมัธยมต้น 10 แห่ง มัธยมศึกษาสมบูรณ์ 4 แห่ง(เป็นโรงเรียนที่มีตั้งแต่ชั้นมัธยมต้นถึงชั้นมัธยมปลาย) ชั้นมัธยมปลาย 1 แห่ง มีครูสอนทั้งหมด 233 คน ครูผู้หญิง 96 คน ครูผู้ชาย 137 คน เมืองห้วยทรายสามารถลดอัตราการไม่รู้หนังสือให้แก่ประชาชนในกลุ่มอายุ 15 ปี ขึ้นไปได้ 85 หมู่บ้าน หรือประมาณร้อยละ 95.5 ของประชากรในเมืองห้วยทรายทั้งหมดยกเว้นการศึกษาชั้นประถมได้ 69 หมู่บ้านประมาณร้อยละ 78 ของหมู่บ้านในเมืองห้วยทราย ทั้งหมดปัจจุบันมีหมู่บ้านที่ยังไม่สามารถลดอัตราการไม่รู้หนังสือจำนวน 4 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ยังไม่จบชั้นประถมศึกษา มี 20 หมู่บ้าน

ด้านสาธารณสุข

สาธารณสุขได้มีการขยายตัวไปถึงเขตชนบทห่างไกล(Remote villages) ปัจจุบันทั่วเมืองมีโรงพยาบาล 1 แห่ง สุขศาลา 9 แห่ง มีกองทุนรักษาสุขภาพ 68 หมู่บ้านเท่ากับร้อยละ 76.4 ของหมู่บ้านในเมืองห้วยทรายทั้งหมด ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้ 8 หมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่ในเขต

เทศบาล พร้อมกันนี้ยังมีน้ำสะอาดใช้ 69 หมู่บ้านเท่ากับร้อยละ 78 ของหมู่บ้านในเมืองห้วยทรายทั้งหมด เด็กและผู้หญิงในเกณฑ์เป้าหมายได้รับการฉีดวัคซีน 7 ชนิดประมาณร้อยละ 75 ของเด็กและผู้หญิงทั้งหมด มีหมู่บ้านตัวอย่างด้านสาธารณสุข 19 หมู่บ้านเท่ากับร้อยละ 21.34 หมู่บ้านในเมืองห้วยทรายทั้งหมด

ด้านการผลิต

ประชาชนภายในเมืองห้วยทรายส่วนมากทำงานในภาคการเกษตรประมาณร้อยละ 44 ของประชากรทั้งหมดและภาคอุตสาหกรรมและการบริการประมาณร้อยละ 8 ของประชากรทั้งหมด ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 705.75 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี เมืองห้วยทรายเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมของแขวง โดยมีพื้นที่ 2,416 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่ภูเขา 2/3 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ป่าไม้ 178,515.76 เฮกตาร์ พื้นที่ทำการผลิต 7,275 เฮกตาร์ ได้แก่ พื้นที่นาปี 5,207 เฮกตาร์ พื้นที่นาปรัง 750 เฮกตาร์ และพื้นที่ไร่นาสูง 1,318 เฮกตาร์ สำหรับพื้นที่ปลูกไม้อุตสาหกรรม 1,206 เฮกตาร์ ได้แก่ ต้นไม้เปลือกโก้ 119.09 เฮกตาร์ ไม้กฤษณา 904 เฮกตาร์ และไม้สักทอง 182.91 เฮกตาร์ และพื้นที่มากที่สุดคือพื้นที่ปลูกยางพารา 11,276.01 เฮกตาร์ แบ่งเป็นปลูกโดยประชาชน 7,032.07 เฮกตาร์ และประชาชนปลูกร่วมกับบริษัท 4,243.94 เฮกตาร์ ในรูปแบบเกษตรพันธะสัญญา (Contact Farming)

ด้านการลงทุนภาครัฐ เอกชน และต่างประเทศ

- **การลงทุนภาครัฐ** ในช่วงระยะที่ผ่านมาเห็นว่า ภาครัฐได้ให้ความสำคัญตระหนักทางด้านงบประมาณในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเมืองห้วยทราย ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ซ่อมแซมอาคารสำนักงานของราชการ ถนน โรงเรียน โรงพยาบาล ผู้บริหารเมืองห้วยทรายได้ใช้ใช้ทุนจากภาคส่วนต่างๆ เช่น จากภาครัฐ การช่วยเหลือจากโครงการต่างประเทศ และเงินกู้ยืมจากรัฐบาล เป็นจำนวนเงิน 40,323 พันล้านกีบ แบ่งออกเป็นทุนรัฐบาล 1,123 พันล้านกีบ และที่เหลือเป็นทุนกู้ยืมและทุนช่วยเหลือ

- **การลงทุนภาคเอกชนและต่างประเทศ** เมืองห้วยทรายได้มีการเปิดกว้างต่อการลงทุนจากนักธุรกิจเอกชนภายในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการสร้างงานให้เกิดแก่ประชากรในวัยทำงาน สามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น โรงงานทำไฟแช็ค โรงงานประกอบรถจักรยาน โรงงานตัดเย็บกระเป๋า บริษัทเหมืองแร่พลอย (sapphire) เหมืองแร่แมงกานีส โครงการปลูกยางพารา การสำรวจกำหนดเขตป่าสงวนน้ำก่าน น้ำง่า เพื่อเป็นการลงทุนสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและอื่นๆ

ซึ่งการลงทุนมากที่สุดคือ การปลูกยางพาราจาก 9 บริษัทใหญ่จากประเทศจีน เช่น บริษัท บ่อแก้ว ยางพาราลาว-จีนซื้อจำกัด บริษัท จิงเสี้ยนยางพารา จำกัด บริษัท ยางพาราญูนนาน จำกัด วิสาหกิจส่วนบุคคลปลูกยางพาราบ่อแก้ว จำกัด บริษัท จาฟง-บ่อแก้วพัฒนากสิกรรมจำกัด บริษัท เปาเชิงยางพาราบ่อแก้ว จำกัด บริษัท พัฒนากสิกรรมตือสวาร์บ่อแก้ว จำกัด บริษัท พัฒนากสิกรรมเทคโนโลยีชีวศาสตร์สร้างจีน-ลาว และบริษัท เลอหลิงยางพาราบ่อแก้ว ส่วนมากการลงทุนที่ได้รับอนุมัติมีระยะเวลา 25-30 ปี มาถึงปัจจุบันมีมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 45,75 พันล้านกีบ แบ่งเป็นการลงทุนของเอกชนต่างประเทศมูลค่า 19,57 พันล้านกีบ และการลงทุนของเอกชนภายในประเทศมีมูลค่า 26,18 พันล้านกีบ ส่วนมากเป็นการลงทุนด้านการเกษตร ด้านการศึกษา และสาธารณสุข

ผลกระทบด้านบวกและลบ

- **ผลกระทบด้านบวก** ทำให้เมืองห้วยทรายมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นจากการพัฒนา ประชาชนภายในเมืองมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการแก้ไขความยากจนของประชาชนที่ละชั้น และเป็นการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม
- **ผลกระทบด้านลบ** ทำให้สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ป่าไม้ธรรมชาติถูกทำลาย วิธีการดำรงชีวิตของประชาชนการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ปัญหาสังคมเกิดขึ้น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม วัฒนธรรมประเพณีอันเก่าแก่ของแต่ละชนเผ่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

6.2 เมืองต้นฝิ่ง

คุณชัยเสถียร เหลียนลัก รองเจ้าเมืองต้นฝิ่ง ท่านได้ให้ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของเมืองต้นฝิ่งในวันที่ 30 มีนาคม 2010 ว่า เป็นเมืองที่มีการลงทุนจากบริษัทเอกชนของจีนในมูลค่าที่สูงมาก และยังได้รับสัมปทานในพื้นที่ถึง 3,000 เฮกตาร์

ด้านการปกครอง

เมืองต้นฝิ่งประกอบด้วย 50 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 26,748 คน ผู้หญิง 13,219 คน และผู้ชาย 13,529 คน มี 9 กลุ่มบ้านพัฒนา และมี 1 บ้านใหญ่พัฒนา มี 5,123 ครัวเรือน

ที่ตั้งและจุดพิเศษของเมืองต้นฝิ่ง

- **ที่ตั้ง** เมืองต้นฝิ่งตั้งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำซึ่งห่างจากเทศบาลแขวงประมาณ 52 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 715 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ 43,232 เฮกตาร์ พื้นที่

ปลูกป่า 2,632 เฮกตาร์ พื้นที่ทำการผลิต 10,481 เฮกตาร์ พื้นที่ทำการผลิตในฤดูแล้งใช้น้ำชลประทาน 363 เฮกตาร์ และพื้นที่ทำการผลิตในฤดูฝนมี 4,200 เฮกตาร์ ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับเมืองเมิง ทิศใต้ติดกับเมืองห้วยทราย และทิศตะวันตกติดกับอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ของประเทศไทยประมาณ 45 กิโลเมตร และติดกับพม่าประมาณ 44 กิโลเมตร โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นชายแดน

- **จุดพิเศษ** เป็นเมืองที่มีชายแดนติดกับสองประเทศ เช่น ประเทศไทย และประเทศพม่า มีด่านตรวจคนเข้าเมืองสากลและด่านผ่อนปรน ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำมาค้าขาย เป็นเงื่อนไขให้เกิดการผลิตและแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เมืองนี้ยังมีพื้นที่ทุ่งราบ รวมประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ของต้นผึ้ง เหมาะแก่การปลูกพืชเป็นสินค้า และยังมีโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวครบวงจรสามเหลี่ยมคำ มีเส้นทางคมนาคมทางบกและทางน้ำที่สามารถเชื่อมต่อกับท้องถิ่นอื่นๆ อย่างสะดวก ประชาชนภายในเมืองมีวัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่ มีแหล่งทางธรรมชาติ สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ เช่น เมืองเก่าสุวณโคมคำ ซึ่งประชาชนมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเผ่า ซึ่งมีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต

ข้อจำกัดต่อการพัฒนา

- ระดับการศึกษาและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาของประชาชนยังไม่สูง
- เส้นทางคมนาคมระหว่างบ้านต่อบ้านยังไม่สะดวก การขนส่งโดยสารยังไม่เชื่อมต่อกัน
- ขาดตลาดจำหน่ายสินค้า ตลาดมีความไม่แน่นอน
- ระบบชลประทานไม่เพียงพอ เพื่อตอบสนองการใช้น้ำแก่การปลูกข้าวและการปลูกพืชอื่นๆ

ผลของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา เช่น (เมืองต้นผึ้งแขวงบ่อแก้ว, 2010:3-7)

ด้านเศรษฐกิจมหภาค

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในของเมืองสามารถบรรลุได้ 181.43 พันล้านบาท เศรษฐกิจขยายตัวในระดับร้อยละ 7.1 เช่น ด้านกิจกรรมป่าไม้ร้อยละ 72.3 อุตสาหกรรมร้อยละ 6.9 และการบริการร้อยละ 20.8 โดยเฉลี่ยรายรับ GDP ต่อคนได้ 807.5 ดอลลาร์สหรัฐ

การลงทุนภาครัฐ เอกชนภายในและต่างประเทศ

การลงทุน 5 ปีที่ผ่านมา ผู้บริหารเมืองต้นฝิ่งก็คือ เจ้าเมืองพร้อมด้วยคณะได้สร้างแผนการพัฒนาแต่ละครั้ง เพื่อขอรับการอนุมัติการลงทุนจากภาครัฐ ภาคเอกชนภายใน และต่างประเทศ ดังเช่น การลงทุนภาครัฐและต่างประเทศจำนวนโครงการทั้งสิ้น 22 โครงการ ซึ่งมีมูลค่าต่อการลงทุนทั้งหมด 88.51 พันล้านกีบ การลงทุนของภาคเอกชนรัฐวิสาหกิจภายในและต่างประเทศ เช่น การส่งเสริมการผลิตสินค้า การเลี้ยงสัตว์ และโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวครบวงจรอาเซียนสามเหลี่ยมทองคำได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลให้ดำเนินโครงการ ดังเช่น (สัญญาว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวครบวงจรสามเหลี่ยมทองคำระหว่างรัฐบาล สปป. ลาว และบริษัท MYANMAR MACAO LUNDUN CO.LTD,2006:2-3) โครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ กสิกรรม เลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมปรุงแต่งครบวงจร(แปรรูป) โรงแรม ร้านอาหาร การท่องเที่ยว สนามกอล์ฟ ศูนย์การศึกษา และการรักษาสุขภาพ เขตธุรกิจการค้า และการค้าสากล การพัฒนาสังหาริมทรัพย์ ธนาคาร ประกันภัย และการบริการที่ไม่ใช่ธนาคาร ไปรษณีย์ โทรคมนาคม การขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบันเทิง ร้านค้าปลอดภาษี ซึ่งโครงการดังกล่าวได้รับการอนุมัติสัมปทานเนื้อที่จากรัฐบาล 827 เฮกตาร์ หรือเท่ากับ 5,168.75 ไร่ มูลค่าการลงทุน 86,600,000 ดอลลาร์สหรัฐ มีอายุสัญญา 50 ปี เมื่อครบกำหนดสามารถต่ออายุสัญญาได้อีก 25 ปี ต่อมารัฐบาลได้ออกคำสั่ง(ทำการลงนามของประธานประเทศในการประกาศใช้กฎหมาย)ฉบับเลขที่ 090/นย ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2010 ว่าด้วยการจัดตั้ง การดำเนินการ และการคุ้มครองเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำเมืองต้นฝิ่ง แขวงบ่อแก้ว โดยกำหนด 10 กิจกรรมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ (ขศพค) ได้แก่ 1. อุตสาหกรรมเพื่อส่งออก 2. ศูนย์การค้า-ห้าง (คลังสินค้า) ร้านค้า เขตปลอดภาษี 3. การก่อสร้างตัวเมืองใหม่ บ้านพัฒนา(หมู่บ้านตัวอย่าง) และบ้านจัดสรร 4. ธนาคาร 5. กสิกรรมปลอดสารพิษ อุตสาหกรรมสะอาด(มลพิษต่ำ) เทคโนโลยี การค้นคว้าทดลอง 6. สนามกอล์ฟ 7. แหล่งท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร 8. โรงเรียน โรงพยาบาล หอวัฒนธรรม วัดวาอาราม สวนสาธารณะ 9. บ่อนการพนัน (casino) 10. กิจกรรมอื่นๆ ที่รัฐบาลอนุมัติให้ลงทุน ซึ่งรัฐบาลได้จัดสรรให้สัมปทานพื้นที่ดิน 3.000 เฮกตาร์หรือเท่ากับ 18,750 ไร่ มีอายุ 99 ปี ไม่กำหนดงบการลงทุน (สำนักงานนายกรัฐมนตรีเลขที่ 090/นย, 2010:2-6)

แก้ปัญหาความยากจนของประชาชนเขตชนบท

แก้ปัญหาความยากจนของประชาชน(หมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ สิทธิ โอกาสของประชาชน) ซึ่งทางผู้ปกครองเมืองต้นผึ้งได้สังเกตเห็นว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่และงบประมาณ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาหมู่บ้านยากจนได้ 5 หมู่บ้านจาก 11 หมู่บ้านยากจนในปี 2005 ยังคงเหลือบ้านยากจนอยู่ 6 หมู่บ้าน ในปี 2009 สามารถขจัดความยากจนได้ 154 ครัวเรือน ยังคงเหลืออยู่ 445 ครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีกองทุนพัฒนาหมู่บ้านจำนวน 17 หมู่บ้าน ซึ่งมีสมาชิกกองทุน 1,907 ครัวเรือน มีกองทุนทั้งหมด 561.52 ล้านบาท กองทุนดังกล่าวได้มาจากทุนของรัฐบาล 32.45 ล้านบาท ทุนสมทบของสมาชิกกองทุน 20.29 ล้านบาท และทุนจากองค์กรจัดตั้งสากลต่างๆ อีก 314.04 ล้านบาท

ด้านกิจกรรมป่าไม้

ในปี 2009 เมืองต้นผึ้งมีพื้นที่นาทั้งหมด 4,319.1 เฮกตาร์เมื่อเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้น 179.3 เฮกตาร์ มีพื้นที่ทำนาแข่ง(นาปรัง) 129.34 เฮกตาร์เมื่อเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้น 20.34 เฮกตาร์ โดยเฉลี่ยแล้วประชากรเมืองต้นผึ้งมีข้าวกิน(ข้าวเปลือก) 820 กิโลกรัมต่อคนต่อปี มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดฤดูฝน 3,639.6 เฮกตาร์ และฤดูแล้ง 2,873 เฮกตาร์ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสามารถเก็บเกี่ยวผลิตได้ 162,815 ตัน พร้อมกันนี้ประชาชนเมืองต้นผึ้งยังมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น กระบือ 6,740 ตัว วัว 11,637 ตัว สุกร 19,354 ตัว แพะ 842 ตัว สัตว์ปีก 152,711 ตัว นอกจากนี้ยังมีระบบชลประทานจ่ายน้ำให้แก่การผลิต 690 แห่ง โดยเป็นเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก 16 แห่ง

ด้านอุตสาหกรรม การค้าและไฟฟ้า

เมืองต้นผึ้งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก 23 แห่ง ร้านขายของชำจำนวน 504 แห่ง(ไม่ต้องจดทะเบียนแต่เสียอากร) ส่วนร้านค้าขนาดใหญ่ต้องจดทะเบียน โดยต้องใช้ทุนจดทะเบียนทั้งหมด 9.6 พันล้านบาท ในด้านการค้าทางเมืองสามารถส่งสินค้าขาออกได้ทั้งหมด 197.80 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้น 65.3 เท่าตัว แบ่งออกเป็นมูลค่าส่งออกกิจกรรมและสัตว์เลี้ยงจำนวน 196 พันล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 99.08 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด มูลค่าการส่งออกเครื่องป่าสามารถบรรลุได้ 1.80 พันล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 0.91 ของการส่งออกทั้งหมด และมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด 5.3 พันล้านบาท เมืองต้นผึ้งประชาชนได้เข้าถึงไฟฟ้าแล้ว 45 หมู่บ้านหรือเท่ากับร้อยละ 90 ของหมู่บ้านทั้งหมด หรือมีครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าจำนวน 4,602 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 89.8 ของครัวเรือนทั้งหมด

การบริการขนส่ง

เมืองต้นผึ้งมีเส้นทางคมนาคมขนส่ง 212.3 กิโลเมตรเมื่อเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้นร้อยละ 27 และได้รับการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับเส้นทางระหว่างบ้านต่อบ้านจำนวน 100.9 กิโลเมตร รวมมูลค่าการก่อสร้าง 15.73 พันล้านบาท การบริการไปรษณีย์โทรคมนาคมได้มีการขยายตัวสามารถบริการสังคมได้ดี เช่น มีตู้ไปรษณีย์ 8 แห่ง บริการรับฝากจดหมายภายในและต่างประเทศ ได้ 1,683 ฉบับ มีโทรศัพท์ตั้งโต๊ะ 144 เลขหมาย และได้ติดตั้งเสาสัญญาณโทรศัพท์มือถือ 12 แห่ง และสามารถให้บริการ 2,000 เลขหมาย

การท่องเที่ยว

การรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ดี และการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมวัดวาอารามที่เก่าแก่ เช่น วัดเก่าสุวรรณนิคมคำ ท่องเที่ยวดอนชาว พบว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศเข้ามาเที่ยวชมจำนวน 942,628 คนเพิ่มขึ้น 3.6 เท่าตัวและสามารถสร้างรายได้ 1.45 พันล้านบาท

ด้านธนาคาร

ระดมเงินฝากประเภทต่างๆ เช่น เงินฝากแบบออมทรัพย์ ฝากประจำและอื่นๆ ซึ่งเป็นเงินกิบ 14, 02 พันล้านบาทเมื่อเทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้น 13.7 เท่าตัว เงินบาทไทย 7.5 ล้านบาท พร้อมกันนี้ก็ได้ออกลูกหนี้เชื่อ (เงินกู้ยืม) ให้ประชาชนทำการผลิต เช่น เลี้ยงสัตว์ การค้า การบริการ หัตถกรรม เป็นเงินทั้งหมด 12,257 พันล้านบาทและสะสมเงินบาท 1.3 ล้านบาท

ด้านการศึกษา

- โรงเรียนอนุบาล 13 แห่ง มีนักเรียนทั้งหมด 332 คน ได้แก่ ผู้หญิง 167 คน และผู้ชาย 165 คน เมื่อเทียบกับปี 2005 นักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.48 และโรงเรียนเพิ่มขึ้น 4 แห่ง

- โรงเรียนประถมศึกษา 39 แห่ง มี 142 ห้องเรียน มีนักเรียนเข้าเรียนทั้งหมด 3,688 คน แบ่งเป็น ผู้หญิง 1,726 คน ผู้ชาย 1,926 คน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2005 ลดลงร้อยละ 5.39 และมีครู 151 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 62 คน และผู้ชาย 89 คน อัตราเข้าเรียนมากที่สุดทำได้ร้อยละ 93.44 ของนักเรียนทั้งหมด เทียบกับปี 2005 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.44

- โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 2 แห่ง และตอนปลาย 2 แห่ง มี 37 ห้องเรียน มีนักเรียน 1,451 คน แบ่งออกเป็นผู้หญิง 595 คน ผู้ชาย 856 คน และมีครู 67 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 22 คน และผู้ชาย 45 คน ระบบการศึกษานอกโรงเรียนได้ช่วยให้ทางเมืองสามารถแก้ปัญหาความ

ไม่รู้หนังสือของประชาชน โดยทำให้ประชาชนเรียนจบชั้นประถมได้จำนวน 16 หมู่บ้าน ซึ่งมีผู้เข้าเรียน 675 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 238 คน และผู้ชาย 437 คน

ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาล 1 แห่ง สุขศาลา 6 แห่ง มีอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน 132 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 41 คน และผู้ชาย 91 คน ในช่วงระยะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ให้การบริการรับใช้สังคมอย่างทั่วถึง เช่น ลงโฆษณาสุขภาพศึกษาให้ประชาชนป้องกันไข้เลือดออก อนามัยสามสะอาด (ที่อยู่สะอาด ที่นอนสะอาด และอาหารการกินสะอาด) มีผู้เข้ารับฟัง 1,378 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 712 คน และผู้ชาย 666 คน คนไข้ได้รับการรักษาสุขภาพที่โรงพยาบาลและสุขศาลา 3,895 คน ประชาชนได้รับการฉีดยาป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ 96 ของประชากรทั้งหมด จำนวนหมู่บ้านตัวอย่างด้านสาธารณสุข 15 หมู่บ้าน

สรุปว่า ผู้บริหารเมืองต้นเมืองได้เอาใจใส่ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของเมืองโดยนำเอาแนวทางเบืองบน(รัฐบาล)และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของแขวง มติและคำสั่งต่างๆ เพื่อมาจัดตั้งปฏิบัติโดยคิดว่า จะทำอย่างไรให้ประชาชนภายในเมืองได้แก้ปัญหาความยากจนให้เร็วที่สุด ดังที่รับรู้กันแล้วว่า “ความยากจนเป็นที่มาของความไม่สงบ” เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้บริหารพร้อมด้วยทีมงานจำเป็นจะต้องสร้างแผนการในการพัฒนาแต่ละระยะ เช่น ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว อย่างเป็นระบบ

6.3 กลุ่มบ้าน (ชุมชน) พัฒนาด้านถิ่นเมืองห้วยทราย

ในวันที่ 28 มีนาคม 2010 คุณดำแดง แพงชัย เลขาหน่วยพรรคกลุ่มบ้านด้านถิ่น คุณคำรัก เกียดติสสิ์ รองเลขาหน่วยพรรคกลุ่มบ้านด้านถิ่น คุณสีสุก คุณวิททอง จากทีมงานพัฒนาชั้นแขวง และคุณบุญเพชร พงเดด เลขาหน่วยพรรคบ้านโพนชัย ทั้งสี่ท่านได้ให้ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มด้านถิ่นว่า

ภาพรวมและจุดพิเศษ

กลุ่มบ้านด้านถิ่นประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 740 ครัวเรือน มี 900 ครอบครัว มีประชากรทั้งหมด 3,709 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 1,825 คน และผู้ชาย 1,884 คน มี 2 ชนเผ่า อาชีพที่สำคัญของประชาชนในกลุ่มด้านถิ่น เช่น ทำนาปลูกข้าว ปลูกข้าวโพด อาชีพเสริม เช่น เลี้ยงสัตว์ การบริการ และร้านขายของชำ

ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มบ้านพัฒนาด้านถิ่นมีพื้นที่นาทั้งหมด 727 เฮกตาร์ พื้นที่ไร่ 115 เฮกตาร์ พื้นที่ปลูกข้าวโพด 3,280 เฮกตาร์ พื้นที่ปลูกถั่ว 18 เฮกตาร์ เฉลี่ยแล้วประชากรกลุ่มด้านถิ่นมีชาวกิน 918 กิโลกรัมต่อคนต่อปี และเฉลี่ยรายรับอยู่ 790 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี พร้อมกันนี้ประชาชนกลุ่มด้านถิ่นยังมีความขยันในการเลี้ยงสัตว์ มีกระบือ 741 ตัว สุกร 191 ตัว แพะ 81 ตัว และสัตว์ปีก 17,627 ตัว นอกจากนี้ประชาชนกลุ่มบ้านด้านถิ่นยังใช้เครื่องจักรทางการเกษตร เช่น รถไถนา ขนาดใหญ่ 18 คัน รถไถนาเดินตาม 327 คัน รถคัตแยกเมล็ดข้าวโพด 17 คัน เครื่องสีข้าว 48 เครื่อง ภายในกลุ่มบ้านยังมีรถโดยสารให้บริการขนส่ง 6 คัน รถกระบะและรถบรรทุกเล็ก 4 ล้อ (ยี่ห้อฮุนได) 31 คัน

กลุ่มป้องกันชาติป้องกันความสงบ

ในกลุ่มบ้านพัฒนาด้านถิ่นยังได้มีการจัดตั้งหน่วยป้องกันชาติรักษาความสงบ 1 หน่วย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม(หมวด) และ 7 หมู่ ซึ่งมีสมาชิกกองพลอน(ลูกเสือชาวบ้าน) 77 คน และจัดตั้งกลุ่มป้องกันความสงบอยู่แต่ละหน่วยการผลิตประจำหมู่บ้าน หน่วยป้องกันความสงบมีสมาชิกในกลุ่ม 59 คน ในระยะที่ผ่านมาทั้งหน่วยป้องกันชาติ(กอบเขต) และป้องกันความสงบได้สมทบกันรักษาความสงบภายในกลุ่มบ้าน

ระบบการศึกษา

กลุ่มบ้านพัฒนาด้านถิ่นมีโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง มีครู 50 คน แบ่งเป็นครูผู้หญิง 29 คน และผู้ชาย 21 คน และมีนักเรียน 916 คน แบ่งเป็นผู้หญิง 432 คน และผู้ชาย 484 คน และเด็กที่ถึงเกณฑ์อายุต้องเข้าโรงเรียน (8 ขวบขึ้นไป) ได้เข้าโรงเรียนทุกคน ด้านสาธารณสุข กลุ่มบ้านด้านถิ่นมีโรงพยาบาล 1 แห่ง มีพนักงานแพทย์(แพทย์ที่มีวุฒินุปรินญา) จำนวน 10 คน ที่ประจำอยู่โรงพยาบาลไว้คอยดูแลประชาชน

สรุปว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐเมืองห้วยทรายและเมืองต้นผึ้งได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ได้มีการพัฒนาทุกๆ ด้าน เช่น การศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการผลิต การลงทุนภาครัฐเอกชน และต่างประเทศ ซึ่งการพัฒนามีผลบวกและผลลบ ผลบวกคือ ทำให้มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นจากการพัฒนา ประชาชนภายในเมืองมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น ความยากจนลดน้อยลง ส่วนผลลบคือ ทำให้สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ป่าไม้และธรรมชาติถูกทำลาย วิถีชีวิตดั้งเดิมมีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ความเห็นของกลุ่มชาวบ้านเมืองห้วยทรายก็เห็นด้วยตามความเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้กล่าวมาข้างต้น

บทที่ 7 อภิปรายผล

นับจากวันที่ 2 ธันวาคม 1975 ประเทศลาวก็ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็น “ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” โดยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมในปี 1975-1985 แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นในปี ค.ศ.1986 รัฐบาลลาวจึงได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจอีกครั้ง โดยการหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และเปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ซึ่งหากพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของประเทศลาว โดยเปรียบเทียบระหว่างยุคสังคมนิยมกับยุคเศรษฐกิจตลาดมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้คือ

7.1 การเปรียบเทียบการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ : นับจาก สปป.ลาว เปิดประเทศสู่โลกภายนอก โดยให้บรรดาประเทศต่างๆ ทั่วโลกเข้ามาลงทุน โดยไม่ได้กำหนดว่าจะจะเป็นประเทศทุนนิยมหรือสังคมนิยม ที่มาลงทุนในการดำเนินธุรกิจรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้แตะต้องกับระบบการเมืองการปกครองของลาว จากใน ค.ศ.1988 มีเพียง 4 ประเทศที่เข้าไปลงทุน ได้แก่ ไทย เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น มาจนถึงมาถึงปี 2010 มีการลงทุนจากต่างประเทศทั้งสิ้น 38 ประเทศ จำนวน 188 บริษัท มูลค่าการลงทุนรวมมากกว่า 12,226,000,190 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่ลงทุน ในสาขาการไฟฟ้า เหมืองแร่ การบริการและการเกษตร รวมทั้งสิ้น 1,387 โครงการ ซึ่งส่งผลเศรษฐกิจของประเทศลาวให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยตัวเลขเป็นทางการของประเทศ สปป.ลาว ระบุว่า การเติบโตของ GDP เฉลี่ยร้อยละ 6.2 ต่อปี โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละภาคการผลิตพบว่า ด้านกิจกรรมป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 คิดเป็นร้อยละ 45.4 ของ GDP ด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.46 คิดเป็นร้อยละ 28.2 ของ GDP และด้านการบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของ GDP

จากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่รุดหน้านี้ ทำให้ประเทศลาวเร่งปรับตัวเพื่อรองรับการพัฒนาดังกล่าว โดยเฉพาะการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการลงทุน การดำเนินธุรกิจภายในและต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาด้านนโยบายการคลังและการธนาคาร และการแก้ไขปัญหาหนี้ต่างประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้มากขึ้น ตลอดจนการบริหารรายจ่ายที่มีความเข้มงวดมากขึ้น มีการวางแผนใน

เรื่องของการใช้จ่ายงบประมาณ การลดปัญหาเงินเฟ้อ และการดำเนินนโยบายการคลังโปร่งใส และเป็นธรรมมากขึ้น

7.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้ : จากตัวเลขของทางการ สปป.ลาว ระบุว่า นับจากปี 2006-2010 ความยากจนของประชาชนลดลง ระดับชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ประชาชนมีความสามารถพึ่งพาตนเองเพิ่มมากขึ้น สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากเศรษฐกิจมีการขยายตัว โดยเฉพาะของแขวงบ่อแก้ว มีการขยายตัวในระดับดี รายรับเฉลี่ยต่อคนต่อปีจาก 399.11 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2006 เพิ่มขึ้นเป็น 998.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2010 หรือเพิ่มขึ้น 2.5 เท่าตัว นอกจากนี้แล้วประชาชนของแขวงบ่อแก้ว สามารถพึ่งพาตัวเองด้านอาหารและสามารถผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น

7.3 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความสุขของประชาชน: แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว มีพื้นฐานเป็นสังคมเกษตร ผู้คนใช้ชีวิตไม่เร่งรีบ และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม แต่การเปลี่ยนนโยบายไปสู่เศรษฐกิจแบบตลาด มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของชาวแขวงบ่อแก้ว เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วกว่าสมัยเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คนหนุ่มคนสาวแทนที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม ก็หันไปประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างของบริษัทต่างชาติ เช่น ทำงานในศูนย์กาสิโน ที่ตั้งอยู่ในแขวงบ่อแก้ว เป็นต้น หรือ ไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ในประเทศไทย นอกจากนี้ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ชาวแขวงบ่อแก้ว ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อนำเงินมาใช้ในการดำรงชีวิต เนื่องจากสินค้าอุปโภคบริโภคโดยส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศไทย เวียดนาม จีน เป็นต้น ซึ่งจากเดิมในยุคเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ประชาชนไม่มีเงินก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยอาศัยอาหารจากไร่ นาหรือป่าเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง แต่มาถึงยุคเศรษฐกิจแบบตลาดแล้ว ทุกอย่างกลับเปลี่ยนไป ประชาชนต้องปากกัดตีนถีบมากขึ้น ซึ่งในความเป็นจริงประชาชนของแขวงบ่อแก้ว มีเพียง 158,683 คน เมื่อเปรียบกับขนาดของพื้นที่แล้วคือ 6,196 ตารางกิโลเมตร และมีทรัพยากรโดยเฉพาะอัญมณี ถ้านำมาเฉลี่ยให้กับทุกคน ก็สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ศึกษามองว่า ปัญหาจากการจัดการที่ยังไม่มีดีพอ หรือขาดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ แต่ถ้าสามารถวางยุทธศาสตร์ให้ดีแล้ว ก็คาดว่าจะแก้ปัญหาได้ไม่ยาก เนื่องจากมีประชากรไม่มากและมีทรัพยากรธรรมชาติมหาศาล ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาแขวงบ่อแก้วได้อย่างเหลือเฟือ

7.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อม : ดังกล่าวที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า หลังรัฐบาล สปป.ลาว ได้เปิดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้มีนักลงทุนเข้าไปลงทุนจำนวนมาก โดยการลงทุนส่วนหนึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การลงทุนทำเหมืองแร่ การทำสวนผักหรือสวนแตงโมขนาดใหญ่ในอดีต และการปลูกกล้วยในปัจจุบันจากนักลงทุนชาวจีน ที่มีการใช้สารเคมีอย่างหนักทำให้เกิดผลกระทบต่อที่ดินและชุมชนของประชาชนชาวลาว ในขณะที่ข้าราชการบางส่วนก็นิ่งเฉยไม่ยอมแก้ไข หรือไม่ไปให้ความรู้แก่ชาวบ้านแต่อย่างใด ชาวบ้านเองก็ไม่รู้ว่าการใช้สารเคมีอย่างหนักจะมีผลกระทบต่อที่ดินในอนาคต ซึ่งปัญหานี้หากไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีพอ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ความสนใจ ในความเห็นของผู้ศึกษาเห็นว่า จะสร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่แขวงบ่อแก้วมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต

7.5 ปัญหาสิทธิและเสรีภาพของประชาชน: สปป.ลาว ให้อิสระแก่ประชาชนในการนับถือศาสนาโดยประชาชนกว่า 90% นับถือศาสนาพุทธ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระบบการเมืองการปกครองของ สปป.ลาว เป็นระบบสังคมนิยม มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (The Lao People's Revolutionary Party : LPRP) ดังนั้นการวางแผนต้องมาจากส่วนกลางเท่านั้น ทำให้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันด้านข้อมูลข่าวสารก็ต้องถูกตรวจสอบจากรัฐบาลอย่างเข้มงวด ทำให้ข้อมูลด้านที่ได้รับเป็นลักษณะด้านเดียว อย่างไรก็ตาม รัฐบาล สปป.ลาว มีแนวโน้มในการผ่อนคลายมากขึ้นกว่ายุคของเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ซึ่งในขณะนั้น มีการควบคุมสื่ออย่างเข้มงวด และมีการลงโทษผู้ละเมิดที่รุนแรง

7.6 ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของรัฐลาวและรัฐต่างประเทศ: หากวิเคราะห์ด้วย Relational Power หรืออำนาจเชิงสัมพันธ์ เนื่องจากว่า สปป.ลาว ขาดทางด้านทุน การเงิน การผลิต เทคโนโลยี ทำให้ สปป.ลาว ต้องเปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศ เหมือนประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ โดย สปป.ลาว ได้มีวิธีการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การออกกฎหมายที่เอื้อการลงทุนจากต่างประเทศ หรือจูงใจด้านภาษี ซึ่งคาดว่าในอนาคตเนื่องจากโลกาภิวัตน์ และการเชื่อมต่อกันของโลกเป็นหนึ่งเดียว คาดว่าจะทำให้ปัจจัยภายนอกเหล่านี้กดดันให้ประเทศ สปป.ลาว เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง (Structure Power) มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของ สปป.ลาว ในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเทียบกับยุคของเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เหล่านี้การเปรียบเทียบให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของ

สปป.ลาว ในยุคเศรษฐกิจสังคมนิยม และเศรษฐกิจแบบตลาด อย่างไรก็ตามในความเห็นของผู้ศึกษานั้นเห็นว่า สิ่งที่รัฐบาลควรจะนำมาประกอบในการพัฒนา คือ 1. การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องกระทำไปตามแนวทางสายกลาง โดยนำเอาปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและปัจจัยทางด้านจิตใจในส่วนของประชาชนจำนวนมากเข้ามาพิจารณาประกอบด้วย 2. การรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คือ การพัฒนาใดๆ จะต้องไม่ทำลายความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ 3. การอนุรักษ์และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น ความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ เป็นต้น 4. การมีธรรมาภิบาล คือ การส่งเสริมการปกครองที่ดี ซึ่งจะช่วยนำพาประชาชนไปสู่ความสุข ซึ่งถ้าทำได้แบบนี้แล้ว ในมุมมองของผู้ศึกษาคิดว่า จะทำให้ประชาชนแขวงบ่อแก้ว มีความสุขยั่งยืนอย่างแท้จริงต่อไป

บทที่ 8 สรุปผล/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ 1. ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้ว 2. ศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้ว ได้พบว่า ตั้งแต่ในปี ค.ศ.1986 เป็นต้นมา รัฐบาลลาวได้ตัดสินใจปฏิรูปเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีมากขึ้น หรือที่เรียกว่า การพัฒนาลาวภายใต้ “จินตนาการใหม่” โดยการหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจตลาด และเปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งแนวคิดของรัฐบาลประเทศลาวนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการทำให้ทันสมัยอย่างตะวันตก (Modernization Theory) ทำให้ประเทศหนึ่งพัฒนาจึงหมายถึงการทำให้ประเทศนั้นมีความทันสมัยโดยการยอมรับเอาเทคโนโลยีแบบตะวันตก ระบบเศรษฐกิจเสรีและผลิตแบบอุตสาหกรรมทันสมัย โดยการพัฒนานั้นถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงที่เริ่มจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากชนบทไปสู่ความเป็นเมือง โดยที่ตัวชี้วัดในการพัฒนานั้นเน้นที่ตัวเลขด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นรายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Product-GNP) ตัวเลขการบริโภคสินค้า โดยเชื่อเหมารวมว่า การพัฒนานั้นจะกระจายผลประโยชน์ไปสู่ทุกคนตามลำดับขั้นของมันอย่างเท่าเทียมกันและมีสมมุติฐานที่ว่าทุกคนจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลลาวไม่ได้ปล่อยเสรีไปเสียทุกอย่าง อย่างที่ประเทศโลกค้ายเสรีดำเนินการกัน แต่เป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ แต่ยังคงยึดมั่นในอุดมการณ์สังคมนิยมและยังคงระบบการปกครองแบบพรรคเดียว

โดยผลการศึกษากฎการเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในแขวงบ่อแก้วนั้นพบว่า จากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้เศรษฐกิจสังคมของแขวงบ่อแก้วมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีความมั่นคง เศรษฐกิจขยายตัว 5 ปี (เริ่มปี 2006 – 2010) อยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี อัตราเงินเฟ้อได้ลดลงอยู่ในระดับต่ำการพัฒนา ด้านสังคมยังมีหลายด้าน เช่น ความยากจนของประชาชนได้ลดลง การดำรงชีวิตของประชาชนได้รับการเปลี่ยนแปลง อัตราการบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 0.82 ล้านกิบต่อเดือน ในปี 2003 ขยับเป็น 1.3 ล้านกิบ ในปี 2008 และรายได้เฉลี่ยต่อคนในปี 2010 จำนวน 998.14 ดอลลาร์สหรัฐ การปรับเปลี่ยนดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงการเพิ่มขึ้นด้านรายรับในระดับครัวเรือน ความ

ยากจนของครัวเรือนได้ลดลงจากร้อยละ 38.17 ปี 2005 เหลือร้อยละ 11.19 ในปี 2009 โดยอัตราเฉลี่ยความยากจนได้ลดประมาณร้อยละ 5 ต่อปี

ส่วนผลประโยชน์และผลกระทบจากนโยบายการลงทุนของเอกชนและต่างชาติที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของแขวงบ่อแก้ว พบว่า ระยะที่ผ่านมารัฐบาล สปป.ลาว ได้เปิดกว้างความสัมพันธ์ในการร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อเป็นการรับการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุน และได้มีการส่งเสริมนักธุรกิจเอกชนภายใน ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้แก่แขวง นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนมีงานทำและสามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น เช่น โรงงานประกอบรถจักรยานยนต์จากประเทศจีน โรงงานตัดเย็บกระเป๋าหนัง โครงการขุดค้นพลอย (Sapphires) โครงการปลูกยางพารา เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อแขวงบ่อแก้ว ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ กล่าวคือ ในเชิงบวกคือ การช่วยสร้างรายได้ให้แขวงบ่อแก้วมากขึ้น เช่น ปี 2005-2009 สามารถสร้างรายได้ทั้งหมด 173.04 พันล้านกีบ เป็นต้น ส่วนด้านลบ อาทิ ด้านสังคม จากการเข้ามาเปิดคาสิโนของนักลงทุนจีนในบริเวณนี้ ได้มีประชาชนในบริเวณใกล้เคียงคาสิโนจำนวนหนึ่งเข้าไปเล่นการพนันด้วย ทำให้เกิดปัญหาบ้านแตกสาแหรกขาด นอกจากนี้ยังพบว่า มีปัญหาอื่นๆ ที่ตามมาจากการเปิดแหล่งคาสิโน ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามรัฐบาลไม่ได้มองข้ามปัญหาเหล่านี้ โดยได้เปิดกว้างบทบาทภาคเอกชนในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจลาว มิได้จำกัดอยู่เฉพาะในฐานะเป็นผู้ลงทุนและผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ เท่านั้น ยังมีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลอย่างสำคัญในอันที่จะส่งเสริมและเร่งรัดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนได้มีการขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ผลของงานและจิตสำนึกของความรับผิดชอบร่วมกันในขบวนการพัฒนา ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากการที่ตัวแทนภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาส่วนรวมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น ในระยะที่ผ่านมามีการร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและส่วนรวมหลายประการ รวมทั้งการร่วมเจรจาทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนที่เกิดขึ้นนี้ ได้ช่วยสร้างโอกาสให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของแต่ละฝ่ายเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันต่อการพัฒนาประเทศ ช่วยขจัดอุปสรรคทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้น และร่วมกันวางแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเสริมความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจลาวต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้ การที่รัฐบาล สปป.ลาว ต้องเปิดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้น เนื่องจากความต้อยกว่าทางด้าน 4 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านการผลิต เสาการเงิน เสาด้านการทหาร และเสาคความรู้และเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องพึ่งพาเสาหลักเหล่านี้จากต่างประเทศ โดยเฉพาะจาก ไทย จีน หรือเวียดนาม ฯลฯ จึงทำให้ประเทศเหล่านี้สามารถมี Relational Power คือ อำนาจที่คู่ต่อสู้แต่ละฝ่ายใช้ในการเปลี่ยนแปลงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ตนต้องการ ซึ่งในกรณีคือ การที่ทำให้รัฐบาล สปป.ลาว เปิดรับการลงทุนจากประเทศเหล่านี้ได้นั่นเอง แต่ยังไม่ใช่การใช้อำนาจเชิงโครงสร้าง หรือ Structural Power คือ อำนาจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบในรัฐใดรัฐหนึ่ง เนื่องจากรัฐบาล สปป.ยังไม่เปิดกว้างทั้งหมด แม้จะเปิดกว้างการลงทุนจากต่างก็อยู่ในกรอบจำกัด

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะซึ่งพิจารณาจากผลการศึกษเกี่ยวกับบทบาทภาครัฐต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของ สปป.ลาว กรณีศึกษาที่แขวงบ่อแก้ว ประกอบด้วยข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ เช่น ความสุขคือ เป้าหมายหรือความต้องการสูงสุดในชีวิตของมนุษย์แต่ละคน ถ้าการพัฒนาประเทศจะเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางแล้ว การพัฒนาควรจะไปสู่การบรรลุความพึงพอใจของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมีหลักการสำคัญ 4 ประการคือ

1) การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Economic Development) หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องกระทำไปตามแนวทางสายกลาง โดยนำเอาปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและปัจจัยทางด้านจิตใจในส่วนของประชาชนจำนวนมากเข้ามาพิจารณาประกอบด้วย เพื่อให้พัฒนาเศรษฐกิจนั้นเป็นไปอย่างยั่งยืนและเสมอภาค บนพื้นฐานของสังคมที่เคารพประชาชนและวัฒนธรรมของตนเอง

ถ้าการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นทำให้คนจำนวนน้อยของประเทศรวยขึ้นๆ คนจำนวนมากของประเทศจนลงๆ การเข้าถึงทรัพยากรของประชาชนเป็นไปอย่างไม่เสมอภาค การพัฒนานั้นไม่สอดคล้องกับหลักความสุขมวลรวมประชาชาติ หรือการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นเพื่อมุ่งประโยชน์ของคนปัจจุบันเป็นหลัก มีการนำใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง โดยมีได้คำนึงถึงอนาคตระยะยาวของคนในรุ่นต่อไป การพัฒนานั้นไม่สอดคล้องกับหลักความสุขมวลรวมประชาชาติ หลักการข้อนี้ประเทศภูฏานได้แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง โดยประชาชนส่วนใหญ่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สิ้นเปลืองทรัพยากรน้อย แต่มีความสุขในชีวิตมาก ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจยั่งยืนและพอเพียง

2) การรักษาสีงแวดล้อมทางธรรมชาติ (Nature Preservation) หมายถึง การพัฒนาใด ๆ ไม่ว่าจะมาจากรัฐบาล หรือภาคเอกชน หรือประเพณีท้องถิ่น หรือจากปัจเจกบุคคล จะต้องไม่ทำลายความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ชาวโลกจำเป็นจะต้องรับรู้ว่ โลกที่เราอาศัยอยู่นี้มีสถานะเป็นชีวภาพที่อาจตายได้ (Mortal organism) จำเป็นต้องได้รับการบำรุงเลี้ยงและปกป้อง

3) การอนุรักษ์และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Conservation) เป็นสิ่งที่สำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะคุณค่ามนุษย์ เช่น ความเมตตาากรุณา ความมีน้ำใจ ความอ่อนโยน ความเสียสละ ความอ่อนน้อมถ่อมตน การรู้จักให้อภัย การรักษาเกียรติ และศักดิ์ศรีของตนเองเป็นต้น กำลังถูกกัดกร่อนจากโลกจริตหรือความโลภ อันเนื่องมาจากลัทธิบริโภคนิยมที่กำลังครอบงำโลกในขณะนี้

4) การมีธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การส่งเสริมการปกครองที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดในการนำพาประชาชนไปสู่ความสุขมวลรวมประชาชาติ ประเทศทั้งหลายในโลกจะโดยเต็มใจหรือไม่เต็มใจก็ตาม กำลังถูกกดดันทั้งจากประชาชนท้องถิ่นและชุมชนระหว่างประเทศให้เข้าสู่การปกครองแบบประชาธิปไตย หรือการปกครองที่ดี

โดยสรุป ความสุขมวลรวมประชาชน นับเป็นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมที่สมดุล โดยตั้งอยู่บนความตระหนักว่ โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์แสวงหาความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนั้น หลักการของความสุขมวลรวมประชาชาติจึงมุ่งตอบสนองต่อความต้องการอันสูงสุดของพลเมืองทุกคน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2512. ระบบเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ศักดิ์ ชัยราช. 2551. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศภาวะระหว่างผู้หญิงแรงงานอพยพชนบทกับครอบครัวชุมชนและรัฐก่อนและหลังนโยบายกลไกเศรษฐกิจใหม่ของสปป.ลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นฤมล อนุสนธิ์พัฒน. 2549. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัววรรณ สุกลาแสง. 2006. 30 ปี สะพานมิตรภาพ: ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ลาว-ไทย ค.ศ. 1965-1995. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานะ มาลาเพชร. 2532. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ลาว การค้าและการลงทุน. เอเชียปริทัศน์ 10, 2 (สิงหาคม 2532): 73-74.

มานะ มาลาเพชร. 2532. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ลาว การค้าและการลงทุน. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

รัตนา สายคณิตและพุทธกาล รัชทร. 2549. เศรษฐศาสตร์การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศกรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีสุพรรณ อุดมประเสริฐ. 2540 . การปฏิรูปเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ ธาดาธำรงเวช. 2549. ทฤษฎีหลักว่าด้วยการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : มิ่งมิตร.

สุรัชย์ ศิริไกร. 2003. นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สีดา สอนศรี,บรรณาธิการ, เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ นโยบายต่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพล ปัดกวงษ์. 2550. ความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงษ์ ชูมาก. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990 และ แนวโน้ม). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาลาว

คณะโฆษณาอบรมศูนย์กลางพรรค. 2006. 20ปีแห่งภารกิจเปลี่ยนแปลงใหม่. นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

คณะโฆษณาอบรมศูนย์กลางพรรค. 1995. เฉลิมฉลองครบรอบ 20 ปี สปปลาว 1975-1995. นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ

ทองสา ไชยวงศ์คำดี และ คณะ. 1989. ประวัติศาสตร์ลาว 1893-ปัจจุบัน. เล่มที่ 2. เวียงจันทน์: เวียงจันทน์.

มยุรี เหง้าศรีวัฒน์ .1993. แม่หญิงลาวในอดีตและปัจจุบัน .เวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

- บ่อแก้ว,แขวง, อุตสาหกรรมและการค้า, แผนก. 2010. บทสรุปประจำปีของแผนกอุตสาหกรรมและการค้าแขวงบ่อแก้ว. แขวงบ่อแก้ว: แผนกอุตสาหกรรมและการค้า แขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว, แขวง, โยธาธิการและขนส่ง, แผนก. 2010. บทรายงานของประชุมสมัชชาครั้งที่ IV ของคณะพรรคแขวงพรรคแขวงบ่อแก้ว. แขวงบ่อแก้ว: แผนกโยธาธิการแขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว, แขวง, พลังงานและบ่อแร่, แผนก. 2010. บทรายงานของประชุมสมัชชาครั้งที่ IV ของคณะพรรคแขวงบ่อแก้ว. แขวงบ่อแก้ว: แผนกพลังงานและบ่อแร่แขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว,แขวง, กสิกรรมป่าไม้, แผนก.2010. บทสรุปแผนพัฒนาการกสิกรรมและป่าไม้ 5 ปี (2006-2010). แขวงบ่อแก้ว: แผนกกสิกรรมป่าไม้แขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว, แขวง, ชลประทาน, แขวง(หน่วยงาน).2010. ข้อมูลสถิติด้านชลประทาน. แขวงบ่อแก้ว: แขวง (หน่วยงาน) ชลประทานแขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว, แขวง, ศึกษาแขวง, แผนก. 2010. บทสรุปจัดตั้งปฏิบัติการการศึกษา 2006-2010. แขวงบ่อแก้ว: แผนกศึกษาแขวง แขวงบ่อแก้ว
- บ่อแก้ว,แขวง, สาธารณสุข, แผนก. 2010. บทสรุปการเคลื่อนไหวของแผนกสาธารณสุข 2006-2010. แขวงบ่อแก้ว: แผนกสาธารณสุข แขวงบ่อแก้ว.
- บ่อแก้ว,แขวง, ดันเผิ่ง, เมือง. 2010. สรุปจัดตั้งปฏิบัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม 5 ปี 2006-2010. เมืองตันเผิ่ง: แผนกการเมืองตันเผิ่ง แขวงบ่อแก้ว.
- ประชาชนปฏิวัติลาว, พรรค, คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค. 2006. เอกสารการประชุมใหญ่ครั้งที่ 8 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว. นครหลวงเวียงจันทน์: คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.

ประชาชนปฏิวัติลาว, พรรค, คณะโฆษณามบรมศูนย์กลางพรรค. 2005. สปป.ลาว 1975-2005.

นครหลวงเวียงจันทน์: คณะโฆษณามบรมศูนย์กลางพรรค พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.

ประชาชนปฏิวัติลาว, พรรค. 2001. กองประชุมสมัชชาของพรรคครั้งที่ 7. นครหลวงเวียงจันทน์:

พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.

ประชาชนปฏิวัติลาว, พรรค, ห่องว่าการศูนย์กลางพรรค. 2006. เอกสารกองประชุมสมัชชาของพรรค

ครั้งที่ VIII. นครหลวงเวียงจันทน์: ห่องว่าการศูนย์กลางพรรค พรรคประชาชนปฏิวัติลาว.

พูทอง แสงอาคม. 2006. ชาติลาวคนลาวอดีตและปัจจุบัน.ครั้งที่ 2. นครหลวงเวียงจันทน์: นคร

หลวงเวียงจันทน์.

พัฒนาลาว,ธนาคาร, แขวงบ่อแก้ว, สาขา. 2010. สรุปการระดมเงินฝากและปล่อยสินเชื่อ 2010.

แขวงบ่อแก้ว: ธนาคารพัฒนาลาว สาขาแขวงบ่อแก้ว.

ยุติธรรม, กระทรวง, โฆษณาเผยแพร่กฎหมาย, กรม. 2008. กฎหมายและนิติกรรมเศรษฐกิจและ

การเงิน. ครั้งที่ 1. นครเวียงจันทน์: หนุ่มลาว.

ยุทธศาสตร์เพื่อการเติบโตและสืบล้างความยากจนแห่งชาติ, กองเลขา.2006. ยุทธศาสตร์เพื่อการ

เติบโตและสืบล้างความยากจนแห่งชาติ.จำนวน 3,000 เล่ม. นครหลวงเวียงจันทน์: โรง

พิมพ์แห่งรัฐ,

ศรีเฉลียว แสงวงสีกสา. 1983. ภูมิศาสตร์ลาว. เวียงจันทน์: เวียงจันทน์.

ศูนย์สถิติแห่งชาติ. 1995. ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของลาว. นครหลวง

เวียงจันทน์: ศูนย์สถิติแห่งชาติ.

ศรีเฉลียว แสงวงสีกสา. 1989. ประวัติศาสตร์ลาว. นครหลวงเวียงจันทน์: เวียงจันทน์.

สปป.ลาว, คณะกรรมการแผนและการลงทุน. 2006. แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ 5 ปี ครั้งที่ VI (2006-2010). นครหลวงเวียงจันทน์: คณะกรรมการแผนและการลงทุน สปป.ลาว.

สปป.ลาว, คณะกรรมการแผนการและการลงทุน, กระทรวงแผนการและการลงทุน.1986. แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม 5 ปีครั้งที่ II. เวียงจันทน์: กระทรวงแผนการและการลงทุนคณะกรรมการแผนการและการลงทุน สปป.ลาว.

สปป.ลาว, คุ้มครองแรงงานและจัดหางาน, กรม. 2006. แผนการจัดหางานในปี 2006-2010. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมคุ้มครองแรงงานและจัดหางาน สปป.ลาว.

สปป.ลาว, คุ้มครองการนำเข้าและส่งออก, กรม. 2006. แผนพัฒนาแขนงอุตสาหกรรมและการค้าครั้งที่ VI.นครหลวงเวียงจันทน์: กรมคุ้มครองการนำเข้าและส่งออกสปป.ลาว.

สปป.ลาว, งบประมาณ, กรม. 2006. การจัดตั้งปฏิบัติงานงบประมาณ ปี 2001-2005และแผนการ 2006-2010. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมงบประมาณ สปป.ลาว.

สปป.ลาว, ชลประทาน, กรม. 2006. บทรายงานของประชุมกระทรวงกลุ่กรรมป่าไม้ประจำปี. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมชลประทาน สปป.ลาว.

สปป.ลาว, ประมงและปศุสัตว์, กรม. 2006. บทรายงานของประชุมกระทรวงกลุ่กรรมป่าไม้ประจำปี.นครหลวงเวียงจันทน์: กรมประมงและปศุสัตว์ สปป.ลาว.

สปป.ลาว, อุตสาหกรรม, กรม. 2006. บทสรุปประจำปีกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า.นครหลวงเวียงจันทน์: กรมอุตสาหกรรม สปป.ลาว

สปป.ลาว, ท่องเที่ยวแห่งชาติ, องค์การ. 2009. รายงานสถิตินักท่องเที่ยวในลาว. นครเวียงจันทน์: องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว.

- สปป.ลาว, การเงิน, กระทรวง. 2006. เอกสารแนะนำเพิ่มเติมต่อการลงทุน. นครหลวงเวียงจันทน์ : กระทรวงการเงิน สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, อุตสาหกรรมและการค้า, กระทรวง.2006.บทสรุปสินค้านำเข้าและส่งออก. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, ศึกษา, กระทรวง, อชีวศึกษา, กรม. 2006. บทสรุปประจำปีต่อระบบการศึกษา. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษา สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, แผนการและการลงทุน, คณะกรรมการ.1991.แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมฉบับที่ 3 ปี 1991-1996. นครหลวงเวียงจันทน์: คณะกรรมการแผนการและการลงทุน สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, แผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, แผนก. 2010. แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม 5 ปี ครั้งที่ VII (2011-2015). แขวงบ่อแก้ว: แผนกแผนการลงทุนแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, แผนการการลงทุนแขวงบ่อแก้ว, แผนก. 2005.30 ปีแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของแขวงบ่อแก้ว (1975-2005). แขวงบ่อแก้ว: แผนกแผนการลงทุนแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว.
- สปป.ลาว, การเงินแขวงบ่อแก้ว, แผนก. 2010. บทสรุปรายรับและรายจ่ายงบประมาณของแขวงบ่อแก้ว. แผนกการเงินแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว.
- สปป.ลาว,องค์กรทรัพยากรน้ำ และสิ่งแวดล้อม, 2010. กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคม(สนย). นครหลวงเวียงจันทน์,(เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- สปป.ลาว .2010.สำนักงานนายกรัฐมนตรีเลขที่ 090/นย. นครหลวงเวียงจันทน์, (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- สุนต พิธิสาน และคณะ. 2000. ประวัติศาสตร์ลาว (ศึกด้าบ้าน-ปัจจุบัน). นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ,

สุนต โพธิสาน และ คณะ. 2000. มติของประชุมของพรรคครั้งที่ II. นครหลวงเวียงจันทน์:
(เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ภาษาอังกฤษ

N.Balaam, David, Veseth, Michael. 2005. *Introduction to international political economy*.
NJ: pearson Prentice Hall.

Koret, Peter.2006. (Online). *Introduction to Lao Literature*. Available from:
<http://www.seasite.niu.edu/LaoLiterature>(23 August 2006)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นาย บุญเพชร แก้วดวงดี
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ 1968 ที่แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
การศึกษาและการทำงาน	
1976-1981	เข้าโรงเรียนชั้นประถมศึกษา ที่แขวงบ่อแก้ว
1981-1984	เข้าโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่แขวงบ่อแก้ว
1985-1990	ศึกษาที่ประเทศสังคมนิยมเชโกสโลวาเกีย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา ด้านอุตสาหกรรมเทคนิคชั้นกลาง
1990-2002	เข้ารับราชการที่แผนกกิจกรรม-ป่าไม้แขวงบ่อแก้ว และพร้อมทั้งได้เข้า ศึกษาต่อโรงเรียนมัธยมตอนปลาย ที่แขวงบ่อแก้ว
2002-2006	ศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาทฤษฎีการเมือง-การปกครอง จากสถาบัน การเมืองและการปกครองแห่งชาติทางอน นครหลวงเวียงจันทน์
2006-2007	เลขานุการรองผู้ว่าการปกครองแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว
2008-2011	เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะ เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย